

ANAYASA MAHKEMESİ KARARI

Esas Sayısı:2011/123

Karar Sayısı:2013/26

Karar Günü:6.2.2013

R.G. Tarih-Sayı:31.12.2013-28868

İPTAL DAVASINI AÇAN : Türkiye Büyük Millet Meclisi üyeleri Emine Ülker TARHAN ve Muharrem İNCE ile birlikte 116 milletvekili (E. 2011/123)

İTİRAZ YOLUNA BAŞVURANLAR :

1- Aksaray İdare Mahkemesi (E. 2012/10)

2- Balıkesir İdare Mahkemesi (E. 2012/63)

3- Yozgat İdare Mahkemesi (E. 2012/86)

DAVA ve İTİRAZLARIN KONUSU : 25.8.2011 günlü, 652 sayılı Milli Eğitim Bakanlığının Teşkilat ve Görevleri Hakkında Kanun Hükmünde Kararnamenin;

A- İlk ve esas incelemelerinde, 30.3.2011 günlü, 6216 sayılı Anayasa Mahkemesinin Kuruluşu ve Yargılama Usulleri Hakkında Kanun'un 59. ve 60. maddeleri uyarınca Anayasa Mahkemesi Başkanı Haşim KILIÇ'ın reddine,

B- 1) Tümünün ve ayrı ayrı tüm maddeleri ile eki (1) ve (2) sayılı cetveller ile (1), (2) ve (3) sayılı listelerin;

2) 1- 2. maddesinin (1) numaralı fıkrasının;

a- (a) bendinin,

b- (c) bendinde yer alan "*güncel teknik ve modeller ışığında*" ibaresinin,

c- (d) bendinde yer alan "*öğrencilerin*" ibaresinin,

3- 23. maddesinin (5) ve (6) numaralı fıkralarının,

4- 37. maddesinin;

a- (3) numaralı fıkrasının '*Bakanlıkça belirlenen özür gruplarına bağlı yer değiştirmeler ise yaz tatillerinde yapılır.*' biçimindeki son cümlesinin,

b- (8) numaralı fıkrasının birinci cümlesinde yer alan '*yazılı ve*' ibaresinden sonra gelen '*veya*' ibaresinin,

5- 42. maddesinin (3) numaralı fıkrasının birinci cümlesinde yer alan "*ile öğretmen kadrolarında bulunanlar (örgün ve yaygın eğitim kurumlarında öğretmen ünvanlı kadrolardaki yöneticiler dahil)*" ibaresinin,

6- Geçici 3. maddesinin (1), (2), (3) ve (4) numaralı fıkralarının,

Anayasa'nın Başlangıç'ı ile 2., 6., 7., 10., 13., 17., 20., 24., 36., 41., 42., 49., 50., 55., 56., 87., 90., 91., 125., 128. ve 167. maddelerine aykırı olmaları nedeniyle iptallerine ve iptal davası sonuçlanıncaya kadar yürürlüklerinin durdurulmasına karar verilmesi istemidir.

II- YASA METİNLERİ

A- İptali İstenilen Kanun Hükmünde Kararname Kuralları

652 sayılı Kanun Hükmünde Kararname'nin iptali istenen kuralları ile eki (I) ve (II) Sayılı Cetvel, (1), (2) ve (3) Sayılı Listesi şöyledir:

Amaç ve kapsam

MADDE 1- (1) *Bu Kanun Hükmünde Kararnamenin amacı; Anayasa, 430 sayılı Tevhidi Tedrisat Kanunu, 1739 sayılı Millî Eğitim Temel Kanunu ile kalkınma plan ve programları doğrultusunda millî eğitim hizmetlerini yürütmek üzere, Millî Eğitim Bakanlığının kuruluş, görev, yetki ve sorumluluklarını düzenlemektir.*

Görevler

MADDE 2- (1) *Millî Eğitim Bakanlığının görevleri şunlardır:*

a) *Okul öncesi, ilk ve orta öğretim çağındaki öğrencileri bedenî, zihnî, ahlakî, manevî, sosyal ve kültürel nitelikler yönünden geliştiren ve insan haklarına dayalı toplum yapısının ve küresel düzeyde rekabet gücüne sahip ekonomik sistemin gerektirdiği bilgi ve becerilerle donatarak geleceğe hazırlayan eğitim ve öğretim programlarını tasarlamak, uygulamak, güncellemek; öğretmen ve öğrencilerin eğitim ve öğretim hizmetlerini bu çerçevede yürütmek ve denetlemek.*

b) *Eğitim ve öğretimin her kademesi için ulusal politika ve stratejileri belirlemek, uygulamak, uygulanmasını izlemek ve denetlemek, ortaya çıkan yeni hizmet modellerine göre güncelleyerek geliştirmek.*

c) *Eğitim sistemini yeniliklere açık, dinamik, ekonomik ve toplumsal gelişimin gerekleriyle uyumlu biçimde güncel teknik ve modeller ışığında tasarlamak ve geliştirmek.*

ç) *Eğitime erişimi kolaylaştıran, her vatandaşın eğitim fırsat ve imkânlarından eşit derecede yararlanabilmesini teminat altına alan politika ve stratejiler geliştirmek, uygulamak, uygulanmasını izlemek ve koordine etmek.*

d) *Kız öğrencilerin, özürliülerin ve toplumun özel ilgi bekleyen diğer kesimlerinin eğitime katılımını yaygınlaştıracak politika ve stratejiler geliştirmek, uygulamak ve uygulanmasını koordine etmek.*

e) *Özel yetenek sahibi kişilerin bu niteliklerini koruyucu ve geliştirici özel eğitim ve öğretim programlarını tasarlamak, uygulamak ve uygulanmasını koordine etmek.*

f) *Yükseköğretim kurumları dışındaki eğitim ve öğretim kurumlarını açmak, açılmasına izin vermek ve denetlemek.*

g) *Yurtdışında çalışan veya ikamet eden Türk vatandaşlarının eğitim ve öğretim alanındaki ihtiyaç ve sorunlarına yönelik çalışmaları ilgili kurum ve kuruluşlarla işbirliği içinde yürütmek.*

ğ) Yükseköğretim dışında kalan ve diğer kurum ve kuruluşlarca açılan örgün ve yaygın eğitim ve öğretim kurumlarının denklik derecelerini belirlemek, program ve düzenlemelerini hazırlamak.

h) Türk Silahlı Kuvvetlerine bağlı ortaöğretim kurumlarının program ve denklik derecelerinin belirlenmesi ile yönetmeliklerinin hazırlanmasında işbirliğinde bulunmak.

ı) Yükseköğretimin millî eğitim politikası bütünlüğü içinde yürütülmesini sağlamak için, 4/11/1981 tarihli ve 2547 sayılı Yükseköğretim Kanunu ile Bakanlığa verilmiş olan görev ve sorumlulukları yerine getirmek.

i) Mevzuatla Bakanlığa verilen diğer görev ve hizmetleri yapmak.

Teşkilat

MADDE 3- (1) Bakanlık merkez, taşra ve yurtdışı teşkilatından oluşur.

(2) Bakanlık merkez teşkilatı ekli (I) sayılı cetvelde gösterilmiştir.

Bakan

MADDE 4- (1) Bakanlık teşkilatının en üst amiri olan Bakan, Bakanlık icraatından ve emri altındakilerin faaliyet ve işlemlerinden Başbakana karşı sorumlu olup aşağıdaki görev, yetki ve sorumluluklara sahiptir:

a) Bakanlığı, Anayasaya, kanunlara, hükümet programına ve Bakanlar Kurulunca belirlenen politika ve stratejilere uygun olarak yönetmek.

b) Bakanlığın görev alanına giren konularda politika ve stratejiler geliştirmek, bunlara uygun olarak yıllık amaç ve hedefler oluşturmak, performans ölçütleri belirlemek, Bakanlık bütçesini hazırlamak, gerekli kanunî ve idarî düzenleme çalışmalarını yapmak, belirlenen stratejiler, amaçlar ve performans ölçütleri doğrultusunda uygulamayı koordine etmek, izlemek ve değerlendirmek.

c) Bakanlık faaliyetlerini ve işlemlerini denetlemek, yönetim sistemlerini gözden geçirmek, teşkilat yapısı ve yönetim süreçlerinin etkililiğini gözetmek ve yönetimin geliştirilmesini sağlamak.

ç) Faaliyet alanına giren konularda diğer bakanlıklar ile kamu kurum ve kuruluşları arasında işbirliği ve koordinasyonu sağlamak.

Müsteşar ve Müsteşar Yardımcıları

MADDE 5- (1) Müsteşar, Bakandan sonra gelen en üst düzey kamu görevlisi olup Bakanlık hizmetlerini, Bakan adına ve onun emir ve yönlendirmesi doğrultusunda, mevzuat hükümlerine, Bakanlığın amaç ve politikaları ile stratejik planına uygun olarak düzenler ve yürütür. Bu amaçla, Bakanlık birimlerine gereken emirleri verir, bunların uygulanmasını gözetir ve sağlar. Müsteşar, bu hizmetlerin yürütülmesinden Bakana karşı sorumludur.

(2) Müsteşara yardımcı olmak üzere beş Müsteşar Yardımcısı görevlendirilebilir.

Hizmet birimleri

MADDE 6- (1) Bakanlığın hizmet birimleri şunlardır:

- a) *Temel Eğitim Genel Müdürlüğü.*
- b) *Ortaöğretim Genel Müdürlüğü.*
- c) *Meslekî ve Teknik Eğitim Genel Müdürlüğü.*
- ç) *Din Öğretimi Genel Müdürlüğü.*
- d) *Özel Eğitim ve Rehberlik Hizmetleri Genel Müdürlüğü.*
- e) *Hayat Boyu Öğrenme Genel Müdürlüğü.*
- f) *Özel Öğretim Kurumları Genel Müdürlüğü.*
- g) *Yenilik ve Eğitim Teknolojileri Genel Müdürlüğü.*
- ğ) *Öğretmen Yetiştirme ve Geliştirme Genel Müdürlüğü.*
- h) *Avrupa Birliği ve Dış İlişkiler Genel Müdürlüğü.*
- ı) *Rehberlik ve Denetim Başkanlığı.*
- i) *Strateji Geliştirme Başkanlığı.*
- j) *Hukuk Müşavirliği.*
- k) *İnsan Kaynakları Genel Müdürlüğü.*
- l) *Destek Hizmetleri Genel Müdürlüğü.*
- m) *Bilgi İşlem Grup Başkanlığı.*
- n) *İnşaat ve Emlak Grup Başkanlığı.*
- o) *Basın ve Halkla İlişkiler Müşavirliği.*
- ö) *Özel Kalem Müdürlüğü.*

Temel Eğitim Genel Müdürlüğü

MADDE 7- (1) *Temel Eğitim Genel Müdürlüğü'nün görevleri şunlardır:*

- a) *Okul öncesi ve ilköğretim okul ve kurumlarının yönetimine ve öğrencilerinin eğitim ve öğretimine yönelik politikalar belirlemek ve uygulamak.*
- b) *Okul öncesi ve ilköğretim okul ve kurumlarının eğitim ve öğretim programlarını, ders kitaplarını, eğitim araç-gereçlerini hazırlamak veya hazırlatmak ve Talim ve Terbiye Kuruluna sunmak.*
- c) *İlköğretim öğrencilerinin barınma ihtiyaçlarının giderilmesi ve maddî yönden desteklenmesi ile ilgili iş ve işlemleri yürütmek.*
- ç) *Bakan tarafından verilen benzeri görevleri yapmak.*

Ortaöğretim Genel Müdürlüğü

MADDE 8- (1) *Ortaöğretim Genel Müdürlüğü'nün görevleri şunlardır:*

a) Ortaöğretim okul ve kurumlarının yönetimine ve öğrencilerinin eğitim ve öğretimine yönelik politikalar belirlemek ve uygulamak.

b) Ortaöğretim okul ve kurumlarının eğitim ve öğretim programlarını, ders kitaplarını, eğitim araç-gereçlerini hazırlamak veya hazırlatmak ve Talim ve Terbiye Kuruluna sunmak.

c) Ortaöğretim öğrencilerinin barınma ihtiyaçlarının giderilmesi ve maddî yönden desteklenmesi ile ilgili iş ve işlemleri yürütmek.

ç) Her kademedeki öğrencilere yönelik dernek ve vakıflar ile gerçek ve diğer tüzel kişilerce açılacak veya işletilecek yurt, pansiyon ve benzeri kurumların açılması, devri, nakli ve kapatılmasıyla ilgili esasları belirlemek ve denetlemek.

d) Yükseköğretim politikasının, strateji ve amaçlarının belirlenmesi, geliştirilmesi ve etkili bir şekilde yürütülmesi için gerekli tedbirleri almak.

e) Yükseköğretime giriş sistemine ilişkin usûl ve esasların belirlenmesinde ilgili birim, kurum ve kuruluşlarla işbirliği yapmak.

f) 2547 sayılı Kanun ile Bakanlığa verilmiş olan görevleri yerine getirmek.

g) Ülkemizin hizmete ihtiyaç duyduğu alanları belirleyerek yurtdışına yükseköğretim görmek amacıyla gönderileceklerde aranacak nitelikler, bunların sayıları, burs durumları, yurtdışındaki öğrenim aşamaları, öğrenim planları ve dönüşlerinde istihdamlarının sağlanması ile ilgili işleri yürütmek ve koordinasyonu sağlamak.

ğ) Bakan tarafından verilen benzeri görevleri yapmak.

Meslekî ve Teknik Eğitim Genel Müdürlüğü

MADDE 9- (1) Meslekî ve Teknik Eğitim Genel Müdürlüğünün görevleri şunlardır:

a) Meslekî ve teknik eğitim ve öğretim veren okul ve kurumların yönetimine ve öğrencilerinin eğitim ve öğretimine yönelik politikalar belirlemek ve uygulamak.

b) Meslekî ve teknik eğitim ve öğretim veren okul ve kurumların eğitim ve öğretim programlarını, ders kitaplarını, eğitim araç-gereçlerini hazırlamak veya hazırlatmak ve Talim ve Terbiye Kuruluna sunmak.

c) Eğitim-istihdam ilişkisini güçlendirecek, meslekî eğitimi yaygınlaştıracak politika ve stratejiler geliştirmek, uygulamak ve uygulanmasını koordine etmek.

ç) Bakan tarafından verilen benzeri görevleri yapmak.

Din Öğretimi Genel Müdürlüğü

MADDE 10- (1) Din Öğretimi Genel Müdürlüğünün görevleri şunlardır:

a) İmam-hatip liselerinin yönetimine ve öğrencilerinin eğitim ve öğretimine yönelik politikalar belirlemek ve uygulamak.

b) İlköğretim, ortaöğretim ve yaygın eğitim kurumlarında din kültürü ve ahlâk eğitim ve öğretimine ait programlar ile ders kitaplarını, eğitim araç-gereçlerini hazırlamak veya hazırlatmak ve Talim ve Terbiye Kuruluna sunmak.

c) Bakan tarafından verilen benzeri görevleri yapmak.

Özel Eğitim ve Rehberlik Hizmetleri Genel Müdürlüğü

MADDE 11- (1) *Özel Eğitim ve Rehberlik Hizmetleri Genel Müdürlüğünün görevleri şunlardır:*

a) İlgili bakanlıklarla işbirliği içinde, özel eğitim sınıfları, özel eğitim okulları, rehberlik ve araştırma merkezleri, iş okulları ve iş eğitim merkezleri ile aynı seviye ve türdeki benzeri okul ve kurumların yönetimine ve öğrencilerin eğitim ve öğretimine yönelik politikalar belirlemek ve uygulamak.

b) İlgili bakanlıklarla işbirliği içinde, özel eğitim okul ve kurumlarının eğitim ve öğretim programlarını, ders kitaplarını, eğitim araç-gereçlerini hazırlamak veya hazırlatmak ve Talim ve Terbiye Kuruluna sunmak.

c) Bakan tarafından verilen benzeri görevleri yapmak.

Hayat Boyu Öğrenme Genel Müdürlüğü

MADDE 12- (1) *Hayat Boyu Öğrenme Genel Müdürlüğünün görevleri şunlardır:*

a) Zorunlu eğitim dışında, eğitim ve öğretimi hayat boyu devam edecek şekilde yaygınlaştırmak amacıyla politikalar oluşturmak, bunları uygulamak, izlemek ve değerlendirmek.

b) Yaygın eğitim ve öğretim ile açık öğretim hizmetlerini yürütmek.

c) Örgün eğitim sistemine girmemiş, herhangi bir eğitim kademesinden ayrılmış veya bitirmiş vatandaşlara yaygın eğitim yoluyla genel veya meslekî ve teknik öğretim alanlarında eğitim ve öğretim vermek.

ç) Yaygın eğitim ve öğretim okul ve kurumlarının eğitim ve öğretim programlarını, ders kitaplarını, eğitim araç-gereçlerini hazırlamak veya hazırlatmak ve Talim ve Terbiye Kuruluna sunmak.

d) Yaygın özel öğretim kurumlarıyla ilgili hizmetleri yürütmek.

e) 5/6/1986 tarihli ve 3308 sayılı Mesleki Eğitim Kanununa göre aday çırak, çırak, kalfa ve ustaların genel ve meslekî eğitimlerini sağlamak.

f) Bakan tarafından verilen benzeri görevleri yapmak.

Özel Öğretim Kurumları Genel Müdürlüğü

MADDE 13- (1) *Özel Öğretim Kurumları Genel Müdürlüğünün görevleri şunlardır:*

a) Bakanlığın ilgili birimleriyle işbirliği içinde, yükseköğretim dışındaki her kademedeki özel öğretim kurumlarının açılmasına izin vermek ve bunları denetlemek.

b) 8/2/2007 tarihli ve 5580 sayılı Özel Öğretim Kurumları Kanunuyla Bakanlığa verilen görevleri yerine getirmek.

c) Bakan tarafından verilen benzeri görevleri yapmak.

Yenilik ve Eğitim Teknolojileri Genel Müdürlüğü

MADDE 14- (1) *Yenilik ve Eğitim Teknolojileri Genel Müdürlüğü'nün görevleri şunlardır:*

- a) *Eğitim ve öğretimin teknoloji ile desteklenmesine yönelik işleri yürütmek.*
- b) *Eğitim ve öğretim faaliyetlerinde bilişim teknolojileri ile bilişim ürünlerinin kullanılmasına yönelik çalışmalar yürütmek.*
- c) *Merkezî sistemle yürütülen resmî ve özel yerleştirme, bitirme, karşılaştırma sınavlarını planlamak, uygulamak ve değerlendirmek.*
- ç) *Yaygın eğitim ve öğretime yönelik olarak bilgi ve iletişim teknolojilerine dayalı program, film ve benzeri yayınları hazırlamak veya hazırlatmak, yayınlamak veya yayınlamak.*
- d) *Eğitim ve öğretimde uygulanan yeni teknoloji ve gelişmeleri izlemek ve değerlendirmek.*
- e) *Eğitim ve öğretimde teknolojik imkânların tüm yurt çapında etkin ve yaygın biçimde kullanılmasını ve her öğrencinin bilgi teknolojilerinden yararlanmasını sağlamak.*
- f) *Bakan tarafından verilen benzeri görevleri yapmak.*

Öğretmen Yetiştirme ve Geliştirme Genel Müdürlüğü

MADDE 15- (1) *Öğretmen Yetiştirme ve Geliştirme Genel Müdürlüğü'nün görevleri şunlardır:*

- a) *Öğretmenlerin nitelikleri ve yeterliklerinin belirlenmesi ve geliştirilmesine yönelik politikaları oluşturmak, bu amaçla ilgili birim, kurum ve kuruluşlarla işbirliği yapmak.*
- b) *Bakanlık öğretmenleri ile talepleri hâlinde özel öğretim kurumları eğitim personeline yönelik olarak; meslek öncesi ve meslek içi eğitimi vermek veya verdirmek, gelişmeleri için kurslar açmak veya açtırmak, uzmanlık programları, seminer, sempozyum, konferans ve benzeri etkinlikler düzenlemek.*
- c) *Öğretmenlere yönelik olarak verilecek eğitime ilişkin konularda inceleme ve araştırmalar yapmak.*
- ç) *Görev alanına giren konularda kamu kurum ve kuruluşları, üniversiteler ve sivil toplum kuruluşları ile işbirliği yapmak; bunlarla ortak çalışma, araştırma, eğitim programları düzenlemek, danışma kurulları ve komisyonlar oluşturmak.*
- d) *Bakan tarafından verilen benzeri görevleri yapmak.*

(2) *Öğretmenlere verilecek meslek öncesi, meslek içi ve diğer eğitimlere ilişkin usûl ve esaslar yönetmelikle belirlenir.*

Avrupa Birliği ve Dış İlişkiler Genel Müdürlüğü

MADDE 16- (1) *Avrupa Birliği ve Dış İlişkiler Genel Müdürlüğü'nün görevleri şunlardır:*

- a) *Bakanlığın Avrupa Birliği ve diğer uluslararası kuruluşlarla ilgili işbirliği çalışmaları ile ilgili mevzuat çerçevesinde ikili anlaşmalara ilişkin iş ve işlemleri yürütmek.*

b) Bakanlığın diğer birimleri tarafından yürütülen ve uluslararası işbirliğine dayanan projelerin koordinasyonunu sağlamak.

c) 16/12/1960 tarihli ve 168 sayılı Yabancı Memleketlerde Türk Asıllı ve Yabancı Uyruklu Öğretmenlere Sosyal Yardım Yapılması Hakkında Kanunla Bakanlığa verilen görevleri yerine getirmek.

ç) Yabancı hükümet ve kuruluşlardan sağlanan veya ülkemiz tarafından yabancılara verilen burslarla, kendi hesabına öğrenim yapmak üzere ülkemize gelen yabancı uyruklu öğrencilere ilişkin görev ve hizmetleri yerine getirmek.

d) Yurtdışında bulunan vatandaşlarımızın ve çocuklarının; öncelikle millî ve kültürel kimliklerini koruyucu, yaşadıkları toplumla uyum içinde olmalarını sağlayıcı ve eğitim düzeylerini yükseltici önlemler almak, bulundukları ülkenin eğitim imkânlarından verimli bir şekilde yararlanmaları bakımından gerekli eğitim ve öğretim hizmetlerini yürütmek, yurda dönüşlerinde eğitim sistemimize uyumlarını sağlamak amacıyla gerekli tedbirleri almak.

e) Eğitim ve öğretim alanında ülkemizle dil, tarih veya kültür birliği bulunan ülke ve topluluklar ile diğer ülkelerle işbirliğine yönelik işleri yürütmek.

f) Bakan tarafından verilen benzeri görevleri yapmak.

Rehberlik ve Denetim Başkanlığı

MADDE 17- (1) Rehberlik ve Denetim Başkanlığının görevleri şunlardır:

a) Bakanlığın görev alanına giren konularda Bakanlık personeline, Bakanlık okul ve kurumlarına, özel öğretim kurumlarına ve gerçek ve tüzel kişilere rehberlik etmek.

b) Bakanlığın görev alanına giren konularda faaliyet gösteren kamu kurum ve kuruluşları, gerçek ve tüzel kişiler ile gönüllü kuruluşlara, faaliyetlerinde yol gösterecek plan ve programlar oluşturmak ve rehberlik etmek.

c) Bakanlık tarafından veya Bakanlığın denetiminde sunulan hizmetlerin kontrol ve denetimini ilgili birimlerle işbirliği içinde yapmak, süreç ve sonuçlarını mevzuata, önceden belirlenmiş amaç ve hedeflere, performans ölçütlerine ve kalite standartlarına göre analiz etmek, karşılaştırmak ve ölçmek, kanıtlara dayalı olarak değerlendirmek, elde edilen sonuçları rapor hâline getirerek ilgili birimlere ve kişilere iletmek.

ç) Bakanlık teşkilatı ile Bakanlığın denetimi altındaki her türlü kuruluşun faaliyet ve işlemlerine ilişkin olarak, usûlsüzlükleri önleyici, eğitici ve rehberlik yaklaşımını ön plana çıkaran bir anlayışla, Bakanlığın görev ve yetkileri çerçevesinde denetim, inceleme ve soruşturmalar yapmak.

d) Bakanlık teşkilatı ile personelinin idarî, malî ve hukukî işlemleri hakkında denetim, inceleme ve soruşturma yapmak.

e) Bakan tarafından verilen benzeri görevleri yapmak.

(2) Denetime tâbi olan gerçek ve tüzel kişiler, gizli dahi olsa bütün belge, defter ve bilgileri talep edildiği takdirde ibraz etmek, para ve para hükmündeki evrakı ve ayniyatı ilk talep hâlinde göstermek, sayılmasına ve incelenmesine yardımcı olmak zorundadır. Millî Eğitim Denetçileri, görevleri sırasında kamu kurum ve kuruluşları ve kamuya yararlı dernekler ile

gerçek ve tüzel kişilerden gerekli yardım, bilgi, evrak, kayıt ve belgeleri istemeye yetkili olup kanunî engel bulunmadıkça bu talebin yerine getirilmesi zorunludur.

Strateji Geliştirme Başkanlığı

MADDE 18- *(1) Strateji Geliştirme Başkanlığının görevleri şunlardır:*

a) 5018 sayılı Kamu Malî Yönetimi ve Kontrol Kanunu ile 22/12/2005 tarihli ve 5436 sayılı Kanunun 15 inci maddesi ve diğer mevzuatla strateji geliştirme ve malî hizmetler birimlerine verilen görevleri yapmak.

b) Bakanlık hizmet birimleri, taşra teşkilatı ile okul ve kurumlar için performans ölçütlerinin oluşturulmasına yönelik çalışmalar yapmak.

c) Bakan tarafından verilen benzeri görevleri yapmak.

Hukuk Müşavirliği

MADDE 19- *(1) Hukuk Müşavirliğinin görevleri şunlardır:*

a) Bakanlığın taraf olduğu adlî ve idarî davalarda, tahkim yargılamasında ve icra işlemlerinde Bakanlığı temsil etmek, dava ve icra işlemlerini takip etmek, anlaşmazlıkları önleyici hukukî tedbirleri zamanında almak.

b) Bakanlık hizmet ve faaliyetleriyle ilgili olarak diğer kamu kurum ve kuruluşları tarafından hazırlanan mevzuat taslaklarını, Bakanlık birimleri tarafından düzenlenecek her türlü mevzuat, sözleşme ve şartname taslaklarını, Bakanlık ile üçüncü kişiler arasında çıkan her türlü uyuşmazlığa ilişkin işleri ve Bakanlık birimlerince sorulacak diğer işleri inceleyip hukukî mütalaasını bildirmek.

c) Bakanlıkça hizmet satın alma yoluyla temsil ettirilecek dava ve icra takiplerini izlemek, koordine etmek ve denetlemek.

ç) Bakanlığın amaçlarını daha iyi gerçekleştirmek, mevzuata, plan ve programa uygun çalışmalarını temin etmek amacıyla gerekli hukukî teklifleri hazırlayıp Bakana sunmak.

d) Bakan tarafından verilen benzeri görevleri yapmak.

(2) Birinci fıkrada belirtilen her türlü dava ve takip işleri ile diğer görevler, Bakanlığın Hukuk Müşavirleri ve Avukatları aracılığıyla yerine getirilir. Gerekli hâllerde dava ve takip işleri Hazine Avukatları aracılığıyla veya ihtiyaç duyulması hâlinde Bakanlıkça belirlenecek usûl ve esaslar çerçevesinde 4/1/2002 tarihli ve 4734 sayılı Kamu İhale Kanununun 22 nci maddesinde öngörülen doğrudan temin usûlü ile avukatlar veya avukatlık ortaklıkları ile yapılacak avukatlık sözleşmeleri yoluyla yürütülür.

(3) Davalarda temsil yetkisi bulunan Hukuk Müşavirleri ve Avukatların bir listesi Bakanlıkça ilgili Cumhuriyet başsavcılığı ve bölge idare mahkemesi başkanlıklarına verilir. Bu listelerin birer nüshası, Cumhuriyet başsavcılığı tarafından adlî yargı çevresinde, bölge idare mahkemesi tarafından idarî yargı çevresinde bulunan mahkemelere gönderilir. Yüksek mahkemeler ve bölge adliye mahkemesindeki duruşmalarda temsil yetkisini kullanacakların isimleri ilgili mahkemelerin başsavcılıklarına veya başkanlıklarına bildirilir. Listede isimleri yer alan Hukuk Müşavirleri ve Avukatlar, baroya kayıt ve vekâletname ibrazı gerekmeksizin temsil yetkilerini kullanırlar. Temsil yetkisi sona erenlerin isimleri anılan mercilere derhal bildirilir.

(4) Bakanlık lehine sonuçlanan dava ve icra takipleri nedeniyle hükme bağlanarak karşı taraftan tahsil edilen vekâlet ücretlerinin Avukatlara dağıtımı hakkında, 2/2/1929 tarihli ve 1389 sayılı Devlet Davalarını İntaç Eden Avukat ve Saireye Verilecek Ücreti Vekâlet Hakkında Kanun hükümleri kıyas yoluyla uygulanır.

İnsan Kaynakları Genel Müdürlüğü

MADDE 20- (1) İnsan Kaynakları Genel Müdürlüğünün görevleri şunlardır:

a) Bakanlığın insan gücü politikası ve planlaması ile insan kaynakları sisteminin geliştirilmesi konusunda çalışmalar yapmak ve tekliflerde bulunmak.

b) Bakanlık personelinin atama, nakil, terfi, emeklilik ve benzeri özlük işlemlerini yürütmek.

c) Bakanlığın öğretmenler dışındaki personeli için eğitim planını hazırlamak, uygulamak ve değerlendirmek.

ç) Eğitim faaliyetleri ile ilgili dokümantasyon, yayım ve arşiv hizmetlerini yürütmek.

d) Bakan tarafından verilen benzeri görevleri yapmak.

Destek Hizmetleri Genel Müdürlüğü

MADDE 21- (1) Destek Hizmetleri Genel Müdürlüğünün görevleri şunlardır:

a) 5018 sayılı Kanun hükümleri çerçevesinde, kiralama ve satın alma işlerini yürütmek, temizlik, güvenlik, aydınlatma, ısınma, onarım, taşıma ve benzeri hizmetleri yapmak veya yaptırmak.

b) Bakanlığın taşınır ve taşınmazlarına ilişkin işlemleri ilgili mevzuat çerçevesinde yürütmek.

c) Genel evrak ve arşiv faaliyetlerini düzenlemek ve yürütmek.

ç) Bakanlık sivil savunma ve seferberlik hizmetlerini planlamak ve yürütmek.

d) Ders kitaplarını, kaynak ve yardımcı eğitim dokümanlarını, ders ve laboratuvar araç ve gereçleri ile basılı eğitim malzemelerini, makine, teçhizat ve donatım ihtiyaçlarını temin etmek.

e) Bakanlığa bağlı döner sermaye işletmeleri ile ilgili işleri yürütmek.

f) Bakan tarafından verilen benzeri görevleri yapmak.

Bilgi İşlem Grup Başkanlığı

MADDE 22- (1) Bilgi İşlem Grup Başkanlığının görevleri şunlardır:

a) Bakanlık projelerinin Bakanlık bilişim altyapısına uygun olarak tasarlanmasını ve uygulanmasını sağlamak, teknolojik gelişmeleri takip etmek, bilgi güvenliği ve güvenilirliği konusunun gerektirdiği önlemleri almak, politikaları ve ilkeleri belirlemek, kamu bilişim standartlarına uygun çözümler üretmek.

b) Bakanlık birimleri ile taşra teşkilatının bilgi işlem ve otomasyon ihtiyacını karşılamak ve işletimini sağlamak, Bakanlığın bilgi işlem hizmetlerini yürütmek.

c) Bakanlığın internet sayfaları, elektronik imza ve elektronik belge uygulamaları ile ilgili teknik çalışmaları yapmak.

ç) Bakanlık hizmetleriyle ilgili bilgileri toplamak ve ilgili birimlerle işbirliği içinde veri tabanları oluşturmak.

d) Bakanlığın mevcut bilişim altyapısının kurulumu, bakımı, ikmali, geliştirilmesi ve güncellenmesi ile ilgili işleri yürütmek, haberleşme güvenliğini sağlamak ve bu konularda görev üstlenen personelin bilgi teknolojilerindeki gelişmelere paralel olarak düzenli şekilde hizmet içi eğitim almalarını sağlamak.

e) Bakan tarafından verilen benzeri görevleri yapmak.

İnşaat ve Emlak Grup Başkanlığı

MADDE 23- (1) İnşaat ve Emlak Grup Başkanlığının görevleri şunlardır:

a) Okul ve kurum binaları dâhil, taşınmazlara ilişkin her türlü satım, yapma, yaptırma, bakım, onarım ve tadilat işlerini; bunlara ait kontrol, koordinasyon ve mimari proje çalışmalarını yürütmek.

b) Kamulaştırma işlemlerini yürütmek.

c) Bakanlığa ait arsa, bina ve tesisleri, ilgili birimlerle koordine ederek, imar durumu ve uygunluğu yönünden incelemek, ihtiyaçlarını tespit etmek ve programlamak.

ç) Bakanlığın ihtiyaç duyduğu her türlü tesis ve hizmet binaları ile ihtiyaç duyulan okul ve eğitim yerleşkesi, sosyal donatı gibi eğitim tesislerini, Hazinesin mülkiyetinde bulunan arazi, arsa ve binaların gerçek bedeli üzerinden devri karşılığında ve/veya bedeli Bakanlık bütçesinin ilgili tertiplerine bu amaçla konulan ödeneklerden veya döner sermaye gelirlerinden karşılanmak üzere, kiralamak, satın almak, yapmak, yaptırmak veya düzenlenen protokoller çerçevesinde Toplu Konut İdaresi Başkanlığına veya inşaat işleri ile ilgili araştırma, proje, taahhüt, finansman ve yapım işlemleri konusunda görevli ve yetkili kamu tüzel kişiliğine sahip diğer kamu kurum ve kuruluşlarına doğrudan yaptırmak ve bu amaçla yapılacak iş ve işlemleri yürütmek.

d) Okul ve eğitim yerleşkesi gibi eğitim tesislerinin okul ve eğitim tesisi olarak kullanılmak kaydıyla gerçek kişilere veya özel hukuk tüzel kişilerine kiralanmasına ilişkin işleri yürütmek.

e) Bakanlık taşınmaz ve demirbaşlarını sigortalatmak, kiraya vermek, işletmek, kamu kurumları arasında taşınmaz ve aynî hak devri ile Bakanlığa yapılacak taşınmaz bağış işlemlerinin yürütülmesinde mevzuata yönelik değerlendirmeleri, teknik-ekonomik etütleri ve rantabilite hesaplarını yapmak, izlemek, her aşamada takip etmek ve yürütmek.

f) Bakanlık demirbaşlarının bakım ve onarım işlerini yürütmek.

g) Bakanlığa ait sosyal tesislerle ilgili işleri yürütmek.

ğ) Bakan tarafından verilen benzeri görevleri yapmak.

(2) Bakanlık, kamu kurum ve kuruluşlarına ait veya tahsisli taşınmazların kendisine tahsisini veya devrini talep edebilir veya kullanım protokolleri yapabilir. Bu protokoller ile oluşan yükümlülüklerini Toplu Konut İdaresi Başkanlığına veya inşaat işleri ile ilgili araştırma, proje, taahhüt, finansman ve yapım işlemleri konusunda görevli ve yetkili kamu tüzel kişiliğine sahip diğer kurum ve kuruluşlara yaptırabilir.

(3) a) Yapılmasının gerekli olduğuna Bakanlık tarafından karar verilen eğitim öğretim tesisleri, Bakanlık tarafından verilecek ön proje ve belirlenecek temel standartlar çerçevesinde, kendisine veya Hazineye ait taşınmazlar üzerinde ihale ile belirlenecek gerçek veya özel hukuk tüzel kişilerine kırkdokuz yılı geçmemek şartıyla belirli süre ve bedel üzerinden kiralama karşılığı yaptırılabilir.

b) Bu amaçla Maliye Bakanlığınca, gerçek veya özel hukuk tüzel kişilerine Hazineye ait taşınmazlar bedelsiz devredilebilir. Bu taşınmazların sözleşme süresince amacı dışında kullanılamayacağına, Maliye ve Millî Eğitim Bakanlıklarından izin alınmaksızın devredilemeyeceğine dair tapu kütüğüne şerh konulur.

c) Kira bedeli ve kiralama süresinin tespitinde; taşınmazın gerçek veya özel hukuk tüzel kişilerine ait olup olmadığı, bedelsiz Hazine taşınmazı devredilip devredilmediği, yatırımın maliyeti, eğitim öğretim donanımının bu kişiler tarafından sağlanıp sağlanmayacağı, kiralama konusu taşınmaz ve üzerindeki eğitim öğretim tesislerinde eğitim öğretim hizmetleri dışındaki hizmetlerin ve alanların işletilmesinin kiralayana verilir verilmeyeceği hususları dikkate alınır.

(4) Bakanlığın kullanımında bulunan eğitim öğretim tesislerinin, öngörülecek proje ve belirlenecek esaslar doğrultusunda yenilenmesi; tesislerdeki eğitim öğretim hizmet alanları dışındaki hizmet ve alanların işletilmesi karşılığında, sözleşmeyle gerçek veya özel hukuk tüzel kişilerine yaptırılabilir.

(5) Birinci fıkra hariç bu maddeye göre yapılacak iş ve işlemler, 8/9/1983 tarihli ve 2886 sayılı Devlet İhale Kanunu ile 4/1/2002 tarihli ve 4734 sayılı Kamu İhale Kanununa tâbi değildir.

(6) Birinci fıkra hariç bu maddenin uygulanmasına ilişkin usûl ve esaslar ile ihale yöntemi; gerçek veya özel hukuk tüzel kişilerinin aranılacak nitelikler, sözleşmelerin kapsamı ve konuya ilişkin diğer hususlar, Bakanlık, Kalkınma Bakanlığı, Maliye Bakanlığı ve Hazine Müsteşarlığınca müştereken hazırlanarak Bakanlar Kurulu kararı ile yürürlüğe konulan yönetmelikle düzenlenir.

Basın ve Halkla İlişkiler Müşavirliği

MADDE 24- (1) Basın ve Halkla İlişkiler Müşavirliğinin görevleri şunlardır:

a) Bakanlığın basın ve halkla ilişkilerle ilgili faaliyetlerini planlamak ve bu faaliyetlerin belirlenecek usûl ve esaslara göre yürütülmesini sağlamak.

b) 9/10/2003 tarihli ve 4982 sayılı Bilgi Edinme Hakkı Kanununa göre yapılacak bilgi edinme başvurularını etkin, süratli ve doğru bir şekilde sonuçlandırmak üzere gerekli tedbirleri almak.

c) Bakan tarafından verilen benzeri görevleri yapmak.

Özel Kalem Müdürlüğü

MADDE 25- (1) Özel Kalem Müdürlüğünün görevleri şunlardır:

a) Bakanın çalışma programını düzenlemek.

b) Bakanın resmî ve özel yazışmalarını, protokol ve tören işlerini düzenlemek ve yürütmek.

c) Bakan tarafından verilen benzeri görevleri yapmak.

Bakanlık Müşavirleri

MADDE 26- (1) Bakanlıkta, özel önem ve öncelik taşıyan konularda Bakana yardımcı olmak üzere otuz Bakanlık Müşaviri atanabilir.

Ortak görevler

MADDE 27- (1) Temel Eğitim Genel Müdürlüğü, Ortaöğretim Genel Müdürlüğü, Meslekî ve Teknik Eğitim Genel Müdürlüğü, Din Öğretimi Genel Müdürlüğü ve Hayat Boyu Öğrenme Genel Müdürlüğü, sorumluluk alanlarıyla ilgili konularda aşağıdaki görevleri de yerine getirirler:

a) Eğitim ve öğretime ilişkin hedef, politika ve standartlar belirlemek.

b) Eğitim ve öğretimi etkileyen faktörleri tespit etmek, toplum ve sektör bazında ihtiyaç ve beklentileri karşılamak üzere araştırma ve geliştirme faaliyetleri yapmak.

c) Öğrencilerin, plan ve programlarda tespit edilen amaçlar doğrultusunda yöneltme ve geliştirilmelerine ilişkin rehberlik çalışmaları yapmak.

ç) Öğretim programları, ders kitapları, öğretmen kılavuz kitapları ile diğer ders araç ve gereçlerine yönelik araştırmalar yapmak, geliştirilmelerine katkı sağlayıcı çalışmalar yapmak ve ilgili birimlere sunmak.

d) Özel eğitim, rehberlik ve psikolojik danışma hizmetlerini yürütmek.

e) Okul, ilçe, il ve ülke düzeyinde yapılan eğitim, öğretim ve yönetim hizmetleri ile ilgili ölçme ve değerlendirme sonuçlarını değerlendirmek.

f) Eğitim ve öğretim sürecine diğer kurum, kuruluş ve bireylerin katılımını sağlamak.

g) Eğitim ihtiyaçlarını karşılamak üzere, eğitim bina ve tesisleri ile eğitim araç ve gereçlerinin planlanması, projelendirilmesi ve üretilmesinde ilgili birimlerle işbirliği yapmak.

ğ) Eğitim ve öğretim kurumlarının öğretime açılması ve kapatılmasına ilişkin usûl ve esasları belirlemek.

Talim ve Terbiye Kurulu Başkanlığı

MADDE 28- (1) Talim ve Terbiye Kurulu Başkanlığı, Bakanlığın bilimsel danışma ve karar organıdır.

(2) Kurul, eğitim sisteminin tüm kademelerini temsil edecek nitelikte bir Başkan ile on üyeden oluşur. Kurul Başkan ve üyeleri dört yıllık süreyle atanır. Bu süre her defasında bir yıl olmak üzere en fazla üç defa uzatılabilir. Kurul Başkanı ve üyeleri, en az dört yıllık eğitim veren yükseköğretim kurumlarından mezun olmuş, eğitim alanında yaptığı çalışma ve yayınlarla temayüz etmiş;

- a) Eğitim ile ilgili alanlarda öğretim üyeleri,
 - b) En az on yıl süreyle öğretmenlik veya okul yöneticiliği yapmış olanlar,
 - c) Kamu görevlileri,
- arasından seçilir.

(3) Hizmet birimlerinin amirleri oy kullanmamak şartıyla, kendi birimlerini ilgilendiren konuların görüşülmesi sırasında Kurula katılır.

(4) Kurul kararları, Bakan onayı ile yürürlüğe girer.

(5) Talim ve Terbiye Kurulu Başkanlığının çalışma usûl ve esasları, Başkan ve üyelerin diğer nitelikleri, görev, yetki ve sorumlulukları ile diğer hususlar yönetmelikle düzenlenir.

(6) Talim ve Terbiye Kurulu, evrensel değer ve standartları gözönünde bulundurarak, kalite, eşitlik ve etkililik ilkeleri ile millî ve toplumsal değerlere dayalı bir eğitim sistemi oluşturmak amacıyla aşağıdaki görevleri yerine getirir:

a) Eğitim sistemini, eğitim ve öğretim plan ve programlarını, ders kitaplarını hazırlatmak, hazırlananları incelemek veya inceletmek, araştırmak, geliştirmek ve uygulama kararlarını Bakan onayına sunmak.

b) Bakanlık birimlerince hazırlanan eğitim ve öğretim programları, ders kitapları, yardımcı kitaplar ile öğretmen kılavuz kitaplarını incelemek, inceletmek ve nihaî şeklini vererek Bakanın onayına sunmak.

c) Yurtdışı eğitim ve öğretim kurumlarından alınmış, ilköğretim ve ortaöğretim diploma ve öğrenim belgelerinin derece ve denkliklerine ilişkin ilke kararlarını Bakanın onayına sunmak.

ç) Eğitim ve öğretimle ilgili konularda Bakanlığın diğer birimleri tarafından oluşturulacak politika ve stratejilerin belirlenmesinde işbirliği yapmak.

d) Millî Eğitim Şûrasının sekreteryaya hizmetlerini yürütmek.

Millî Eğitim Şûrası

MADDE 29- (1) Millî Eğitim Şûrası, Bakanlığın en yüksek danışma kurulumudur. Eğitim ve öğretim ile ilgili gerekli görülen konuları tetkik etmek ve tavsiye niteliğinde kararlar almakla görevlidir.

(2) Şûranın oluşumu ile çalışma usûl ve esasları yönetmelikle belirlenir.

Taşra teşkilatı

MADDE 30- (1) Bakanlık, ilgili mevzuat hükümleri çerçevesinde taşra teşkilatı kurmaya yetkilidir.

(2) Her ilde ve ilçede bir millî eğitim müdürlüğü kurulur. İlçe millî eğitim müdürlükleri, görev ve hizmetleri yürütürken il millî eğitim müdürlüklerine karşı da sorumludur. İl ve ilçelerin sosyal ve ekonomik gelişme durumları, nüfusları ve öğrenci sayıları göz önünde bulundurularak, bu müdürlükler farklı tip ve statülerde kurulabilir ve bunlara farklı yetkiler verilebilir. İş durumuna ve ihtiyaca göre millî eğitim müdürlüklerine bağlı olarak ayrı il ve ilçe birimleri de kurulabilir.

(3) İl millî eğitim müdürlükleri bünyesinde, millî eğitim müdürüne bağlı olarak Eğitim Denetmenleri Başkanlığı oluşturulur.

Yurtdışı teşkilatı

MADDE 31- (1) Bakanlık, 13/12/1983 tarihli ve 189 sayılı Kamu Kurum ve Kuruluşlarının Yurtdışı Teşkilatı Hakkında Kanun Hükmünde Kararname esaslarına uygun olarak yurtdışı teşkilatı kurmaya yetkilidir.

Çalışma grupları

MADDE 32- (1) Bakanlık görev alanına giren konularla ilgili olarak çalışmalarda bulunmak üzere diğer bakanlıklar, kamu kurum ve kuruluşları, sivil toplum kuruluşları, özel sektör temsilcileri ve konu ile ilgili uzmanların katılımıyla geçici çalışma grupları oluşturabilir.

Yöneticilerin sorumlulukları

MADDE 33- (1) Bakanlığın her kademedeki yöneticileri, görevlerini mevzuata, stratejik plan ve programlara, performans ölçütlerine ve hizmet kalite standartlarına uygun olarak yürütmekten üst kademelere karşı sorumludur.

Yetki devri

MADDE 34- (1) Bakan, Müsteşar ve her kademedeki Bakanlık yöneticileri, sınırlarını açıkça belirtmek ve yazılı olmak kaydıyla, yetkilerinden bir kısmını alt kademelere devredebilir. Yetki devri, uygun araçlarla ilgililere duyurulur.

Koordinasyon ve işbirliği

MADDE 35- (1) Bakanlık, hizmet ve görevleriyle ilgili konularda, diğer bakanlıkların ve kamu kurum ve kuruluşlarının uyacakları esasları mevzuata uygun olarak belirlemekle, kaynak israfını önleyecek ve koordinasyonu sağlayacak tedbirleri almakla görevli ve yetkilidir.

(2) Bakanlık, diğer bakanlıkların hizmet alanına giren konulara ilişkin faaliyetlerinde, ilgili bakanlıklara danışmak ve gerekli işbirliği ve koordinasyonu sağlamaktan sorumludur.

(3) Bakanlık, hizmet alanına giren konularda mahallî idarelerle koordinasyonu sağlar.

Düzenleme yetkisi

MADDE 36- (1) Bakanlık görev, yetki ve sorumluluk alanına giren ve önceden kanunla düzenlenmiş konularda idarî düzenlemeler yapabilir.

Atama

MADDE 37- (1) 23/4/1981 tarihli ve 2451 sayılı Bakanlıklar ve Bağlı Kuruluşlarda Atama Usulüne İlişkin Kanunun eki cetvellerde sayılanlar dışında kalan memurların atamaları Bakan tarafından yapılır.

(2) Bakan, gerekli gördüğü hâllerde atama yetkisini merkez teşkilatında alt kademelere, illerde valilere devredebilir.

(3) Öğretmenlerin Bakanlıkça belirlenen hizmet bölge veya alanlarında en az üç eğitim öğretim yılı görev yapması esastır. Bunların yer değiştirme suretiyle atamaları her yıl yapılan atama plan ve programları çerçevesinde eğitim öğretim faaliyetlerini etkilemeyecek şekilde

sonuçlandırılır. Bakanlıkça belirlenen özür gruplarına bağlı yer değiştirmeler ise yaz tatillerinde yapılır.

(4) Öğretmenlerin yer değiştirme suretiyle atamalarında uyulacak temel ilkeler, özür grupları, hizmet bölgeleri ve alanları, hizmet puanı ve diğer hususlara ilişkin usûl ve esaslar yönetmelikle belirlenir.

(5) Özüre dayalı yer değiştirme istekleri hizmet puanı sıralamasındaki yetersizlik sonucu yerine getirilemeyenlere, 657 sayılı Devlet Memurları Kanununun 72 nci maddesi kapsamına girenlerin hakları saklı kalmak kaydıyla, istekleri hâlinde istekte bulundukları yere atanmaya hak kazanıncaya kadar, aylıksız izin verilebilir. Bu şekilde aylıksız izin verilen öğretmenler, bağlı bulundukları il millî eğitim müdürlüklerine bu amaçla tahsis edilmiş bulunan boş öğretmen kadrolarına aylıksız izinli olmak şartıyla atanır. Bunların atandıkları bu kadrolar aylıksız izin süresiyle sınırlı olarak saklı tutulur. Ancak, aylıksız izne ayrılan öğretmenler, üçüncü yıl sonuna kadar istedikleri yere atamalarının yapılamaması hâlinde durumlarına uygun boş öğretmen kadrolarına öncelikle atanırlar.

(6) Öğretmenlerin atamaları Bakanlıkça il/ilçe emrine veya doğrudan eğitim kurumuna yapılır. Bakanlıkça il/ilçe emrine atama yapılması hâlinde, öğretmenlerin atandıkları ildeki görev yerleri, hizmet puanları ve yeterlikleri dikkate alınarak il millî eğitim müdürünün teklifine göre valilerce belirlenir.

(7) İl millî eğitim müdürü, ilçe millî eğitim müdürü, okul ve kurum müdürü olarak görev yapanların yer değiştirmeleri, hizmet süreleri, performans ve yeterlikleri dikkate alınarak bölge hizmeti ve rotasyon esasına göre yapılır. Bunların yer değiştirmelerine ilişkin usûl ve esaslar yönetmelikle belirlenir.

(8) Okul ve kurum müdürleri; yazılı ve/veya sözlü olarak yapılacak okul veya kurum müdürlüğü sınavında başarılı olmak kaydıyla, hizmet süreleri, performans ve yeterlikleri dikkate alınarak il millî eğitim müdürünün teklifi üzerine vali tarafından atanır. Bu fıkranın uygulanmasına ilişkin usûl ve esaslar yönetmelikle düzenlenir.

Kadrolar

MADDE 38- *(1) Kadroların tespiti, ihdası, kullanımı ve iptali ile kadrolara ilişkin diğer hususlar, 190 sayılı Genel Kadro ve Usulü Hakkında Kanun Hükmünde Kararname hükümlerine göre düzenlenir.*

(2) Bakanlığa tahsis edilmiş bulunan serbest kadrolar; Maliye Bakanlığı ve Devlet Personel Başkanlığının görüşü alınarak Bakanlık tarafından hazırlanan yönetmelikte belirlenen norm kadro sayılarına uygun olarak öğretmen kadroları dışındaki kadrolar merkez ve taşra birimlerine, öğretmen kadroları ise branşlar esas alınarak okul ve kurumlara dağıtılır. Dağıtım cetvellerinin vizesine ilişkin usûl ve esaslar yönetmelikte düzenlenir. İl millî eğitim müdürlüklerine, 37 nci madde çerçevesinde aylıksız izne ayrılma talebinde bulunan öğretmenlerin izin verilmeden önce atamalarında kullanılmak amacıyla yeterli sayıda boş öğretmen kadrosu tahsis edilir. Kapatılan veya norm kadro sayısı azalan okul ve kurumların ihtiyaç fazlası boş öğretmen kadroları il millî eğitim müdürlüklerine aktarılır.

Öğretmenlerin emekliliği

MADDE 39- *(1) Öğretmenlerin emeklilik işlemleri Haziran ve Temmuz ayları içinde yapılır. Bu aylar dışında emeklilik işlemi yapılabilmesi, görev yapılan il sınırları içinde emeklilik*

talebinde bulunan personelin sınıf ve branşında öğretmen fazlasının bulunması ve işlemin Bakanlıkça uygun görülmesine bağlıdır.

Uzman ve Denetçi istihdamı

MADDE 40- (1) Bakanlık merkez teşkilatında; Millî Eğitim Uzmanları ve Uzman Yardımcıları ile Millî Eğitim Denetçileri ve Denetçi Yardımcıları istihdam edilir.

(2) Uzman Yardımcılığı ve Denetçi Yardımcılığına atanabilmek için 657 sayılı Devlet Memurları Kanununun 48 inci maddesinde sayılan genel şartlara ek olarak aşağıdaki şartlar aranır:

a) En az dört yıllık lisans eğitimi veren eğitim, fen-edebiyat, hukuk, siyasal bilgiler, iktisadî ve idarî bilimler, iktisat, işletme fakülteleri ile hizmet birimlerinin görev alanına giren ve yönetmelikle belirlenen yükseköğretim kurumlarından veya bunlara denkliği Yükseköğretim Kurulu tarafından kabul edilen yurtiçindeki veya yurtdışındaki yükseköğretim kurumlarından mezun olmak.

b) Yapılacak yarışma sınavında başarılı olmak.

(3) Uzman Yardımcılığı ve Denetçi Yardımcılığına atananlar, en az üç yıl fiilen çalışmak ve istihdam edildikleri birimlerce belirlenecek konularda hazırlayacakları tezin oluşturulacak tez jürisi tarafından kabul edilmesi kaydıyla, yapılacak yeterlik sınavına girmeye hak kazanırlar. Süresi içinde tezlerini sunmayan veya tezleri kabul edilmeyenlere tezlerini sunmaları veya yeni bir tez hazırlamaları için altı ayı aşmamak üzere ilâve süre verilir. Yeterlik sınavında başarılı olanların Millî Eğitim Uzmanı ve Millî Eğitim Denetçisi kadrolarına atanabilmeleri, Kamu Personeli Yabancı Dil Bilgisi Seviye Tespit Sınavından asgarî (C) düzeyinde veya dil yeterliği bakımından buna denkliği kabul edilen ve uluslararası geçerliliği bulunan başka bir belgeye yeterlik sınavından itibaren en geç iki yıl içinde sahip olma şartına bağlıdır. Sınavda başarılı olamayanlara veya sınava girmeye hak kazandığı hâlde geçerli mazereti olmaksızın sınav hakkını kullanmayanlara, bir yıl içinde ikinci kez sınav hakkı verilir. Verilen ilave süre içinde tezlerini sunmayan veya ikinci defa hazırladıkları tezleri de kabul edilmeyenler, ikinci sınavda da başarı gösteremeyen veya sınav hakkını kullanmayanlar ile süresi içinde yabancı dil yeterliği şartını yerine getirmeyenler Uzman Yardımcısı ve Denetçi Yardımcısı unvanını kaybeder ve Bakanlıkta durumlarına uygun başka kadrolara atanırlar.

(4) Uzman Yardımcıları ve Denetçi Yardımcılarının mesleğe alınmaları, yetiştirilmeleri, yarışma sınavı, tez hazırlama ve yeterlik sınavı ile diğer hususlar yönetmelikle düzenlenir.

İl Eğitim Denetmenleri

MADDE 41- (1) İl millî eğitim müdürlükleri bünyesinde oluşturulan Eğitim Denetmenleri Başkanlığında İl Eğitim Denetmenleri ve İl Eğitim Denetmen Yardımcıları istihdam edilir. İl eğitim denetmen yardımcıları, en az dört yıllık yüksek öğrenimi ve öğretmenlikte sekiz yıl ve daha fazla hizmeti bulunan öğretmenler arasından yarışma sınavı ile mesleğe alınırlar. Bu görevde üç yıllık yetiştirme dönemini takiben yapılacak yeterlik sınavında başarılı olanlar il eğitim denetmeni kadrolarına atanır.

(2) İl eğitim denetmenleri ve denetmen yardımcılarının alanlarında uzmanlaşmaları için gerekli tedbirler alınır. İl eğitim denetmenlerinin, her hizmet bölgesinde iki yıldan az olmamak üzere Bakanlıkça belirlenecek süreler kadar çalışmaları esastır.

(3) İl eğitim denetmenleri ve denetmen yardımcıları, ildeki her derece ve türdeki örgün ve yaygın eğitim kurumları ile il ve ilçe millî eğitim müdürlüklerinin rehberlik, işbaşında yetiştirme, denetim, değerlendirme, inceleme, araştırma ve soruşturma hizmetlerini yürütür.

(4) Hizmet bölgelerinin oluşturulması ve bu bölgelerdeki çalışma süreleri; Eğitim Denetmenleri Başkanlığının görev, yetki ve sorumlulukları ile çalışmaları; il eğitim denetmenleri ve denetmen yardımcılarının nitelikleri, sınav ve yetiştirme şekilleri, atanmaları, görev, yetki ve sorumlulukları ile çalışma ve yer değiştirmelerine ilişkin usûl ve esaslar yönetmelikle düzenlenir.

(5) Denetime tâbi olan gerçek ve tüzel kişiler, gizli dahi olsa bütün belge, defter ve bilgileri talep edildiği takdirde ibraz etmek, para ve para hükmündeki evrakı ve ayniyatı ilk talep hâlinde göstermek, sayılmasına ve incelenmesine yardımcı olmak zorundadır. İl eğitim denetmenleri, görevleri sırasında kamu kurum ve kuruluşları ve kamuya yararlı dernekler ile gerçek ve tüzel kişilerden gerekli yardım, bilgi, evrak, kayıt ve belgeleri istemeye yetkili olup kanunî engel bulunmadıkça bu talebin yerine getirilmesi zorunludur.

Sözleşmeli personel ve ek ödeme

MADDE 42- (1) Bakanlık merkez teşkilatında; Müsteşar, Müsteşar Yardımcısı, Talim ve Terbiye Kurulu Başkan ve Üyesi, Genel Müdür, Rehberlik ve Denetim Başkanı, Strateji Geliştirme Başkanı, Bakanlık Müşaviri, I. Hukuk Müşaviri, Grup Başkanı, Basın ve Halkla İlişkiler Müşaviri, Özel Kalem Müdürü, Millî Eğitim Uzmanı, Hukuk Müşaviri ve Millî Eğitim Uzman Yardımcısı kadrolarına atananlar, kadroları karşılık gösterilmek suretiyle, 657 sayılı Kanun ve diğer kanunların sözleşmeli personel çalıştırılması hakkındaki hükümlerine bağlı olmaksızın sözleşmeli olarak çalıştırılabilir. Bu şekilde çalıştırılacak personele, bu Kanun Hükmünde Kararnameye ekli (II) sayılı cetvelde unvanlar itibarıyla yer alan taban ve tavan ücretleri arasında kalmak üzere, Bakanın onayı ile belirlenecek tutarda aylık brüt sözleşme ücreti ödenir. Söz konusu personele çalıştıkları günlerle orantılı olarak, hastalık ve yıllık izinler dâhil, Ocak, Nisan, Temmuz ve Ekim aylarında birer aylık sözleşme ücreti tutarında ikramiye ödenir. Bunlardan üstün gayret ve çalışmaları sonucunda emsallerine göre başarılı çalışmalar yaptıkları tespit edilenlere, Bakanın onayı ile Haziran ve Aralık aylarında birer aylık sözleşme ücreti tutarına kadar teşvik ikramiyesi ödenebilir. Bu fıkranın uygulanmasına ilişkin usûl ve esaslar ile bu fıkra kapsamındaki personele yapılacak diğer ödemeler Bakanlar Kurulunca belirlenir.

(2) Birinci fıkrada belirtilen kadrolarda fiilen çalışanlar ile Millî Eğitim Başdenetçileri, Denetçileri ve Denetçi Yardımcılarına, 657 sayılı Kanunda belirtilen en yüksek Devlet memuru aylığının (ek gösterge dâhil);

a) 9 ila 7 nci derecelerden aylık alanlara % 25'ini,

b) 6 ila 4 üncü derecelerden aylık alanlara % 30'unu,

c) 3 ila 1 inci derecelerden aylık alanlara % 35'ini,

geçmemek üzere Bakanlıkça tespit edilecek usûl ve esaslar çerçevesinde her ay aylıkla birlikte peşin olarak damga vergisi hariç herhangi bir kesintiye tabi olmaksızın fazla çalışma ücreti ödenir. Fazla çalışma ücretinin usûl ve esasları yönetmelikle düzenlenir.

(3) Kadro karşılığı sözleşmeli olarak istihdam edilenler ile öğretmen kadrolarında bulunanlar (örgün ve yaygın eğitim kurumlarında öğretmen unvanlı kadrolardaki yöneticiler dâhil) hariç olmak üzere, Bakanlık merkez ve taşra teşkilatı kadrolarında fiilen çalışan personele en yüksek Devlet memuru aylığının (ek gösterge dâhil) % 200'ünü geçmemek üzere her ay ek

ödeme yapılabilir. Bakanlık merkez teşkilatı ile il ve ilçe millî eğitim müdürlüklerinde görevlendirilen ve ek ders ücreti almayan öğretmenler de bu ek ödemeden yararlanır. Ek ödemenin oranı ile usûl ve esasları; görev yapılan birim ve iş hacmi, görevin önem ve güçlüğü, görev yerinin özelliği, çalışma süresi, personelin sınıfı, kadro veya görev unvanı, derecesi, atanma usûlü ile emsali veya benzeri görev ve unvanlarda bulunan personele malî haklar kapsamında yapılan her türlü ödemeler dâhil almakta oldukları toplam ödeme tutarları gibi kriterler birlikte veya ayrı ayrı dikkate alınarak, Maliye Bakanlığının uygun görüşü üzerine Bakan tarafından belirlenir. Bu ödemelerde 657 sayılı Kanunun aylıklara ilişkin hükümleri uygulanır ve bu ödemelerden damga vergisi hariç herhangi bir vergi ve kesinti yapılmaz. Bu fıkra da belirtilen ek ödemeden yararlananlara 375 sayılı Kanun Hükmünde Kararnamenin ek 3 üncü maddesi uyarınca ek ödeme yapılmaz.

(4) Öğretmen kadrolarında bulunan ve fiilen öğretmenlik yapanlar (örgün ve yaygın eğitim kurumlarındaki öğretmen unvanlı kadrolarda fiilen yöneticilik yapanlar dâhil) haricindeki Bakanlık merkez ve taşra teşkilatı personeline, fiilen yapılmayan ders karşılığı ek ders ücreti ödenmez.

Özel eğitim giderleri

MADDE 43- (1) Özürlü sağlık kurulu raporu düzenlemeye yetkili sağlık kurum veya kuruluşlarınca verilen sağlık kurulu raporuyla asgarî % 20 oranında özürlü olduğu tespit edilen ve özel eğitim değerlendirme kurulları tarafından da eğitsel değerlendirme ve tanılamaları yapılarak 5580 sayılı Özel Öğretim Kurumları Kanunu kapsamında açılan özel eğitim okulları ile özel eğitim ve rehabilitasyon merkezlerinde verilen destek eğitimini almaları uygun görülen görme, işitme, dil-konuşma, spastik, zihinsel, ortopedik veya ruhsal özürlü bireylerin eğitim giderlerinin her yıl Maliye Bakanlığınca belirlenen tutarı, Bakanlık bütçesine bu amaçla konulan ödenekten karşılanır. Bu özürlü bireylerin özür grupları ve dereceleri ile özür niteliğine göre eğitim programlarının kapsamı ve eğitim süreleri, Aile ve Sosyal Politikalar Bakanlığının görüşü alınmak suretiyle yönetmelikle belirlenir.

(2) Birinci fıkra da belirtilen eğitim hizmetini sunan veya yararlananların gerçek dışı beyanda bulunmak suretiyle fazladan ödemeye sebebiyet vermeleri durumunda bu tutarlar, iki katı ve kanunî faiziyle birlikte ilgililerden müteselsilen tahsil edilir. Bu fiillerin özel eğitim okulları ile özel eğitim ve rehabilitasyon merkezleri tarafından tekrarı hâlinde, ayrıca kurum açma izinleri iptal edilir.

Atıflar, değiştirilen ve yürürlükten kaldırılan hükümler

MADDE 44- (1) 30/4/1992 tarihli ve 3797 sayılı Millî Eğitim Bakanlığının Teşkilat ve Görevleri Hakkında Kanun yürürlükten kaldırılmıştır. Mevzuatta anılan Kanuna yapılan atıflar bu Kanun Hükmünde Kararnameye veya ilgili hükümlerine; kapatılan kurul veya birimlere yapılan atıflar ilgisine göre bu Kanun Hükmünde Kararname ile kurulan kurul veya birimlere yapılmış sayılır.

(2) Ekli (1) sayılı listede yer alan kadrolar iptal edilerek 190 sayılı Kanun Hükmünde Kararnamenin eki (I) sayılı cetvelin Millî Eğitim Bakanlığına ait bölümünden çıkarılmış ve ekli (2) sayılı listede belirtilen kadrolar ihdas edilerek 190 sayılı Kanun Hükmünde Kararnamenin eki (I) sayılı cetvelin Millî Eğitim Bakanlığına ait bölümüne eklenmiştir.

(3) 10/2/1954 tarihli ve 6245 sayılı Harcırah Kanununun 33 üncü maddesinin (b) fıkrasında yer alan 'İlköğretim Müfettişleri ve Müfettiş Yardımcıları' ibaresi 'Millî Eğitim

Denetçileri ve Millî Eğitim Denetçi Yardımcıları ile İl Eğitim Denetmenleri ve İl Eğitim Denetmen Yardımcıları,' şeklinde değiştirilmiştir.

(4) 14/7/1965 tarihli ve 657 sayılı Devlet Memurları Kanununun;

a) 36 ncı maddesinin 'Ortak Hükümler' bölümünün (A) fıkrasının (11) numaralı bendine, 'Ürün Denetmen Yardımcıları,' ibaresinden sonra gelmek üzere 'Millî Eğitim Uzman Yardımcıları ve Millî Eğitim Denetçi Yardımcıları,' ve 'Ürün Denetmenliğine,' ibaresinden sonra gelmek üzere 'Millî Eğitim Uzmanlığına ve Millî Eğitim Denetçiliğine,' ibaresi eklenmiş, anılan bentte yer alan 'Eğitim Müfettiş Yardımcıları' ibaresi 'İl Eğitim Denetmen Yardımcıları,' 'Eğitim Müfettişliğine' ibaresi 'İl Eğitim Denetmenliğine' şeklinde değiştirilmiştir.

b) 152 nci maddesinin 'II- Tazminatlar' kısmının 'A- Özel Hizmet Tazminatı' bölümünün (g) bendine 'Aile ve Sosyal Politikalar Bakanlığı Denetçi ve Denetçi Yardımcıları' ibaresinden sonra gelmek üzere ', Millî Eğitim Denetçi ve Denetçi Yardımcıları' ibaresi eklenmiş, (h) bendinde yer alan 'Eğitim Müfettişleri' ibaresi 'Millî Eğitim Uzmanları ve İl Eğitim Denetmenleri' şeklinde değiştirilmiştir.

c) Eki (I) sayılı Ek Gösterge Cetvelinin 'I- Genel İdare Hizmetleri Sınıfı' bölümünün (d) bendine 'Bakanlık Rehberlik ve Teftiş Başkanları,' ibaresinden sonra gelmek üzere 'Bakanlık Rehberlik ve Denetim Başkanları,' ibaresi eklenmiş, (g) bendinde yer alan 'Eğitim Müfettişleri,' ibaresi 'Millî Eğitim Uzmanları, Millî Eğitim Denetçileri ve İl Eğitim Denetmenleri' şeklinde değiştirilmiştir.

ç) Eki (II) sayılı Ek Gösterge Cetvelinin '1. Başbakanlık ve Bakanlıklarda' başlıklı bölümünde yer alan 'Serbest Bölge Müdürü' ibaresinden sonra gelmek üzere ', Millî Eğitim Bakanlığı Bilgi İşlem Grup Başkanı ile İnşaat ve Emlak Grup Başkanı,' ibaresi, aynı Cetvelin '4. Başbakanlık ve Bakanlıklarda' başlıklı bölümünde yer alan 'Başkanlık Daire Başkanı,' ibaresinden sonra gelmek üzere 'Millî Eğitim Bakanlığı Grup Başkanı,' ibaresi eklenmiştir.

d) Eki (IV) sayılı Makam Tazminatı Cetvelinin 7 nci sırasına 'Gelir İdaresi Grup Başkanı' ibaresinden önce gelmek üzere 'Millî Eğitim Bakanlığı Grup Başkanı,' ibaresi, 8 inci sırasının (a) bendine 'Aile ve Sosyal Politikalar Denetçileri' ibaresinden sonra gelmek üzere ', Millî Eğitim Denetçileri' ibaresi, (b) bendine 'Avrupa Birliği İşleri Uzmanları' ibaresinden sonra gelmek üzere ', Millî Eğitim Uzmanları' ibaresi eklenmiştir.

Yeniden yapılanma sürecinde görevlerin yürütülmesi

GEÇİCİ MADDE 1- *(1) Bu Kanun Hükmünde Kararnamede yer alan hükümlere göre Bakanlığın yeniden yapılanması tamamlanıncaya kadar, yeni kurulan birimlere ve kurullara verilen görevlerin, bu Kanun Hükmünde Kararnamenin yayımı tarihinden önce bu görevleri yerine getirmekte olan birimler, kurullar ve personel tarafından yürütülmesine devam edilir.*

Dava ve takip dosyalarının devri

GEÇİCİ MADDE 2- *(1) Maliye Bakanlığı uhdesinde Hazine Avukatları tarafından Bakanlığa temsilen takip edilmekte olan dava dosyaları ve icra takiplerine ilişkin dosyalar, Maliye Bakanlığı ve Bakanlıkça müştereken belirlenecek esaslara göre bu Kanun Hükmünde Kararnamenin yürürlüğe girdiği tarihten itibaren bir yıl içinde Bakanlığa devredilir. Bu şekilde devredilen dava ve icra takipleri ile ilgili olarak devir tarihine kadar yapılmış her türlü işlem Bakanlık adına yapılmış sayılır.*

Personele dair geçiş hükümleri

GEÇİCİ MADDE 3- (1) *Bu Kanun Hükmünde Kararnamenin yürürlüğe girdiği tarihte Bakanlık merkez teşkilatında; Müsteşar, Müsteşar Yardımcısı, Talim ve Terbiye Kurulu Başkanı ve Üyesi, Genel Müdür, Teftiş Kurulu Başkanı, Strateji Geliştirme Başkanı, I. Hukuk Müşaviri, Genel Müdür Yardımcısı, Daire Başkanı (anahizmet ve yardımcı hizmet birimi), Daire Başkanı, Bakanlık Müşaviri, Basın ve Halkla İlişkiler Müşaviri, Özel Kalem Müdürü, Şube Müdürü kadrolarında bulunanlar ile Bakanlık taşra teşkilatında İl Müdürü kadrolarında bulunanların görevleri hiçbir işleme gerek kalmaksızın sona erer. Bunlardan Genel Müdür Yardımcısı, Daire Başkanı (anahizmet ve yardımcı hizmet birimi), Daire Başkanı, Şube Müdürü ve İl Müdürü kadrosunda bulunanlar ilgisine göre ekli (3) sayılı listede şahıslarına bağlı olarak ihdas edilen Genel Müdür Yardımcısı, Daire Başkanı, Şube Müdürü ve İl Müdürü kadrolarına, diğerleri ise aynı listede ihdas edilen Bakanlık Müşaviri kadrolarına hâlen bulundukları kadro dereceleriyle hiçbir işleme gerek kalmaksızın atanmış sayılır. Bu fıkra ile ihdas edilen Bakanlık Müşaviri kadroları ile şahsa bağlı kadroların herhangi bir sebeple boşalması hâlinde bu kadrolar hiçbir işleme gerek kalmaksızın iptal edilmiş sayılır.*

(2) *Bu Kanun Hükmünde Kararnamenin yürürlüğe girdiği tarihte Bakanlıkta Eğitim Müşaviri, Eğitim Ataşesi ve Eğitim Ataşe Yardımcısı kadrolarında bulunanların görevleri hiçbir işleme gerek kalmaksızın sona erer. Bu kadrolarda bulunanlar, ilgili mevzuatına göre görev süreleri daha önce dolmamak kaydıyla, 1/7/2012 tarihini geçmemek üzere Eğitim Müşaviri, Eğitim Ataşesi ve Eğitim Ataşe Yardımcısı kadrolarına yeni bir atama yapılınca kadar bulundukları ülkelerdeki yurtdışı teşkilatına ait işleri yürütmeye devam eder.*

(3) *Birinci fıkraya göre Bakanlık Müşaviri kadrolarına atanmış sayılanların bu kadrolara atanmış sayıldıkları tarih itibarıyla eski kadrolarına ilişkin olarak en son ayda aldıkları aylık, ek gösterge, her türlü zam ve tazminatlar, makam, görev ve temsil tazminatları, ek ücret, ek ödeme ve benzeri adlarla yapılan her türlü ödemelerin (ilgili mevzuatı uyarınca fiilî çalışmaya bağlı fazla mesai ücreti ile fiilen yapılan ders karşılığı ödenen ek ders ücreti hariç) toplam net tutarının (bu tutar sabit bir değer olarak esas alınır), atanmış sayıldıkları yeni kadrolara ilişkin olarak aylık, ek gösterge, her türlü zam ve tazminatlar, makam, görev ve temsil tazminatları, ek ücret, ek ödeme ve benzeri adlarla yapılan her türlü ödemelerin (ilgili mevzuatı uyarınca fiilî çalışmaya bağlı fazla mesai ücreti ile fiilen yapılan ders karşılığı ödenen ek ders ücreti hariç) toplam net tutarından fazla olması hâlinde aradaki fark tutarı, herhangi bir vergi ve kesintiye tabi tutulmaksızın fark kapanıncaya kadar ayrıca fark tazminatı olarak ödenir. Atanmış sayıldıkları kadro unvanlarında isteklerine bağlı olarak herhangi bir değişiklik olanlarla, kendi istekleriyle başka kurumlara atanana fark tazminatı ödenmesine son verilir.*

(4) *Birinci fıkraya göre Bakanlık Müşaviri kadroları ile şahıslarına bağlı olarak ihdas edilen kadrolara atanmış sayılanlar, Bakan tarafından belirlenen birimlerde, Bakan tarafından belirlenen görevleri yürütür.*

(5) *Bu Kanun Hükmünde Kararnamenin yürürlüğe girdiği tarihte Eğitim Müfettişi ve Eğitim Müfettiş Yardımcısı kadrolarında bulunanlar, İl Eğitim Denetmeni ve İl Eğitim Denetmen Yardımcısı kadrolarına, başka bir işleme gerek kalmaksızın bulundukları kadro dereceleriyle atanmış sayılır. Bunların Eğitim Müfettişi ve Eğitim Müfettiş Yardımcısı olarak geçirdikleri süreler, İl Eğitim Denetmeni ve İl Eğitim Denetmen Yardımcısı olarak geçmiş sayılır.*

(6) *Bakanlık Teftiş Kurulu Başkanlığı Başmüfettiş, Müfettiş ve Müfettiş Yardımcısı kadrolarında bulunanlar, Rehberlik ve Denetim Başkanlığında ilgisine göre Millî Eğitim Başdenetçisi, Denetçisi ve Denetçi Yardımcısı kadrolarına başka bir işleme gerek kalmaksızın bulundukları kadro dereceleriyle atanmış sayılır. Bunların Bakanlık Teftiş Kurulu Başkanlığında*

Başmüfettiş, Müfettiş ve Müfettiş Yardımcısı kadrolarında geçirdikleri süreler Rehberlik ve Denetim Başkanlığında Başdenetçi, Denetçi ve Denetçi Yardımcısı olarak geçmiş sayılır.

(7) 190 sayılı Kanun Hükmünde Kararnamenin eki (I) sayılı cetvelin Millî Eğitim Bakanlığına ait bölümünde yer alan boş ve dolu Başmüfettiş, Müfettiş, Müfettiş Yardımcısı, Eğitim Müfettişi ve Eğitim Müfettiş Yardımcısı kadrolarının unvanı sırasıyla Başdenetçi, Denetçi, Denetçi Yardımcısı, İl Eğitim Denetmeni ve İl Eğitim Denetmen Yardımcısı olarak değiştirilmiştir.

Bütçe işlemleri

GEÇİCİ MADDE 4- *(1) Bakanlığın 2011 malî yılı harcamaları, 6091 sayılı 2011 Yılı Merkezî Yönetim Bütçe Kanununa istinaden Maliye Bakanlığınca yeni bir düzenleme yapılınca kadar kapatılan birim ve kurulların 2011 yılı bütçesinde yer alan ödeneklerden karşılanır.*

Kadro değişiklikleri

GEÇİCİ MADDE 5- *(1) Bu Kanun Hükmünde Kararnamenin yürürlüğe girdiği tarihten itibaren bir yıl süreyle 190 sayılı Kanun Hükmünde Kararnamenin 9 uncu maddesindeki sınırlamalara bağlı olmaksızın boş kadrolarda sınıf, unvan ve derece, dolu kadrolarda derece değişikliği yapmaya Bakanlar Kurulu yetkilidir.*

(2) Bu Kanun Hükmünde Kararnamenin yürürlüğe girdiği tarihten itibaren iki yıl süreyle Millî Eğitim Uzman Yardımcısı, Millî Eğitim Denetçi Yardımcısı ve İl Eğitim Denetmen Yardımcısı kadrolarına yapılacak açıktan atamalar, yılı merkezî yönetim bütçe kanunlarında yer alan açıktan atama sayı sınırlamasına tâbi değildir.

Düzenleyici işlemler

GEÇİCİ MADDE 6- *(1) Bu Kanun Hükmünde Kararnamenin uygulanmasına ilişkin düzenlemeler bir yıl içinde yürürlüğe konulur. Bu düzenlemeler yürürlüğe girinceye kadar mevcut düzenlemelerin bu Kanun Hükmünde Kararnameye aykırı olmayan hükümlerinin uygulanmasına devam olunur.*

Yurtdışı teşkilatının düzenlenmesi

GEÇİCİ MADDE 7- *(1) Bakanlık yurtdışı teşkilatı ve yurtdışı birimlerinin 31/12/2012 tarihine kadar kaldırılmasına, birleştirilmesine veya bulundukları merkezler veya ülkelerin değiştirilmesine Bakan yetkilidir.*

Sorunların giderilmesi

GEÇİCİ MADDE 8- *(1) Bakanlığın yeniden yapılanması sebebiyle gerçekleştirilen kapatma, devir, personel geçişi ve nakli, diğer geçiş işlemleri ile kadro, demirbaş devri ve benzeri hususlara ilişkin olarak ortaya çıkabilecek tereddütleri gidermeye Bakan yetkilidir.*

Yürürlük

MADDE 45- *(1) Bu Kanun Hükmünde Kararname yayımı tarihinde yürürlüğe girer.*

Yürütme

MADDE 46- *(1) Bu Kanun Hükmünde Kararname hükümlerini Bakanlar Kurulu yürütür.*

(I) SAYILI CETVEL

MİLLÎ EĞİTİM BAKANLIĞI TEŞKİLATI

<i>Müsteşar</i>	<i>Talim ve Terbiye Kurulu</i>	<i>Müsteşar Yardımcısı</i>	<i>Hizmet Birimleri</i>
<i>Müsteşar</i>	<i>Talim ve Terbiye Kurulu</i>	<i>Müsteşar Yardımcısı</i> <i>Müsteşar Yardımcısı</i> <i>Müsteşar Yardımcısı</i> <i>Müsteşar Yardımcısı</i>	1) <i>Temel Eğitim Genel Müdürlüğü</i> 2) <i>Ortaöğretim Genel Müdürlüğü</i> 3) <i>Meslekî ve Teknik Eğitim Genel Müdürlüğü</i> 4) <i>Din Öğretimi Genel Müdürlüğü</i> 5) <i>Özel Eğitim ve Rehberlik Hizmetleri Genel Müdürlüğü</i> 6) <i>Hayat Boyu Öğrenme Genel Müdürlüğü</i> 7) <i>Özel Öğretim Kurumları Genel Müdürlüğü</i> 8) <i>Yenilik ve Eğitim Teknolojileri Genel Müdürlüğü</i> 9) <i>Öğretmen Yetiştirme ve Geliştirme Genel Müdürlüğü</i> 10) <i>Avrupa Birliği ve Dış İlişkiler Genel Müdürlüğü</i> 11) <i>Rehberlik ve Denetim Başkanlığı</i> 12) <i>Strateji Geliştirme Başkanlığı</i> 13) <i>Hukuk Müşavirliği</i> 14) <i>İnsan Kaynakları Genel Müdürlüğü</i> 15) <i>Destek Hizmetleri Genel Müdürlüğü</i> 16) <i>Bilgi İşlem Grup Başkanlığı</i> 17) <i>İnşaat ve Emlak Grup Başkanlığı</i>

			18) Basın ve Halkla İlişkiler Müşavirliği 19) Özel Kalem Müdürlüğü
--	--	--	--

(II) SAYILI CETVEL

MİLLÎ EĞİTİM BAKANLIĞI SÖZLEŞME ÜCRET CETVELİ

(BRÜT TL)

	EN AZ	EN ÇOK
Müsteşar		3.443
Talim ve Terbiye Kurulu Başkanı	3055	3.200
Müsteşar Yardımcısı	3.022	3.164
Genel Müdür, Rehberlik ve Denetim Başkanı, Strateji Geliştirme Başkanı	2.794	3.002
Talim ve Terbiye Kurulu Üyesi	2.030	2.850
I. Hukuk Müşaviri	2.009	2.813
Bilgi İşlem Grup Başkanı, İnşaat ve Emlak Grup Başkanı	1.952	2.720
Bakanlık Müşaviri, Grup Başkanı, Basın ve Halkla İlişkiler Müşaviri, Özel Kalem Müdürü	1.894	2.644
Millî Eğitim Uzmanı, Hukuk Müşaviri		
Kadro Derecesi 1	1.879	2.587
Kadro Derecesi 2	1.846	2.523
Kadro Derecesi 3	1.827	2.504
Kadro Derecesi 4	1.807	2.486
Kadro Derecesi 5	1.788	2.467
Kadro Derecesi 6	1.769	2.448
Kadro Derecesi 7	1.749	2.428
Millî Eğitim Uzman Yardımcısı	863	1.952

(I) SAYILI LİSTE

KURUM U	: MİLLÎ EĞİTİM BAKANLIĞI
------------	--------------------------

TEŞKİL ATI	: MERKEZ			
İPTAL EDİLEN KADROLARIN				
SINIFI	UNVANI	DEREC ESİ	SERBE ST KADR O ADEDİ	TOPL AM
GİH	Müsteşar Yardımcısı	1	2	2
GİH	Teftiş Kurulu Başkanı	1	1	1
GİH	Talim ve Terbiye Kurul Üyesi	1	5	5
GİH	Okul Öncesi Eğitimi Genel Müdürü	1	1	1
GİH	İlköğretim Genel Müdürü	1	1	1
GİH	Erkek Teknik Öğretim Genel Müdürü	1	1	1
GİH	Kız Teknik Öğretim Genel Müdürü	1	1	1
GİH	Ticaret ve Turizm Öğretimi Genel Müdürü	1	1	1
GİH	Öğretmen Yetiştirme ve Eğitimi Genel Müdürü	1	1	1
GİH	Çıraklık ve Yaygın Eğitim Genel Müdürü	1	1	1
GİH	Yükseköğretim Genel Müdürü	1	1	1
GİH	Dış İlişkiler Genel Müdürü	1	1	1
GİH	Yurt Dışı Eğitim Öğretim Genel Müdürü	1	1	1
GİH	Özel Eğitim Rehberlik ve Danışma Hizmetleri Genel Müdürü	1	1	1
GİH	Eğitim Teknolojileri Genel Müdürü	1	1	1
GİH	Personel Genel Müdürü	1	1	1
GİH	Genel Müdür Yardımcısı	1	35	35
GİH	Okuliçi Beden Eğitimi, Spor ve İzcilik Dairesi Başkanı	1	1	1
GİH	Yayımlar Dairesi Başkanı	1	1	1
GİH	Hizmetiçi Eğitim Dairesi Başkanı	1	1	1
GİH	Öğretmene Hizmet ve Sosyal İşler Dairesi Başkanı	1	1	1
GİH	İşletmeler Dairesi Başkanı	1	1	1
GİH	Yatırımlar ve Tesisler Dairesi Başkanı	1	1	1
GİH	Eğitim Araçları ve Donatım Dairesi Başkanı	1	1	1
GİH	Sağlık İşleri Dairesi Başkanı	1	1	1
GİH	Ortaöğrenim Burs ve Yurtlar Dairesi Başkanı	1	1	1

GİH	Eğitimi Araştırma ve Geliştirme Dairesi Başkanı	1	1	1
GİH	Çıraklık, Mesleki ve Teknik Eğitimi Geliştirme ve Yaygınlaştırma Dairesi Başkanı	1	1	1
GİH	İdari ve Mali İşler Dairesi Başkanı	1	1	1
GİH	Daire Başkanı	1	69	69
GİH	Araştırmacı (Özelleştirme)	13	50	50
GİH	Uzman (Özelleştirme)	12	50	50
GİH	Eğitim Uzmanı	1	50	50
	TOPLAM		287	287

(2) SAYILI LİSTE

KURUMU	: MİLLÎ EĞİTİM BAKANLIĞI			
TEŞKİLAT I	: MERKEZ			
İHDAS EDİLEN KADROLARIN				
SINIFI	UNVANI	DERECES İ	SERBES T KADRO ADEDİ	TOPLA M
GİH	Temel Eğitim Genel Müdürü	1	1	1
GİH	Meslekî ve Teknik Eğitim Genel Müdürü	1	1	1
GİH	Özel Eğitim ve Rehberlik Hizmetleri Genel Müdürü	1	1	1
GİH	Hayat Boyu Öğrenme Genel Müdürü	1	1	1
GİH	Yenilik ve Eğitim Teknolojileri Genel Müdürü	1	1	1
GİH	Öğretmen Yetiştirme ve Geliştirme Genel Müdürü	1	1	1
GİH	Avrupa Birliği ve Dış İlişkiler Genel Müdürü	1	1	1
GİH	Rehberlik ve Denetim Başkanı	1	1	1
GİH	İnsan Kaynakları Genel Müdürü	1	1	1
GİH	Destek Hizmetleri Genel Müdürü	1	1	1
GİH	Bilgi İşlem Grup Başkanı	1	1	1
GİH	İnşaat ve Emlak Grup Başkanı	1	1	1
GİH	Grup Başkanı	1	100	100

<i>GİH</i>	<i>Millî Eğitim Uzmanı</i>	7	50	50
<i>GİH</i>	<i>Millî Eğitim Uzman Yardımcısı</i>	9	400	400
<i>GİH</i>	<i>Hukuk Müşaviri</i>	1	3	3
<i>GİH</i>	<i>Hukuk Müşaviri</i>	5	5	5
<i>GİH</i>	<i>Müsteşar Özel Kalem Müdürü</i>	1	1	1
<i>GİH</i>	<i>Şube Müdürü</i>	1	35	35
<i>AH</i>	<i>Avukat</i>	1	5	5
<i>AH</i>	<i>Avukat</i>	4	7	7
	TOPLAM		618	618

KURUMU	: MİLLÎ EĞİTİM BAKANLIĞI			
TEŞKİLATI	: TAŞRA			
İHDAS EDİLEN KADROLARIN				
SINIFI	UNVANI	DERECESİ	SERBEST KADRO ADEDİ	TOPLAM
AH	Avukat	1	20	20
AH	Avukat	2	20	20
AH	Avukat	5	20	20
AH	Avukat	6	20	20
AH	Avukat	7	50	50
	TOPLAM		130	130

(3) SAYILI LİSTE

KURUMU	: MİLLÎ EĞİTİM BAKANLIĞI		
TEŞKİLATI	: MERKEZ		
İHDAS EDİLEN KADROLARIN			
SINIFI	UNVANI	SERBEST KADRO ADEDİ	TOPLAM
GİH	Bakanlık Müşaviri	95	95
GİH	Genel Müdür Yardımcısı	40	40
GİH	Daire Başkanı	85	85

<i>GİH</i>	<i>Şube Müdürü</i>	370	370
	<i>TOPLAM</i>	590	590

KURUMU	: MİLLÎ EĞİTİM BAKANLIĞI		
TEŞKİLATI	: TAŞRA		
İHDAS EDİLEN KADROLARIN			
SINIFI	UNVANI	SERBEST KADRO ADEDİ	TOPLAM
GİH	İl Müdürü	74	74
	TOPLAM	74	74

B- Dayanılan ve İlgili Görülen Anayasa Kuralları

Dava dilekçesi ve başvuru kararlarında, Anayasa'nın Başlangıç'ı ile 2., 6., 7., 10., 13., 17., 20., 24., 36., 41., 42., 49., 50., 55., 56., 87., 90., 91., 125., 128. ve 167., maddelerine dayanılmış, 163. maddesi ise ilgili görülmüştür.

III- İLK İNCELEME

A- Anayasa Mahkemesi İçtüzüğü'nün 8. maddesi gereğince Serruh KALELİ, Alparslan ALTAN, Fulya KANTARCIOĞLU, Ahmet AKYALÇIN, Mehmet ERTEN, Serdar ÖZGÜLDÜR, Osman Alifeyyaz PAKSÜT, Zehra Ayla PERKTAŞ, Recep KÖMÜRCÜ, Burhan ÜSTÜN, Engin YILDIRIM, Nuri NECİPOĞLU, Hicabi DURSUN, Celal Mümtaz AKINCI ve Erdal TERCAN'ın katılımlarıyla 8.12.2011 gününde yapılan ilk inceleme toplantısında öncelikle Anayasa Mahkemesi Başkanı Haşim KILIÇ hakkındaki reddi hâkim talebi görüşülmüştür.

Dava dilekçesinde, Anayasa Mahkemesi Başkanı Haşim KILIÇ'ın kamuoyunda Wikileaks belgeleri olarak bilinen ve bir internet sitesinde yer alan yazıda '*Kapsamlı reformların önde gelen savunucularından, Anayasa Mahkemesi Hakimi Haşim Kılıç, 1 Ağustos tarihinde bize özel olarak CHP'nin mevcut problemleri için kendini suçlaması gerektiğini aktarmıştır. CHP, muhalefet etmek görüntüsünü vererek ya da çok çekişme yarattıktan sonra isteksizce 'her şeyi' 'demokrasi yanlısı ortaya atılan tüm reformları- kabul ederek, kendisi için prensipsiz ve erişilemez bir imaj yaratmakta. CHP, Hükümet doğru şeyi yapsa bile, sanki tek işinin AK Parti Hükümetinin yaptığı her şeye muhalefet etmek gibi davranmak olduğunu söylemiştir. Bu da seçmenleri kaçırtıyor demiştir.*' ifadelerinin yer aldığı, kamuoyuna yansıyan ve Anayasa Mahkemesi Başkanı Haşim KILIÇ tarafından da yalanlanmayan belgeye dayalı bilgilere göre, Cumhuriyet Halk Partisi hakkında Amerika Birleşik Devletlerinin Ankara Büyükelçiliği yetkililerine olumsuz değer yargılarında bulunduğu, bu konudaki gizli görüşmenin kamuoyuna yansması ile de Anayasa Mahkemesi Başkanı'nın Cumhuriyet Halk Partisinin tarafı olduğu bir davada tarafsız karar veremeyeceği izlenimi doğduğu, davanın tarafıyla ilgili gerçek bir önyargı veya taraftarlık içerisinde olması nedeniyle bağımsızlığını koruyamadığı, bu nedenle tarafsız olarak karar veremeyeceği ileri sürülerek, 6216 sayılı Kanun'un 59. maddesinin (1) numaralı fıkrası ile 60. maddesinin (1) numaralı fıkrası uyarınca reddi talep edilmiştir.

Hâkimin reddi kurumu, hâkimin bakacağı davada tarafsızlığını sağlamaya yönelik olup temel bir hak olan adil yargılanma hakkıyla ilişkilidir. Nitekim herkesin, kanuni ve tarafsız bir mahkeme önünde yargılanma hakkı bulunmaktadır. Bu nedenle hukukumuzda, hâkimin tarafsız

kalamayacağı varsayılan veya tarafsızlığından kuşku duyulabilecek durumlarda, hâkimin kendi mahkemesinin yetki ve görevine giren belli bir davaya bakamayacağı veya reddedilebileceği kabul edilmiştir. Herkesin, tarafı olduğu davada hâkimin reddi talebinde bulunmak hakkı var ise de talebin incelenebilmesi için bazı usuli şartların yerine getirilmesi gerekmektedir. Bu şartların gerçekleşmesi durumunda talep içerik yönünden incelenebilecektir.

6216 sayılı Kanun'un 35. maddesinin (1) numaralı fıkrasının (c) bendi uyarınca, Türkiye Büyük Millet Meclisi üye tamsayısının en az beşte biri oranındaki üyeleri iptal davası açmaya yetkilidirler. Anılan Kanun'un 38. maddesinin (2) numaralı fıkrası uyarınca, dava dilekçesinde kendilerine tebligat yapılmak üzere iki üyenin adının gösterilmesi ve dilekçeyi onların imzalaması yeterli olup davayı açan diğer milletvekillerinin imzalarının bulunması aranmaz. Ancak, dava dilekçesinde imzaları bulunan milletvekillerinin, diğer milletvekilleri adına hâkimin reddi talebinde bulunabilmeleri için, içeriğinde yer alan talep konularının yanında hâkimin reddi konusunda verdikleri yetkiyi yansıtan açık iradelerinin de dava dilekçesinden anlaşılması gerekir.

Dava dilekçesi ve eklerinin incelenmesinde dava dilekçesine imza verenler yönünden iptali istenilen düzenlemeler yanında hâkimin reddi istemini de içeren bir yetkilendirme bulunmadığından, hâkimin reddi talebinin OYBİRLİĞİYLE reddine karar verilmiştir.

B- Anayasa Mahkemesi İçtüzüğü'nün 8. maddesi uyarınca Serruh KALELİ, Alparslan ALTAN, Fulya KANTARCIOĞLU, Ahmet AKYALÇIN, Mehmet ERTEN, Serdar ÖZGÜLDÜR, Osman Alifeyyaz PAKSÜT, Zehra Ayla PERKTAŞ, Recep KÖMÜRCÜ, Burhan ÜSTÜN, Engin YILDIRIM, Nuri NECİPOĞLU, Hicabi DURSUN, Celal Mümtaz AKINCI ve Erdal TERCAN'ın katılımlarıyla 8.12.2011 günü yapılan ilk inceleme toplantısında, dosyada eksiklik bulunmadığından işin esasının incelenmesine, yürürlüğü durdurma isteminin esas inceleme aşamasında karar bağlanmasına OYBİRLİĞİYLE karar verilmiştir.

C- Anayasa Mahkemesi Başkanı Haşim KILIÇ hakkındaki hâkimin reddi talebinin reddine yönelik karara karşı yapılan itiraz üzerine, Serruh KALELİ, Alparslan ALTAN, Ahmet AKYALÇIN, Mehmet ERTEN, Serdar ÖZGÜLDÜR, Osman Alifeyyaz PAKSÜT, Zehra Ayla PERKTAŞ, Recep KÖMÜRCÜ, Burhan ÜSTÜN, Engin YILDIRIM, Nuri NECİPOĞLU, Hicabi DURSUN, Celal Mümtaz AKINCI ve Erdal TERCAN'ın katılımlarıyla 29.12.2011 gününde yapılan toplantı sonucunda:

İptal başvurusunda bulunanların, hâkimin reddi talebinin reddine yönelik kararın tebliği üzerine, Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığı tarafından onaylanan imzalarını da içeren 22.12.2011 tarihli dilekçe ile yaptıkları itiraz başvurusunda; iptal davasının açılması ve başkan ile üyelerin reddinin, Anayasa'nın 150. maddesi ve 6216 sayılı Kanun ile düzenlendiğini, belirtilen mevzuatta başkan ve üyelerin reddi hakkında iptal davası için belirlenen kuralların dışında, ayrıca bir yetkilendirmede bulunmasının öngörülmediğini, yürürlükteki mevzuat uyarınca ayrıca bir grup kararı ya da yetkilendirme yapılmasına gerek bulunmadığından Anayasa ve kanunlarda öngörülme kuralların aranmasının hukukla bağdaşmadığını belirterek hâkimin reddi talebinin reddine ilişkin karara itiraz etmişler ve hâkimin reddi konusundaki istemlerinin yeniden görüşülmesini talep etmişlerdir.

Dava dilekçesinde imzaları bulunan milletvekillerinin, 22.12.2011 günlü dilekçeleri incelendiğinde, taleplerinin hâkimin reddi talebinin reddine yönelik 8.12.2011 günlü, E.2011/126 sayılı karara itiraz mahiyetinde olduğu, yeniden hâkimin reddi talebinde bulunulmadığı, usuli eksikliğin giderilmiş olduğu ve itirazın kabul edilmesinden sonra hâkimin reddi talebinin tekrar görüşülmesini istedikleri anlaşılmıştır.

Anayasa'nın 153. maddesinin birinci fıkrasının birinci cümlesinde, '*Anayasa Mahkemesi kararları kesindir.*'; 6216 sayılı Kanun'un 66. maddesinin (1) numaralı fıkrasının birinci cümlesinde, '*Mahkeme kararları kesindir.*'; anılan Kanun'un 60. maddesinin (2) numaralı fıkrasında ise '*Bu takdirde, Genel Kurul ya da bölümlerde ilgili üye katılmaksızın ret konusu hakkında kesin karar verilir.*' denilmiştir. Bu kurallardan anlaşılacağı üzere, hâkimin reddine ilişkin verilecek kararlar da dâhil olmak üzere Anayasa Mahkemesi kararları kesin niteliktedir. Bu nedenle, Anayasa Mahkemesinin kararlarına karşı itiraz dâhil olmak üzere hiçbir kanun yoluna başvurulamaz.

Açıklanan nedenlerle, hâkimin reddi konusundaki istemin yeniden görüşülmesi talebinin, itiraz mahiyetinde olduğu, Anayasa'nın 153. maddesinin birinci fıkrası ve 6216 sayılı Kanun'un 60. maddesinin (2) numaralı, 66. maddesinin (1) numaralı fıkraları uyarınca Anayasa Mahkemesi kararlarının kesin olması ve kararlara karşı itiraz yolunun bulunmaması nedeniyle REDDİNE, Alparslan ALTAN, Osman Alifeyyaz PAKSÜT, Recep KÖMÜRCÜ, Burhan ÜSTÜN, Engin YILDIRIM, Hicabi DURSUN ile Celal Mümtaz AKINCI'nın '*Başvurunun yeniden hâkimin reddi talebi niteliğinde olması nedeniyle esasının görüşülmesi*' yolundaki karşıoyları ve 6216 sayılı Kanun'un 65. maddesinin (1) numaralı fıkrası gereğince OYÇOKLUĞUYLA karar verilmiştir.

IV- BİRLEŞTİRME KARARLARI

25.8.2011 günlü, 652 sayılı Milli Eğitim Bakanlığının Teşkilat ve Görevleri Hakkında Kanun Hükmünde Kararname'nin; 37. maddesinin; (3) numaralı fıkrasının '*Bakanlıkça belirlenen özür gruplarına bağlı yer değiştirmeler ise yaz tatillerinde yapılır.*' biçimindeki son cümlesinin iptaline karar verilmesi istemiyle yapılan E. 2012/10, E.2012/63 ve E.2012/86 sayılı itiraz başvurularına ilişkin davaların, aralarındaki hukuki irtibat nedeniyle E.2011/123 sayılı dava ile BİRLEŞTİRİLMESİNE, esaslarının kapatılmasına, esas incelemenin E.2011/123 sayılı dosya üzerinden yürütülmesine, E.2012/10 sayılı itiraz başvurusu için 9.2.2012, E.2012/63 sayılı itiraz başvurusu için 15.6.2012 ve E.2012/86 sayılı itiraz başvurusu için 12.9.2012 gününde OYBİRLİĞİYLE karar verilmiştir.

V- ESASIN İNCELENMESİ

Dava dilekçesi, başvuru kararları ve ekleri, Raportör Hasan Tuna GÖKSU tarafından hazırlanan işin esasına ilişkin rapor, dava konusu Kanun Hükmünde Kararname kuralları, dayanılan ve ilgili görülen Anayasa kuralları ve bunların gerekçeleri ile diğer yasama belgeleri okunup incelendikten sonra gereği görüşülüp düşünüldü:

A- Kanun Hükmünde Kararnamelerin Yargısal Denetimi Hakkında Genel Açıklama

Anayasa'nın 91. maddesinde düzenlenen kanun hükmünde kararnameler, işlevsel yönden yasama işlemi niteliğinde olduğundan yargısal denetimlerinin yapılması görev ve yetkisi Anayasa'nın 148. maddesi ile Anayasa Mahkemesine verilmiştir. Yargısal denetimde kanun hükmünde kararnamenin, öncelikle yetki kanununa sonra da Anayasa'ya uygunluğu sorunlarının çözümlenmesi gerekir. Her ne kadar, Anayasa'nın 148. maddesinde kanun hükmünde kararnamelerin yetki kanunlarına uygunluğunun denetlenmesinden değil, yalnızca Anayasa'ya biçim ve esas bakımlarından uygunluğunun denetlenmesinden söz edilmekte ise de Anayasa'ya uygunluk denetiminin içerisine öncelikle kanun hükmünde kararnamenin yetki kanununa uygunluğunun denetimi de girer. Çünkü Anayasa'da, Bakanlar Kuruluna ancak yetki kanununda belirtilen sınırlar içerisinde kanun hükmünde kararname çıkarma yetkisi verilmesi öngörülmüştür. Yetkinin dışına çıkılması, kanun hükmünde kararnameyi Anayasa'ya aykırı duruma getirir.

Dayanaklarını doğrudan doğruya Anayasa'dan alan olağanüstü hal kanun hükmünde kararnamelerinden farklı olarak, olağan dönemlerdeki kanun hükmünde kararnamelerin bir yetki kanununa dayanması zorunludur. Bu nedenle, kanun hükmünde kararnameler ile dayandıkları yetki kanunu arasında çok sıkı bir bağ vardır. Kanun hükmünde kararnamenin yetki kanunu ile olan bağı, kanun hükmünde kararnameyi aynen ya da değiştirerek kabul eden kanun ile kesilir. Kanun hükmünde kararnamenin Anayasa'ya uygun bir yetki kanununa dayanması, geçerliliğinin ön koşuludur. Bir yetki kanununa dayanmadan çıkartılan veya dayandığı yetki kanunu iptal edilen kanun hükmünde kararnamelerin içeriği Anayasa'ya aykırılık oluşturmaya bile bunların Anayasa'ya uygunluğundan söz edilemez.

Kanun hükmünde kararnamelerin Anayasa'ya uygunluk denetimi, kanunların denetiminden farklıdır. Anayasa'nın 11. maddesinde, '*Kanunlar Anayasaya aykırı olamaz.*' denilmektedir. Bu nedenle kanunların denetiminde, onların yalnızca Anayasa kurallarına uygun olup olmadıkları saptanır. Kanun hükmünde kararnameler ise konu, amaç, kapsam ve ilkeleri yönünden hem dayandıkları yetki kanununa hem de Anayasa'ya uygun olmak zorundadırlar.

Anayasa'da kimi konuların kanun hükmünde kararnamelerle düzenlenmesi yasaklanmaktadır. Anayasa'nın 91. maddesinin birinci fıkrasında '*Sıkıyönetim ve olağanüstü haller saklı kalmak üzere, Anayasanın ikinci kısmının birinci ve ikinci bölümlerinde yer alan temel haklar, kişi hakları ve ödevleri ile dördüncü bölümde yer alan siyasî haklar ve ödevler...*'in kanun hükmünde kararnamelerle düzenlenemeyeceği belirtilmiştir. Bu kural gereğince, Türkiye Büyük Millet Meclisi, '*Bakanlar Kurulu*'na ancak kanun hükmünde kararnameyle düzenlenmesi yasaklanmış alana girmeyen konularda kanun hükmünde kararname çıkarma yetkisi verebilir.

Anayasa'nın herhangi bir maddesinde kanunla düzenleneceği öngörülen bir konunun, Anayasa'nın 91. maddesinin birinci fıkrasının açıkça yasakladığı hükümler ile ilgili olmadıkça ya da Anayasa'nın 163. maddesinde olduğu gibi kanun hükmünde kararname çıkarılamayacağı açıkça belirtilmedikçe kanun hükmünde kararname ile düzenlenmesi Anayasa'ya aykırılık oluşturmaz.

B- Kanun Hükmünde Kararname'nin Tümünün Anayasa'ya Aykırılığı İddiasının İncelenmesi

Dava dilekçesinde, KHK'nin dayanağı olan 6.4.2011 günlü, 6223 sayılı Yetki Kanunu'nun Anayasaya aykırı olduğu ve iptali gerekeceği, iptal edilmesi halinde ise KHK'nin dayanaktan yoksun kalacağı belirtilerek KHK'nin tümünün Anayasa'nın Başlangıcı ile 2., 6. ve 91. maddelerine aykırı olduğu ileri sürülmüştür.

Anayasa Mahkemesinin 27.10.2011 gün ve E.2011/60, K.2011/147 sayılı kararı ile 6223 sayılı Yetki Kanunu'nun Anayasa'ya aykırılığı iddiasına dayalı iptal isteminin reddine karar verildiğinden KHK'nin tümüne yönelik Anayasa'ya aykırılık iddiası dayanaksız kalmıştır. İptal isteminin reddi gerekir.

C- Kanun Hükmünde Kararname'nin Ayır Ayrı Tüm Maddeleri ile Eki (I) ve (II) Sayılı Cetveller ile (1), (2) ve (3) Sayılı Listelerin 6223 Sayılı Yetki Kanunu Kapsamında Olup Olmadığının İncelenmesi

Dava dilekçesinde, KHK'nin ayrı ayrı tüm maddeleri ile Eki (I) ve (II) sayılı cetveller ile (1), (2) ve (3) sayılı listelerin 6223 sayılı Yetki Kanunu kapsamında olmadığı gibi acil, ivedi, önemli ve zorunlu konuları düzenlemediği belirtilerek Anayasa'nın Başlangıcı ile 2., 6., 7., 87. ve 91. maddelerine aykırı oldukları ileri sürülmüştür.

1- KHK'nin 8. Maddesinin (1) Numaralı Fıkrasının (ç) Bendi

KHK'nin 8. maddesinin (1) numaralı fıkrasının (ç) bendi, 662 sayılı Aile ve Sosyal Politikalar Bakanlığının Teşkilat ve Görevleri Hakkında Kanun Hükmünde Kararname İle Bazı Kanun Ve Kanun Hükmünde Kararnamelerde Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Hükmünde Kararname'nin 78. maddesinin birinci fıkrasının (a) bendi ile yürürlükten kaldırıldığından, konusu kalmayan bu bende ilişkin iptal istemi hakkında karar verilmesine yer olmadığına karar vermek gerekir.

2- KHK'nin 21. Maddesinin (1) Numaralı Fıkrasının (e) Bendi

KHK'nin 21. maddesinin (1) numaralı fıkrasının (e) bendi, 662 sayılı KHK'nin 78. maddesinin birinci fıkrasının (c) bendi ile değiştirildiğinden, konusu kalmayan bu bende ilişkin iptal istemi hakkında karar verilmesine yer olmadığına karar vermek gerekir.

Fulya KANTARCIOĞLU bu görüşe katılmamıştır.

3- KHK'nin 23. Maddesinin (1) Numaralı Fıkrasının (e) Bendinde Yer Alan '*Bakanlık taşınmaz ve demirbaşlarını sigortalatmak, kiraya vermek, işletmek*' İbaresine (f) ve (g) Bentleri

KHK'nin 23. maddesinin (1) numaralı fıkrasının (e) bendinde yer alan '*Bakanlık taşınmaz ve demirbaşlarını sigortalatmak, kiraya vermek, işletmek*' ibaresi ile (f) ve (g) bentleri, 662 sayılı KHK'nin 78. maddesinin birinci fıkrasının (ç) bendi ile yürürlükten kaldırıldığından, konusu kalmayan bu ibare ve bendlere ilişkin iptal istemleri hakkında karar verilmesine yer olmadığına karar vermek gerekir.

Fulya KANTARCIOĞLU fıkranın (e) bendinde yer alan '*Bakanlık taşınmaz ve demirbaşlarını sigortalatmak, kiraya vermek, işletmek*' ibaresi yönünden bu görüşe katılmamıştır.

4- KHK'nin 27. Maddesi

KHK'nin 27. maddesi, 662 sayılı KHK'nin 78. maddesinin birinci fıkrasının (d) bendi ile değiştirildiğinden, konusu kalmayan bu maddeye ilişkin iptal istemi hakkında karar verilmesine yer olmadığına karar vermek gerekir.

Fulya KANTARCIOĞLU bu görüşe katılmamıştır.

5- KHK'nin 37. Maddesinin (7) Numaralı Fıkrası

KHK'nin 37. maddesinin (7) numaralı fıkrası, 662 sayılı KHK'nin 78. maddesinin birinci fıkrasının (e) bendi ile değiştirildiğinden, konusu kalmayan bu fıkra ile ilişkin iptal istemi hakkında karar verilmesine yer olmadığına karar vermek gerekir.

6- KHK'nin 42. Maddesi

KHK'nin 42. maddesi, 666 sayılı Kamu Görevlilerinin Mali Haklarının Düzenlenmesi Amacıyla Bazı Kanun ve Kanun Hükmünde Kararnamelerde Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Hükmünde Kararname'nin 1. maddesiyle yürürlükten kaldırıldığından, konusu kalmayan bu maddeye ilişkin iptal istemi hakkında karar verilmesine yer olmadığına karar vermek gerekir.

7- KHK'nin Eki (II) Sayılı Cetveli ile Bağlı Listeleri

KHK'nin eki (II) Sayılı Cetveli ile bağılı listeleri, 666 sayılı KHK'nin 1. maddesi ile yürürlükten kaldırıldığından, konusu kalmayan bu Cetvel ile listelere ilişkin iptal istemi hakkında karar verilmesine yer olmadığına karar vermek gerekir.

8- KHK'nin Diğer Kuralları

6223 sayılı Yetki Kanunu'nun amaç ve kapsamını düzenleyen 1. maddesinde Kanun'un amacı, kamu hizmetlerinin düzenli, süratli, etkin, verimli ve ekonomik bir şekilde yürütülmesini sağlamak olarak belirlenmiş ve yetkinin kapsamı iki başlık altında tespit edilmiştir. Yetkinin kapsamına ilk olarak kamu hizmetlerinin bakanlıklar arasındaki dağılımının yeniden belirlenmesi girmektedir. Bu çerçevede gerekli görülmesi halinde yeni bakanlıklar kurulması, var olan bakanlıkların birleştirilmesi, bakanlıkların bağılı, ilgili ve ilişkili kuruluşlarının yeniden belirlenmesi için kanun hükmünde kararname çıkarma yetkisi verilmiştir. Bu amaçla;

1- Mevcut bakanlıkların birleştirilmesine veya kaldırılmasına, yeni bakanlıklar kurulmasına, anılan bakanlıkların bağılı, ilgili ve ilişkili kuruluşlarıyla hiyerarşik ilişkilerine,

2- Mevcut bağılı, ilgili ve ilişkili kuruluşların bağılılık ve ilgilerinin yeniden belirlenmesine veya bunların mevcut, birleştirilen veya yeni kurulan bakanlıklar bünyesinde hizmet birimi olarak yeniden düzenlenmesine,

3- Mevcut bakanlıklar ile birleştirilen veya yeni kurulan bakanlıkların görev, yetki, teşkilat ve kadrolarının düzenlenmesine, taşrada ve yurt dışında teşkilatlanma esaslarına, ilişkin kanun hükmünde kararname çıkarılabilecektir.

İkinci olarak, kamu kurum ve kuruluşlarında istihdam edilen memurlar, işçiler, sözleşmeli personel ile diğer kamu görevlilerinin atanma, nakil, görevlendirilme, seçilme, terfi, yükselme, görevden alınma ve emekliye sevk edilme usul ve esaslarına ilişkin olarak değişiklikler ve yeni düzenlemeler yapılması için kanun hükmünde kararname çıkarma yetkisi verilmiştir.

Yukarıdaki açıklamalar çerçevesinde yapılan inceleme sonucunda; KHK'nin, hakkında karar verilmesine yer olmadığına karar verilenler ile Anayasa'nın 91. maddesinin birinci fıkrası ve 163. maddesi uyarınca iptal edilenler dışında kalan diğer kuralları 6223 sayılı Yetki Kanunu'nun kapsamında kaldığından Anayasa'nın 91. ve 163. maddelerine aykırı değildir. İptal isteminin reddi gerekir.

D- Kanun Hükmünde Kararname'nin Anayasa'nın 91. ve 163. Maddeleri Yönünden İncelenmesi

Dava dilekçesinde, KHK'nin ayrı ayrı tüm maddeleri ile eki (1) ve (2) sayılı cetveller ile (1), (2) ve (3) sayılı listelerin Anayasa'nın 91. maddesinin birinci fıkrasında kanun hükmünde kararnameyle düzenlenmesi yasaklanmış alanlara ilişkin düzenleme içerdiği, bu nedenle Anayasa'nın 2., 6., 7., 87. ve 91. maddelerine aykırı oldukları ileri sürülmüştür.

6216 sayılı Kanun'un 43. maddesine göre, ilgisi nedeniyle dava konusu kurallar Anayasa'nın 163. maddesi yönünden de incelenmiştir.

1- KHK'nın 17. Maddesinin (2) Numaralı Fıkrasının Birinci Cümlesinde Yer Alan 'gerçek ve' ile 'gizli dahi olsa' İbareleri

KHK'nin 17. maddesinin (1) numaralı fıkrasında Rehberlik ve Denetim Başkanlığının görevleri sayıldıktan sonra (2) numaralı fıkranın birinci cümlesinde, denetime tâbi olan gerçek

kişilerin gizli dahi olsa bütün belge, defter ve bilgileri talep edildiği takdirde ibraz etmek, para ve para hükmündeki evrakı ve ayniyatı ilk talep hâlinde göstermek, sayılmasına ve incelenmesine yardımcı olmak zorunda olduğu kurala bağlanmıştır.

Anayasa'nın 91. maddesinin birinci fıkrasında '*Sıkıyönetim ve olağanüstü haller saklı kalmak üzere, Anayasanın ikinci kısmının birinci ve ikinci bölümlerinde yer alan temel haklar, kişi hakları ve ödevleri ile dördüncü bölümde yer alan siyâsî haklar ve ödevler...*'in kanun hükmünde kararnamelerle düzenlenemeyeceği belirtilmiştir. Öte yandan Anayasa'nın '*Özel hayatın gizliliği*' başlıklı 20. maddesinin birinci fıkrasında, herkesin, özel hayatına saygı gösterilmesini isteme hakkına sahip olduğu ve özel hayatın gizliliğine dokunulamayacağı; ikinci fıkrasında, millî güvenlik, kamu düzeni, suç işlenmesinin önlenmesi, genel sağlık ve genel ahlâkın korunması veya başkalarının hak ve özgürlüklerinin korunması sebeplerinden biri veya birkaçına bağlı olarak, usulüne göre verilmiş hâkim kararı olmadıkça; yine bu sebeplere bağlı olarak gecikmesinde sakınca bulunan hallerde de kanunla yetkili kılınmış merciin yazılı emri bulunmadıkça; kimsenin üstünün, özel kâğıtlarının ve eşyasının aranamayacağı ve bunlara el konulamayacağı, yetkili merciin kararının yirmidört saat içinde görevli hâkimin onayına sunulacağı hüküm altına alınmıştır. Buna göre, Anayasa'nın 20. maddesinde düzenlenen ve '*Kişinin Hakları ve Ödevleri*' başlıklı ikinci bölümünde yer alan özel hayatın gizliliği hakkına ilişkin olarak kanun hükmünde kararname ile düzenleme yapılması mümkün değildir.

KHK'nin 17. maddesinin (2) numaralı fıkrasının birinci cümlesinde yer alan "*gerçek ve*" ile "*gizli dahi olsa*" ibareleriyle gerçek kişilerin özel hayatı kapsamında olan bilgi ve belgelerin kendilerinden alınma koşullarının belirlenmiş olması, özel hayatın gizliliği hakkına ilişkin bir düzenleme niteliğinde olduğundan kurallar, Anayasa'nın 91. maddesinin birinci fıkrasına aykırıdır. İptalleri gerekir.

Kural, Anayasa'nın 91. maddesine aykırı görülerek iptal edildiğinden Anayasa'nın 163. maddesi yönünden incelenmemiştir.

2- KHK'nin 40. Maddesinin (2), (3) ve (4) Numaralı Fıkraları

KHK'nin 40. maddesinin (1) numaralı fıkrasında Bakanlık merkez teşkilatında, Millî Eğitim Uzmanları ve Uzman Yardımcıları ile Millî Eğitim Denetçileri ve Denetçi Yardımcılarının istihdam edileceği, (2) numaralı fıkrasında Millî Eğitim Uzmanları ve Uzman Yardımcıları ile Millî Eğitim Denetçileri ve Denetçi Yardımcılarının mesleğe giriş şartları; (3) numaralı fıkrasında yeterlilik alma ve kadroya atanma şartları; (4) numaralı fıkrasında ise mesleğe alınma, yetiştirilme, yarışma sınavı, tez hazırlama ve yeterlik sınavı ile diğer hususların yönetmelikle düzenleneceği kurala bağlanmıştır.

Anayasa'nın 91. maddesinin birinci fıkrasında '*Sıkıyönetim ve olağanüstü haller saklı kalmak üzere, Anayasanın ikinci kısmının birinci ve ikinci bölümlerinde yer alan temel haklar, kişi hakları ve ödevleri ile dördüncü bölümde yer alan siyâsî haklar ve ödevler...*'in kanun hükmünde kararnamelerle düzenlenemeyeceği belirtilmiştir. Öte yandan, Anayasa'nın '*Kamu hizmetlerine girme hakkı*' başlıklı 70. maddesinin birinci fıkrasında, her Türk'ün, kamu hizmetlerine girme hakkına sahip olduğu belirtildikten sonra ikinci fıkrasında hizmete alınmada, görevin gerektirdiği niteliklerden başka hiçbir ayırım gözetilemeyeceği kurala bağlanmıştır. Buna göre, Anayasa'nın 70. maddesinde düzenlenen ve '*Siyâsî Haklar ve Ödevler*' başlıklı dördüncü bölümünde yer alan kamu hizmetlerine girme hakkına ilişkin olarak kanun hükmünde kararname ile düzenleme yapılması mümkün değildir.

KHK'nin 40. maddesinin (2), (3) ve (4) numaralı fıkralarıyla bir kamu hizmeti olan Millî Eğitim Uzmanlığı ve Uzman Yardımcılığı ile Millî Eğitim Denetçiliği ve Denetçi Yardımcılığına

giriş koşullarının belirlenmiş olması, kamu hizmetine girme hakkına ilişkin bir düzenleme niteliğinde olduğundan kurallar, Anayasa'nın 91. maddesinin birinci fıkrasına aykırıdır. İptalleri gerekir.

Haşim KILIÇ, Alparslan ALTAN, Engin YILDIRIM, Nuri NECİPOĞLU, Hicabi DURSUN, Celal Mümtaz AKINCI ile Muammer TOPAL bu görüşe katılmamışlardır.

Serdar ÖZGÜLDÜR ve Burhan ÜSTÜN bu görüşlere değişik gerekçeyle katılmışlardır.

Kural, Anayasa'nın 91. maddesine aykırı görülerek iptal edildiğinden Anayasa'nın 163. maddesi yönünden incelenmemiştir.

3- KHK'nin Geçici 5. Maddesinin (2) Numaralı Fıkrası

KHK'nin geçici 5. maddesinin (2) numaralı fıkrasıyla, dava konusu KHK'nin yürürlüğe girdiği tarihten itibaren iki yıl süreyle Millî Eğitim Uzman Yardımcısı, Millî Eğitim Denetçi Yardımcısı ve İl Eğitim Denetmen Yardımcısı kadrolarına yapılacak açıktan atamaların, yılı merkezî yönetim bütçe kanunlarında yer alan açıktan atama sayı sınırlamasına tâbi olmayacağı kurala bağlanmıştır.

Anayasa'nın 163. maddesinde, Bakanlar Kuruluna kanun hükmünde kararname ile bütçede değişiklik yapmak yetkisi verilemeyeceği belirtilmiştir. Buna göre, bütçede değişiklik sonucunu doğuran düzenlemelerin kanun hükmünde kararname ile yapılması mümkün değildir.

KHK'nin geçici 5. maddesinin (2) numaralı fıkrasıyla, dava konusu KHK'nin yürürlüğe girdiği tarihten itibaren iki yıl süreyle Millî Eğitim Uzman Yardımcısı, Millî Eğitim Denetçi Yardımcısı ve İl Eğitim Denetmen Yardımcısı kadrolarına yapılacak açıktan atamaların, yılı merkezî yönetim bütçe kanunlarında yer alan açıktan atama sayı sınırlamasına tâbi olmayacağı belirtilerek bütçede değişiklik yapıldığından kural, Anayasa'nın 163. maddesine aykırıdır. İptali gerekir.

4- KHK'nin Diğer Kuralları

KHK'nin 17. maddesinin (2) numaralı fıkrasının birinci cümlesinde yer alan '*gerçek ve*', '*gizli dahi olsa*' ibareleri, 40. maddesinin (2), (3), (4) numaralı fıkraları ve geçici 5. maddesinin (2) numaralı fıkrası ile hakkında karar verilmesine yer olmadığına karar verilenler dışında kalan diğer kurallarında, Anayasa'nın 91. maddesinin birinci fıkrası ve 163. maddesi uyarınca kanun hükmünde kararname ile düzenlenmesi yasaklanmış alanlara ilişkin herhangi bir düzenlemeye yer verilmediğinden bu kurallara ilişkin iptal isteminin reddi gerekir.

Fulya KANTARCIOĞLU, Mehmet ERTEN, Osman Alifeyyaz PAKSÜT ile Zehra Ayla PERKTAŞ KHK'nin 43. Maddesinin (2) numaralı fıkrası yönünden bu görüşe katılmamışlardır.

E- Kanun Hükmünde Kararname'nin İçerik Yönünden İncelenmesi

1- KHK'nin 2. Maddesinin (1) Numaralı Fıkrasının (a) Bendi

Dava dilekçesinde, Mili Eğitim Bakanlığının kuruluşu ile görev, yetki ve sorumluluklarının düzenlendiği bir kanun hükmünde kararnamede, Türk tarihi ve milli değerleri ile Atatürk ilke ve inkılâplarına hiç değinilmediği ve dolayısıyla eğitim ve öğretimin Devletin kuruluş felsefesinden, Cumhuriyetin temel niteliklerinden ve Atatürk ilke ve inkılâplarından uzaklaştırıldığı; eğitimin ekonomik amacının yapıcılık, yaratıcılık, üretkenlik ve verimliliği artırmak olması gerekirken bunun yerine neoliberal ideolojiyi kutsayan bir yaklaşım tarzının

benimsendiği belirtilerek kuralın, Anayasa'nın Başlangıç'ı ile 2., 7., 42., 87., 91. ve 167. maddelerine aykırı olduğu ileri sürülmüştür.

Dava konusu kuralda, okul öncesi, ilk ve orta öğretim çağındaki öğrencileri bedenî, zihnî, ahlakî, manevî, sosyal ve kültürel nitelikler yönünden geliştiren ve insan haklarına dayalı toplum yapısının ve küresel düzeyde rekabet gücüne sahip ekonomik sistemin gerektirdiği bilgi ve becerilerle donatarak geleceğe hazırlayan eğitim ve öğretim programlarını tasarlamak, uygulamak, güncellemek; öğretmen ve öğrencilerin eğitim ve öğretim hizmetlerini bu çerçevede yürütmek ve denetlemek Milli Eğitim Bakanlığı'nın görevleri arasında sayılmıştır.

Anayasa'nın 2. maddesinde belirtilen hukuk devleti, insan haklarına dayanan, bu hak ve özgürlükleri koruyup güçlendiren, eylem ve işlemleri hukuka uygun olan, her alanda adaletli bir hukuk düzeni kurup bunu geliştirerek sürdüren, hukuk güvenliğini sağlayan, Anayasa'ya aykırı durum ve tutumlardan kaçınan, hukuku tüm devlet organlarına egemen kılan, Anayasa ve kanunlarla kendini bağlı sayan, yargı denetimine açık olan devlettir.

Anayasa'nın 42. maddesinin üçüncü fıkrasında: *'Eğitim ve öğretim, Atatürk ilkeleri ve inkılâpları doğrultusunda, çağdaş bilim ve eğitim esaslarına göre, Devletin gözetim ve denetimi altında yapılır. Bu esaslara aykırı eğitim ve öğretim yerleri açılmaz'* denilerek eğitim ve öğretimin Atatürk ilke ve inkılâpları doğrultusunda yapılacağı açıkça ifade edilmiş ve eğitim ve öğretim hizmetlerinin ana çerçevesi belirtilmiştir. Ayrıca milli eğitimin temel esaslarının belirlendiği 1739 sayılı Milli Eğitim Temel Kanunu'nun 2. maddesinde, yine Anayasa'nın 42. maddesinin üçüncü fıkrasıyla da uyumlu olarak, Türk Milli Eğitiminin genel amacının Türk Milletinin bütün fertlerini Atatürk inkılâp ve ilkelerine ve Anayasa'da ifadesini bulan Atatürk milliyetçiliğine bağlı fertler olarak yetiştirmek olduğu belirtilmiştir. Bu nedenle dava konusu düzenlemede okul öncesi, ilk ve orta öğretim çağındaki öğrencileri bedenî, zihnî, ahlakî, manevî, sosyal ve kültürel nitelikler yönünden geliştiren eğitim ve öğretim programlarını tasarlamak Milli Eğitim Bakanlığı için bir görev olarak belirlenirken, Türk tarihi ve milli değerleri ile Atatürk ilke ve inkılâplarına değinilmemesi, eğitim ve öğretimin Devletin kuruluş felsefesine, Cumhuriyetin temel niteliklerine ve Atatürk ilke ve inkılâplarına aykırı olarak gerçekleştirilebileceği anlamına gelmemektedir.

Açıklanan nedenlerle, dava konusu kural Anayasa'nın 2. ve 42. maddelerine aykırı değildir. İptal isteminin reddi gerekir.

Fulya KANTARCIOĞLU ve Osman Alifeyyaz PAKSÜT bu görüşe katılmamıştır.

Kuralın, Anayasa'nın Başlangıç'ı ile 7., 87., 91. ve 167. maddeleriyle ilgisi görülmemiştir.

2- KHK'nin 2. Maddesinin (1) Numaralı Fıkrasının (c) Bendinde Yer Alan "güncel teknik ve modeller ışığında" İbaresini

Dava dilekçesinde, dava konusu ibarenin hukuk devleti ilkesinin gerektirdiği öngörülebilirlik ve belirliliği sağlamadığı, Atatürk ilke ve inkılâpları doğrultusunda çağdaş bilim ve eğitim esaslarına göre yürütülmesi gereken eğitim sisteminin ne olduğu ve ne sonuç doğuracağının belirsiz olduğu, güncel teknik ve modeller ışığında gerçekleştirilmesinin Anayasa'da ifade edilen eğitimle ilgili temel ilkelere aykırı olduğu belirtilerek kuralın, Anayasa'nın 2. ve 42. maddelerine aykırı olduğu ileri sürülmüştür.

Dava konusu kuralda, eğitim sistemini yeniliklere açık, dinamik, ekonomik ve toplumsal gelişimin gerekleriyle uyumlu biçimde güncel teknik ve modeller ışığında tasarlamak ve geliştirmek Milli Eğitim Bakanlığının görevleri arasında sayılmıştır.

Anayasa koyucu, Anayasa'nın 42. maddesinin üçüncü fıkrasında, eğitim ve öğretimin Atatürk ilkeleri ve inkılâpları doğrultusunda, çağdaş bilim ve eğitim esaslarına göre düzenlenmesini yasama faaliyetinde bulunulurken yerine getirmesi gereken bir zorunluluk olarak görmüş ve kanun koyucunun bu konudaki takdir yetkisinin çerçevesini belirlemiştir. Anayasa'nın 42. maddesinin üçüncü fıkrasında geçen '*çağdaş bilim ve eğitim esaslarına göre*' ibaresi, kanun koyucu tarafından eğitim ve öğretim politikaları belirlenirken çağın gerektirdiği güncel gelişmelerin ve yeniliklerin dikkate alınmasını gerekli kılmaktadır. Kanun koyucu bu zorunluluktan hareketle dava konusu kural olan '*güncel teknik ve modeller ışığında*' ibaresi ile '*çağdaş bilim ve eğitim esasları*' standardını somutlaştırmış, böylelikle yaşanan güncel gelişmelerin eğitim sisteminde takip edilebilmesini olanaklı kılmıştır.

Açıklanan nedenlerle, dava konusu kural Anayasa'nın 42. maddesine aykırı değildir. İptal isteminin reddi gerekir.

Fulya KANTARCIOĞLU bu görüşe katılmamıştır.

Kuralın, Anayasa'nın 2. maddesiyle ilgisi görülmemiştir.

3- KHK'nin 2. Maddesinin (1) Numaralı Fıkrasının (d) Bendinde Yer Alan "*öğrencilerin*" İbares

Dava dilekçesinde, düzenlemede '*özürlü öğrenciler*' ibaresi yer almadığı halde, '*kız*' ibaresinden sonra ayrıca '*öğrencilerin*' tamlamasına yer verildiği, bu ibarenin yer almasının bir anlatım hatası olmadığı, düzenlemenin '*kızların*' veya '*kız çocuklarının*' ya da '*kız vatandaşların*' eğitime katılımını pozitif ayrımcılık yoluyla yaygınlaştıracak politika ve stratejiler geliştirmeyi amaçlamadığı, kız öğrencilerin '*eğitime katılımını yaygınlaştıracak politika ve stratejiler geliştirmek*' görüntüsü altında '*başörtüsü/türbanı*' okul öncesi eğitim kurumları ile ilk ve ortaöğretime Milli Eğitim Bakanlığı eliyle taşınmasının amaçlandığı belirtilerek kuralın, Anayasa'nın Başlangıç'ı ile 2., 10., 24., 42. ve 90. maddelerine aykırı olduğu ileri sürülmüştür.

Dava konusu kuralda, kız öğrencilerin, özürlülerin ve toplumun özel ilgi bekleyen diğer kesimlerinin eğitime katılımını yaygınlaştıracak politika ve stratejiler geliştirmek, uygulamak ve uygulanmasını koordine etmek Milli Eğitim Bakanlığının görevleri arasında sayılmıştır.

Ülkemizde kız çocuklarının eğitim hakkından yararlanması konusunda önemli eksiklikler olduğu bilinen bir gerçektir. Anayasa'nın 42. maddesinin birinci fıkrasında '*Kimse eğitim ve öğrenim hakkından yoksun bırakılamaz*' denilerek herkesin eğitim ve öğrenim hakkından yararlanabilmesi devlete bir görev olarak verilmektedir. Dava konusu kural ile kız öğrencilerin eğitime katılımını yaygınlaştıracak politika ve stratejiler geliştirilerek bu konudaki eksikliğin giderilmesi amaçlanmış ve kız çocukları lehine eğitim imkânları artırılmak istenmiştir. Bu nedenle dava konusu düzenlemede geçen kız '*öğrencileri*' ibaresinin kullanımının, kanun koyucunun takdir hakkını kullanmasından ibaret olduğu, bu yönde bir ifade kullanımının kız çocukları lehine eğitim imkânlarının artırmaktan öteye bir anlam taşımadığı anlaşılmaktadır. Kanun koyucu tarafından madde metninde '*kız öğrencilerin*' ibaresinden sonra ayrıca '*özürlülerin*' ve '*toplumun özel ilgi bekleyen diğer kesimlerinin*' ibarelerinin kullanılması, dava konusu düzenlemeyle ulaşılmak istenen amacın eğitim hakkını kullanmak isteyen kız çocukları lehine gerekli altyapıyı hazırlamak ve geliştirmek olduğu anlaşılmaktadır.

Açıklanan nedenlerle, dava konusu kural Anayasa'nın 42. maddesine aykırı değildir. İptal isteminin reddi gerekir.

Fulya KANTARCIOĞLU bu görüşe katılmamıştır.

Kuralın, Anayasa'nın Başlangıç'ı ile 2., 10., 24. ve 90. maddeleriyle ilgisi görülmemiştir.

4- KHK'nin 23. maddesinin (5) ve (6) Numaralı Fıkraları

Dava dilekçesinde, KHK'nin 23. maddesinin (2), (3) ve (4) numaralı fıkralarında belirtilen ihale konusu işlerin niteliği itibarıyla, 2886 sayılı Devlet İhale Kanunu ile 4734 sayılı Kamu İhale Kanununun kapsamı içinde bulunduğu ve söz konusu bu kanunlarla kamu yararının sağlanması amaçlandığı, oysa dava konusu kurallar ile (2), (3) ve (4) numaralı fıkralardaki işlerin 2886 ve 4734 sayılı kanunların kapsamından çıkarılarak bu kanunlarda örtülü değişiklik yapıldığı ve bu sebeple kamu yararının bertaraf edildiği belirtilerek kuralların, Anayasa'nın Başlangıç'ı ile 2., 7. ve 87. maddelerine aykırı olduğu ileri sürülmüştür.

Dava konusu kurallarda, 23. maddenin (1) numaralı fıkrasında belirtilen ihale konusu işler hariç, (2), (3) ve (4) numaralı fıkralarında ifade edilen ihale konusu işlerde 2886 sayılı Kanun ile 4734 sayılı Kanun hükümlerinin uygulanmayacağı, bunun yerine Milli Eğitim Bakanlığı, Kalkınma Bakanlığı, Maliye Bakanlığı ve Hazine Müsteşarlığınca müştereken hazırlanarak Bakanlar Kurulu kararı ile yürürlüğe konulan yönetmelik hükümlerinin uygulanacağı düzenlenmektedir.

Hukuk devletinin ögeleri arasında, kanunların kamu yararına dayanması ilkesi de yer almaktadır. Bu ilkenin anlamı, kamu yararı düşüncesi olmaksızın, yalnızca özel çıkarlar için veya yalnızca belli kişiler yararına olarak herhangi bir yasa kuralının konulamayacağıdır. Demokratik hukuk devletinde kamu yararının takdiri ve bu amaca ulaşmak için değişik ölçütlerin seçimi kanun koyucunun tasarrufundadır. Kanun koyucu halkın çıkarlarını en iyi şekilde belirleyebilecek organ konumuyla, hangi araç ve yöntemlerle kamu yararının sağlanabileceği konusunda takdir yetkisine sahiptir. Söz konusu takdir yetkisi anlayışının Bakanlar Kurulu tarafından kanun hükmünde kararname çıkarılmasında da geçerli olduğunun kabulü gerekir. Buradaki sınır söz konusu takdir yetkisinin anayasal sınırlar içinde kullanılmasıdır.

Bakanlar Kurulu, dava konusu düzenlemeler ile belirli bir kamu yararı anlayışından hareketle, KHK'nin 23. maddesinin (2), (3) ve (4) numaralı fıkralarında sayılan Milli Eğitim Bakanlığı'nın görev ve yetkisi kapsamında bulunan ihale konusu işlerde kamu yararını sağlama adına 2886 ve 4734 sayılı kanunların değil, (6) numaralı fıkrada belirtilen bakanlıklar ve kurumlarca müştereken hazırlanıp Bakanlar Kurulu kararı ile yürürlüğe konulacak yönetmeliğin uygulanmasının uygun olacağına karar vermiştir. Söz konusu tercih Bakanlar Kurulunun ihale konusu işlerde kamu yararını sağlamaya dönük takdir yetkisinin kullanımından ibarettir. Ayrıca, Anayasa'da, Milli Eğitim Bakanlığı da dâhil, kamu kurumlarının görev ve yetkisi kapsamında bulunan ihale konusu işlerle ilgili olarak kamu yararının mutlaka '*kanun*' ya da 2886 ve 4734 sayılı kanunlar uygulanarak sağlanacağına ilişkin emredici bir hüküm de bulunmamaktadır.

Açıklanan nedenlerle, dava konusu kurallar Anayasa'nın 2. maddesine aykırı değildir. İptal isteminin reddi gerekir.

Fulya KANTARCIOĞLU bu görüşe katılmamıştır.

Kuralların, Anayasa'nın Başlangıç'ı, 7. ve 87. maddeleriyle ilgisi görülmemiştir.

5- KHK'nin 37. Maddesinin (3) Numaralı Fıkrasındaki, '*Bakanlıkça belirlenen özür gruplarına bağlı yer değiştirmeler ise yaz tatillerinde yapılır.*' Biçimindeki Son Cümlesi

Dava dilekçesi ve başvuru kararlarında, diğer kamu görevlileri gibi öğretmenlerin de görev yaptıkları yerde çeşitli nedenlerle maddi varlığına veya özel hayatına karşı tehdit ve saldırılar olabileceği, bu nedenle bir an önce görev yerinden ayrılmasının gerekebileceği,

kendisinin, eşinin ya da çocuklarının sağlığının ve yaşamının tehlikede olabileceği ve bunun için tedavi olacağı yere atamasının yapılmasının gerekebileceği, eşinin görev yerinin değişmiş olabileceği ve aile birliğinin sağlanması için bir an önce eşinin bulunduğu mahalle atamasının yapılmasının zorunlu olabileceği, buna rağmen dava konusu kural ile hiçbir ayırım yapılmadan tüm özür grupları için atamaların sadece yaz tatili ile sınırlandırılmasının kabul edilebilir olmadığı, kişilerin maddi ve manevi varlıklarını geliştirebilmelerinin başlıca şartının, ihtiyaç duydukları anda sağlık hizmetlerine ulaşip bu hizmetlerden yararlanabilmeleri olduğu, devletin ailenin huzur ve refahı özellikle ananın ve çocukların korunması, çalışanların hayat seviyesinin yükseltilmesi konularında Anayasa ile görevli kılınmış olduğu, ailelerin, ananın ve çocukların yaşam ve çalışma hakkını ihlal eden durumların ortaya çıktığı şartlarda zaman mefhumu gözetmeksizin gerekli önlemlerin almasını gerektiği, devletin ailenin huzur ve refahını korumasına imkan tanıyan araçlardan olan naklen atama gibi idari usullerin, kanun hükümleri ile süre yönünden sınırlandırılmasının mağduriyetlere sebebiyet vereceği, bununda toplumdaki hukuk devleti inancını zedeleyeceği ve ayrıca sağlık hizmetlerinden yararlanma hakkı sınırlandırılırken kanun koyucunun '*eşitlik ilkesi*' ile '*demokratik toplum düzeninin gereklerine*' ve '*ölçülülük*' ilkesine aykırı düzenlemelerde bulunamayacağı belirtilerek kuralın, Anayasa'nın 2., 10., 13., 17., 41., 49., 50. ve 56. maddelerine aykırı olduğu ileri sürülmüştür.

Dava konusu kuralda, Milli Eğitim Bakanlığınca belirlenecek özür gruplarına bağlı yer değiştirmelerin yılda bir defa olmak üzere yaz tatillerinde yapılacağı öngörülmüştür.

Anayasa'nın 13. maddesine göre temel hak ve özgürlüklere yönelik sınırlamalar, demokratik toplum düzeninin ve laik cumhuriyetin gereklerine ve ölçülülük ilkesine aykırı olamayacağı gibi hak ve özgürlüklerin özlerine de dokunamaz.

Çağdaş demokrasiler, temel hak ve özgürlüklerin en geniş ölçüde sağlanıp güvence altına alındığı rejimlerdir. Temel hak ve özgürlükleri büyük ölçüde kısıtlayan ve kullanılamaz hale getiren sınırlamalar hakkın özüne dokunur. Temel hak ve özgürlüklere getirilen sınırlamaların yalnız ölçüsü değil, koşulları, nedeni, yöntemi, kısıtlamaya karşı öngörülen kanun yolları gibi güvenceler hep demokratik toplum düzeni kavramı içinde değerlendirilmelidir. Bu nedenle, temel hak ve özgürlükler, istisnai olarak ve ancak özüne dokunmamak koşuluyla demokratik toplum düzeninin gerekleri için zorunlu olduğu ölçüde ve ancak kanunla sınırlandırılabilirler. Demokratik bir toplumda temel hak ve özgürlüklere getirilen sınırlamanın, bu sınırlamayla güdülen amacın gerektirdiğinden fazla olması düşünülemez. Demokratik hukuk devletinde güdülen amaç ne olursa olsun, kısıtlamaların, bu rejimlere özgü olmayan yöntemlerle yapılmaması ve belli bir özgürlüğün kullanılmasını önemli ölçüde zorlaştıracak ya da ortadan kaldıracak düzeye vardırılmaması gerekir.

Anayasa'nın 41. maddesinde '*Aile, Türk toplumunun temelidir ve eşler arasında eşitliğe dayanır. Devlet, ailenin huzur ve refahı ile özellikle ananın ve çocukların korunması ve aile planlamasının öğretimi ile uygulanmasını sağlamak için gerekli tedbirleri alır, teşkilâtı kurar*' denilmiştir. Aileyi Türk toplumunun temeli olarak tanımlayan Anayasa'nın 41. maddesinde ailenin birey ve toplum hayatındaki önemine işaret edilmiş, devlete ailenin korunması için gerekli düzenlemeleri yapması ve teşkilatı kurması konusunda ödevler yüklenmiştir. Uluslararası hukukun temel belgelerinden olan İnsan Hakları Evrensel Bildirgesi'nin 16. ve Ekonomik, Sosyal ve Kültürel Haklara İlişkin Uluslararası Sözleşme'nin 10. maddelerinde de ailenin toplumun doğal ve temel unsuru olduğu ve devlet tarafından korunması gerektiği belirtilmiş; Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesi'nin 8. maddesinde herkesin aile hayatına saygı gösterilmesi hakkına sahip olduğu kabul edilmiştir.

Anayasa'nın 50. maddesinde ise '*Kimse, yaşına, cinsiyetine ve gücüne uymayan işlerde çalıştırılmaz*' denilerek, çalışma şartlarının çalışanın yaşına, cinsiyetine ve gücüne uygun olması, çalışanın korunması ve çalışmanın verimi açısından gerekli olan şartların sağlanması gerektiği belirtilmektedir. Anayasa'nın bu hükmü uyarınca devlet, çalışma şartlarını iyileştirerek çalışanların hayat seviyesini yükseltilmesi konusunda sorumlu olup bireylerin çalışma hakkını ihlal eden sonuçların ortaya çıktığı durumlarda gerekli önlemleri almakla yükümlüdür.

Eğitim ve öğretim hizmetleri sunulurken bu hizmeti sunan öğretmenlerin tabi olacağı özür gruplarının ve bu özür gruplarına dayanan yer değiştirme taleplerinin yıl içindeki beyan zamanının ve sayısının belirlenmesi kural olarak idarenin takdir yetkisindedir. Bakanlar Kurulu dava konusu düzenleme ile takdir yetkisini kullanmış, öğretmenlerin tabi olacağı özür gruplarının ve bu özür gruplarına dayanan yer değiştirme taleplerinin yıl içindeki beyan zamanının ve sayısının belirlenmesinde Milli Eğitim Bakanlığını yetkili kılmıştır. Ancak, söz konusu yetki kullanılırken özür gruplarının, yer değiştirmeye tabi öğretmenlerin Anayasa ile güvenceye kavuşturulmuş ailenin korunması ve uygun şartlarda çalışma haklarına olan farklı etkileri göz önüne alınmalı ve bu kapsamda özür grupları arasında önem ve öncelik sıralaması yapılmalıdır. Başka bir ifadeyle yer değiştirme taleplerinin yıl içindeki beyan zamanı ve sayısı belirlenirken her bir özür grubu için farklı ve alternatif atama politikası oluşturulmalı ve böylelikle bireysel yarar ile kamu yararı arasında adil ve makul bir denge kurulmalıdır. Zira, yer değiştirmede kriter olarak alınacak özür guruplarının yer değiştirmeye tabi öğretmenlerin ve ailelerinin yaşamlarına olan etkileri ve aciliyet durumları birbirinden tamamen farklıdır. Bu hususun idarece gözetilmesi gerekirken, özür grupları arasında önem ve öncelik sıralaması yapılmadan, özür gruplarının yer değiştirmeye tabi öğretmenlerin Anayasa ile güvenceye kavuşturulmuş ailenin korunması ve uygun şartlarda çalışma haklarına yönelik farklı etkilerinin dikkate alınmadığı tek bir yer değiştirme politikası oluşturulmuş ve bu politika gereği yer değiştirme sadece yaz aylarında olmak üzere yılda bir defa ile sınırlandırılmıştır. Bu çerçevede, dava konusu kural özellikle, yer değiştirmeye tabi öğretmenlerin veya aile üyelerinin tıbbi zorunluluk gereği il dışında tedavi görmesinin kaçınılmaz olduğu veya eşin başka bir ile tayininin çıkması sonucu sağlık ve eş özüünün söz konusu olduğu durumlarda, yıl içinde yer değiştirmeyi olanaksız kılmaktadır. Anılan temel hakların öğretmenler tarafından kullanılabilmesini zorlaştırarak bireysel yarar ile kamu yararı arasında adil ve makul bir denge gözetmeyen kuralın ilgili hakların özüne dokunduğu açıktır.

Diğer taraftan, Anayasa'nın 56. maddesinde '*Herkes, sağlıklı ve dengeli bir çevrede yaşama hakkına sahiptir*' denilerek bireylerin korunmuş çevre şartlarında beden ve ruh sağlığı içinde yaşamasını sürdürmesini sağlamak devletin görevi olarak kabul edilmiştir.

Sağlık hizmetleri doğrudan yaşam hakkı ile ilgili olup diğer kamu hizmetlerinden farklı ve öncelikli bir konuma sahiptir. Kişilerin maddi ve manevi varlıklarını geliştirebilmelerinin, mutlu ve huzurlu olabilmelerinin başlıca şartı, ihtiyaç duydukları anda sağlık hizmetlerine ulaşım ihtiyacı duydukları oranda bu hizmetlerden yararlanabilmeleridir. Devlet için bir görev ve kişiler içinde bir hak olan bu amacın gerçekleştirilmesinde, bu haktan yararlanmayı zorlaştırmaya ya da zayıflatıcı düzenlemeler Anayasa'ya aykırı düşer. Anayasa'da güvence altına alınan temel hak ve özgürlüklerden yararlanma her şeyden önce sağlıklı bireylerin varlığı ile mümkündür. Anayasa'da güvence altına alınan hak ve özgürlüklerin ilgililerce kullanılabilmesini mümkün kılan sağlık hizmetleri, bu işleviyle doğrudan yaşama hakkı ile ilgilidir ve bu nedenle de diğer kamu hizmetlerinden farklılık arz etmektedir. Sağlık hizmetlerinden yararlanmanın bireyler açısından taşıdığı önem açıkken, dava konusu kural ile yer değiştirmeye tabi öğretmenlerin veya aile üyelerinin yıl içinde görev yapılan il dışında tıbbi zorunluluk gereği tedavi olmak durumunda kalabilecekleri dikkate alınmamış, özür grupları arasında önem ve öncelik sıralaması yapılmayarak sağlık özüü sadece yaz aylarında olmak üzere yılda bir defa ile sınırlandırılmıştır.

Sağlık hizmetinin temel hedefi olan insan sağlığının, mahiyeti itibarıyla ertelenemez ve ikame edilemez bir özelliğe sahip olduğu dikkate alınır, sağlık özü gereğiyle yıl içinde yer değiştirme talebinde bulunan öğretmenlerin bu taleplerinin dava konusu kurala dayanılarak reddedilmesi hakkın özüne müdahale niteliğindedir.

Açıklanan nedenlerle, dava konusu kural Anayasa'nın 13., 41., 50. ve 56. maddelerine aykırıdır. İptali gerekir.

Kural, Anayasa'nın 13., 41., 50. ve 56. maddelerine aykırı bulunarak iptal edildiğinden ayrıca Anayasa'nın 2., 10., 17. ve 49. maddeleri yönünden incelenmesine gerek görülmemiştir.

6- KHK'nin 37. Maddesinin (8) Numaralı Fıkrasının Birinci Cümlesinde Yer Alan 'yazılı ve' İbaresinden Sonra Gelen '/veya ' İbaresini

Dava dilekçesinde, dava konusu kural ile okul ve kurum müdürlüklerine yapılacak atamalarda, okul veya kurum müdürlüğü sınavı yapılacağı belirtilmekle birlikte, 'yazılı ve/veya sözlü' denilmek suretiyle, idareye sadece yazılı, sadece sözlü veya hem yazılı hem sözlü sınav yapma yetkisi birden verilerek yapılacak sınav konusunda hukuki belirsizlik yaratıldığı ve bunun hukuki güvenliği ihlal ederek idarenin yargısal denetimini zorlaştırdığı, ayrıca idareye sadece sözlü sınav yapabilme yetkisi verilerek öznel değerlendirmelere açık bir şekilde yazılı sınav yapmadan sadece sözlü sınavla okul veya kurum müdürlüğü atama yetkisi verildiği, nesnelliği tartışmalı olan sözlü sınav ile okul veya kurum müdürü atanacak olmasının kamu yararını bertaraf ettiği belirtilerek kuralın, Anayasa'nın 2. ve 91. maddelerine aykırı olduğu ileri sürülmüştür.

Dava konusu kuralda, okul ve kurum müdürlerinin yazılı ve/veya sözlü olarak yapılacak okul veya kurum müdürlüğü sınavında başarılı olmak kaydıyla, hizmet süreleri, performans ve yeterlikleri dikkate alınarak il millî eğitim müdürünün teklifi üzerine vali tarafından atanacağı düzenlenmektedir.

Hukuk devletinin ögeleri arasında, kanunların kamu yararına dayanması ilkesi de vardır. Bu ilkenin anlamı kamu yararı düşüncesi olmaksızın, yalnızca özel çıkarlar için veya yalnızca belli kişiler yararına olarak herhangi bir yasa kuralının konulamayacağıdır. Demokratik hukuk devletinde kamu yararının takdiri ve bu amaca ulaşmak için değişik ölçütlerin seçimi ilke olarak kanun koyucunun tasarrufundadır. Kanun koyucu halkın çıkarlarını en iyi şekilde belirleyebilecek organ konumuyla, hangi araç ve yöntemlerle kamu yararının sağlanabileceği konusunda takdir yetkisine sahiptir. Söz konusu takdir yetkisi anlayışının Bakanlar Kurulu tarafından kanun hükmünde kararname çıkarılmasında da geçerli olduğunun kabulü gerekir. Buradaki sınır söz konusu takdir yetkisinin anayasal sınırlar içinde kullanılmasıdır.

İdareye, yapacağı işlem ve eylemlerde sınırları çizilmiş belli ölçüde hareket serbestisi veren bir takdir yetkisinin tanınması, kamu hizmetlerinin eksiksiz ve kesintisiz olarak sunulması için gereklidir. İdarenin bütün işlem ve eylemlerinin nihai amacı kamu yararı olduğundan idareye takdir yetkisi tanınmasının nedenlerinden biri de kamu yararını gerçekleştirme amacıdır. Diğer bir ifadeyle kamu yararını gerçekleştirme adına idareye, sınırları çizilmiş belli ölçüde hareket serbestisi veren bir takdir yetkisinin verilmesi toplumsal ihtiyaçların gereği gibi karşılanabilmesi için kaçınılmaz bir gerekliliktir. Ancak idareye tanınan takdir yetkisinin hukuk içerisinde keyfilik içermeyecek şekilde ölçülü olarak kullanılması gerekir.

Bakanlar Kurulu, dava konusu düzenlemeler ile belirli bir kamu yararı anlayışından hareketle, Milli Eğitim Bakanlığına, okul ve kurum müdürlüklerine yapılacak atamalarda sadece yazılı, sadece sözlü veya hem yazılı hem sözlü sınav yapma yetkisi vermiş ve takdir yetkisini bu

yönde kullanmıştır. Söz konusu tercih Bakanlar Kurulunun anılan görevlere atanmada kamu yararını sağlamaya dönük takdir yetkisinin kullanımından ibarettir. Bu nedenle kadroların ihdası, serbest bırakılması, değişikliği ve kadroların kullanımına dair yasal çerçeveyi oluşturan 190 sayılı KHK kapsamında yer alan kadro unvanlı bir görev olmayıp, 657 sayılı Devlet Memurları Kanunu'nun 88. maddesinde öngörüldüğü üzere öğretmenlere asıl görevlerinin yanı sıra verilebilen ikinci bir görev niteliği taşıyan, bir kadro olmayan ve ilgili personelin mevcut kadrosu uhdesinde iken diğer bir görevin ikinci görev olarak yürütüldüğü okul ve kurum müdürlüğü görevlerine yapılacak atamaların yazılı ve/veya sözlü sınav usullerinden hangisi tercih edilerek yapılacağına idarenin takdir yetkisi kapsamında olduğunun kabulü gerekir.

Hukuk devletinin en vazgeçilmez unsurunun idarenin işlem ve eylemlerinin yargısal denetime tabi olduğu kuşkusuzdur. Zira, söz konusu yargısal denetim idareyi hukuka bağlı kılmakta ve keyfi uygulamalardan kaçınmasını sağlamaktadır. Dava konusu düzenleme ile kurala bağlanan hususlar arasında, Bakanlığa tanınan okul ve kurum müdürlerini atama yetkisini yargısal denetimden muaf tutan herhangi bir norm bulunmamaktadır. Dolayısıyla, Bakanlığın dava konusu kural ile kendisine tanınan atama yetkisini kullandığı her durumda, ilgililer bu atama yetkisine ilişkin idari kararları yargı organları önüne taşıyabilecek ve denetime tabi tutabileceklerdir.

Ayrıca, dava konusu düzenleme ile yargısal denetime engel herhangi bir kural öngörülmediği gibi, yargısal denetimden önce, atamaya ilişkin süreçte idarenin gözetmesi gereken belli standartlar da getirilmiştir. Düzenlemede, *'okul ve kurum müdürleri; yazılı ve/veya sözlü olarak yapılacak okul veya kurum müdürlüğü sınavında başarılı olmak kaydıyla, hizmet süreleri, performans ve yeterlikleri dikkate alınarak il millî eğitim müdürünün teklifi üzerine vali tarafından atanır.'* denilerek yazılı ve/veya sözlü sınavda başarılı olunduktan sonra, *'hizmet süresi', ' performans' ve 'yeterlik'* gibi kriterler dikkate alınarak atamanın il millî eğitim müdürünün teklifi üzerine vali tarafından yapılacağı kural altına alınmıştır.

Açıklanan nedenlerle, dava konusu kural Anayasa'nın 2. maddesine aykırı değildir. İptal isteminin reddi gerekir.

Fulya KANTARCIOĞLU bu görüşe katılmamıştır.

Kuralın, Anayasa'nın 91. maddesiyle ilgisi görülmemiştir.

7- KHK'nın Geçici 3. maddesinin (1), (2), (3) ve (4) Numaralı Fıkraları

Dava dilekçesinde, kariyer ve liyakat esasları gözetilmeden mevcut idarecilerin görevden alındığı, bunun hukuki güvenlik ilkesine aykırı olduğu ve kazanılmış hakları ihlal ettiği, bu hükümle görevleri sona erdirilerek bakanlık müşaviri kadrolarına atanan kişilerin ücretleri dondurularak kazanılmış haklarının ellerinden alındığı, idari bir işlemle yapılması gereken görevden alma işleminin kanun ile yapıldığı ve bu yolla dava açma hakkının engellendiği, görevden alınanlardan şahıslarına bağlı olarak ihdas edilen Genel Müdür Yardımcısı, Daire Başkanı, Şube Müdürü ve İl Müdürü kadrolarına ve bakanlık müşaviri kadrolarına atananların görevlendirmesi konusunda Bakan'a sınırsız bir yetki verilerek kazanılmış hakların ihlal edildiği, statüleri farklı olan birçok kamu görevlisi arasında hiçbir ayırım gözetilmeksizin tümünün şahıslara bağlı kadrolara ve bakanlık müşaviri kadrosuna atanmasının eşitlik ilkesiyle bağdaşmadığı belirtilerek kuralların, Anayasa'nın 2., 10., 36., 125. ve 128. maddelerine aykırı olduğu ileri sürülmüştür.

Dava konusu kurallardan (1) numaralı fıkrada; KHK'nin yürürlüğe girdiği tarihte Bakanlık merkez teşkilatında görev yapan bazı üst düzey kamu görevlilerinin görevlerinin sona

ermesi ve bunlardan Genel Müdür Yardımcısı, Daire Başkanı (anahizmet ve yardımcı hizmet birimi), Daire Başkanı, Şube Müdürü ve İl Müdürü kadrosunda bulunanların ilgisine göre KHK'ya ekli (3) sayılı listede şahıslarına bağlı olarak ihdas edilen Genel Müdür Yardımcısı, Daire Başkanı, Şube Müdürü ve İl Müdürü kadrolarına, diğerlerinin ise aynı listede ihdas edilen bakanlık müşaviri kadrolarına hâlen bulundukları kadro dereceleriyle hiçbir işleme gerek kalmaksızın atanmış sayılacakları; bu fıkra ile ihdas edilen şahsa bağlı kadrolar ile bakanlık müşaviri kadrolarının herhangi bir sebeple boşalması hâlinde bu kadroların hiçbir işleme gerek kalmaksızın iptal edilmiş sayılacağı belirtilmektedir. Diğer taraftan, (2) numaralı fıkra, KHK'nin yürürlüğe girdiği tarihte Bakanlıkta Eğitim Müşaviri, Eğitim Ataşesi ve Eğitim Ataşe Yardımcısı kadrolarında bulunanların görevlerinin hiçbir işleme gerek kalmaksızın sona ereceği; bu kadrolarda bulunanların, ilgili mevzuatına göre görev süreleri daha önce dolmamak kaydıyla, 1.7.2012 tarihini geçmemek üzere anılan kadrolara yeni bir atama yapılmıyca kadar bulundukları ülkelerdeki yurtdışı teşkilatına ait işleri yürütmeye devam edecekleri düzenlenmektedir. (3) numaralı fıkra ise birinci fıkraya göre bakanlık müşaviri kadrolarına atanmış sayılanların eski mali haklarının korunması ve kendi istekleri ile başka kadro veya kurumlara geçenlere fark ödenmesinin sona ermesi öngörüldükten, (4) numaralı fıkra, birinci fıkraya göre şahıslarına bağlı olarak ihdas edilen kadrolar ile bakanlık müşaviri kadrolarına atanmış sayılanların, Bakan tarafından belirlenen birimlerde, Bakan tarafından belirlenen görevleri yürütecekleri belirtilmektedir.

Anayasa'nın 2. maddesindeki '*hukuk devleti*' ilkesi gereğince, yasama işlemlerinin kişisel yararları değil kamu yararını gerçekleştirmek amacıyla yapılması zorunludur. Bir kuralın Anayasa'ya aykırılık sorunu çözümlenirken '*kamu yararı*' konusunda Anayasa Mahkemesinin yapacağı inceleme yalnızca kanunun kamu yararı amacıyla yapıp yapılmadığı ile sınırlıdır. Kanun ile kamu yararının gerçekleşip gerçekleşmeyeceğini denetlemenin anayasa yargısıyla bağdaşmayacağı, bunun kanun koyucunun takdirinde olduğu açıktır.

KHK'nin genel gerekçesinde, küreselleşme ve toplumun tüm alanlarında geniş çaplı bilgi iletişim teknolojilerinin kullanımı ile yeni bir eğitim paradigmasının oluşturulmasının zorunluluk arz ettiği, yaşanan gelişmeler karşısında eğitim alanında yeni bir organizasyona gidilmesinin kaçınılmaz olduğuna işaret edilerek Bakanlığın mevcut teşkilat yapısının karmaşık, olması gerekenden büyük ve hantal olduğu, bu durumun işleyiş süreçlerinde bazı aksaklıklara neden olduğu ve dolayısıyla mevcut yönetim yapısıyla etkin bir eğitim hizmeti sunulamayacağı belirtilmektedir. Genel gerekçeden, kanun koyucu tarafından, Bakanlık teşkilatında yeni bir yapılanmaya gidilmesi durumunda bu sorunların çözümünde daha iyi sonuçlara ulaşılabileceği değerlendirilerek, Bakanlık teşkilatında yeni bir yönetim yapısının oluşturulduğu anlaşılmaktadır. Kanun koyucunun amacının kamu yararını sağlamaya dönük olduğu konusunda kuşku yoktur. Bunun ötesinde yapılan somut düzenlemenin bu amaçları etkin bir şekilde gerçekleştirmeye elverişli olup olmadığı yönündeki bir değerlendirme anayasallık denetiminin kapsamı dışındadır.

Anayasa'nın 2. maddesinde yer alan hukuk devleti ilkesinin temel gereklerinden birisi kazanılmış haklara saygı gösterilmesidir. Kazanılmış haklara saygı, hukuk güvenliği ilkesinin bir sonucudur. Kazanılmış hak, kişinin bulunduğu statüden doğan, tahakkuk etmiş ve kendisi yönünden kesinleşmiş ve kişisel alacak niteliğine dönüşmüş haktır. Dava konusu kuralda kişilerin bulunduğu statülerden doğan, tahakkuk etmiş ve kendileri yönünden kesinleşmiş ve kişisel alacak niteliğine dönüşmüş haklara yönelik bir düzenleme öngörülmediğinden kazanılmış hakları ihlal eden bir müdahale söz konusu değildir. Bu kişilerin yeni atandıkları kadrodaki mali haklarının (ücret ve özel hizmet tazminatı toplamının), mevcut kadrolarındakine göre daha düşük olması halinde yeni kadrolarındaki gelirlerine eşitleninceye kadar aradaki farkın ödenmesi öngörülmektedir. Bu nedenle maddede sayılan görevlerde bulunanların görevlerine son verilerek

aynı dereceli bakanlık müşaviri kadrolarına atanmalarını öngören kuralın kazanılmış hakları ihlal ettiği söylenemez.

Diğer taraftan, dava konusu kuralla tek bir kişi hakkında bireysel nitelikte bir yürütme işlemi tesis edilmeyip, aksine genel ve soyut bir kural getirilmektedir. Soyut bir kuralın gerçekte tek bir kişiyi ya da sınırlı sayıda kişiyi ilgilendiriyor olması onun soyut niteliğini ortadan kaldırmaz. Bireysel nitelikte bir işleminden söz edilebilmesi için somut olarak bir kişinin hukuki durumunda değişiklik yapan bir irade açıklamasının bulunması gerekir. Dava konusu kuralla bazı kişilerin hukuki durumunda değişiklik yapılmasına yönelik bir irade açıklamasında bulunulmadığından bireysel işlemin varlığından söz edilemez. Kuralda belirtilen kadrolarda görev yapan kişilerin hukuki durumlarının düzenlemenin sonucundan etkilenmiş olması, bu sonucu değiştirmez.

Kuralın dolaylı şekilde hak arama özgürlüğü ilgili olması nedeniyle Anayasa'nın 36. maddesi yönünden de incelemesi yapılmıştır.

Anayasa'nın hak arama hürriyetini düzenleyen 36. maddesinin birinci fıkrasında, '*Herkes, meşru vasıta ve yollardan faydalanmak suretiyle yargı mercileri önünde davacı veya davalı olarak iddia ve savunma ile adil yargılanma hakkına sahiptir.*' denilerek yargı mercilerine davacı ve davalı olarak başvurabilme ve bunun doğal sonucu olarak da iddia, savunma ve adil yargılanma hakkı güvence altına alınmıştır. Dava konusu kurallarla, Milli Eğitim Bakanlığının anılan kadrolarında yapılan değişiklikler, söz konusu unvanların kaldırılması sonucu ortaya çıkan hukukî ve fiili zorunluluklar nedeniyledir. Buna göre söz konusu işlemin sebep unsuru, Milli Eğitim Bakanlığındaki bazı kadroların kaldırılması olup yürürlükte bulunan kanunlara dayanılarak ve kamu görevlisinin öznel durumu dikkate alınarak idarece tesis edilen naklen atama işlemlerinden farklıdır. Genel nitelikte olduğu sonucuna ulaşılan yasal düzenlemeyle oluşturulan bu durumun, sebep unsuru yönünden hukuka uygun olup olmadığının tespiti anayasal bir sorun olduğu ve bu yöndeki denetimin Anayasa Mahkemesince yapılması gerektiği açıktır. Anılan atama işleminin doğrudan kanunla değil, idari işlemle yapılmasının öngörülmesi durumunda dahi kanunlara uygunluk denetimi yapmakla sınırlı bir yetkiye haiz olan idari yargı yerlerinin, işlemin sebep unsurunun Anayasa'ya uygun olup olmadığını tartışması ve bu yönde bir denetim yapması mümkün olmadığından bu işlemin doğrudan kanun hükmünde kararname ile yapılmasının hak arama hürriyetini sınırladığı söylenemez.

Çerçevesi kanunla belirlenmek kaydıyla kamu görevlilerinin çalışma koşullarının ve görevlerinin değiştirilmesi her zaman mümkündür. Bu nedenle bir memuriyet kadrosuna bağlanan görevlerde değişiklik yapılması, o kadroda görev yapan memurların kazanılmış haklarının ihlali olarak değerlendirilemez. Diğer bir ifadeyle kamu görevlileri, atandıkları tarih itibarıyla mevzuatta öngörülen görevlerle sınırlı olarak çalıştırılabilecekleri yolunda bir kazanılmış hakka sahip değillerdir. Dava konusu kuralla, Milli Eğitim Bakanlığı bünyesinde şahıslarına bağlı kadrolara ve bakanlık müşaviri kadrolarına atanan görevlilerin Bakan tarafından belirlenen birimlerde, Bakan tarafından belirlenen görevleri yürüteceklerinin öngörülmesi, bu kişilerin bulundukları statülerden doğan, tahakkuk etmiş ve kendileri yönünden kesinleşmiş ve kişisel alacak niteliğine dönüşmüş haklara yönelik bir düzenleme olmadığından kazanılmış hakların ihlalinin söz edilemez.

Açıklanan nedenlerle, dava konusu kurallar Anayasa'nın 2., 36. ve 125. maddelerine aykırı değildir. İptal isteminin reddi gerekir.

Fulya KANTARCIOĞLU bu görüşe katılmamıştır.

Kuralların, Anayasa'nın 10. ve 128. maddeleriyle ilgisi görülmemiştir.

VI- YÜRÜRLÜĞÜN DURDURULMASI İSTEMİ

25.8.2011 günlü, 652 sayılı Millî Eğitim Bakanlığının Teşkilat ve Görevleri Hakkında Kanun Hükmünde Kararname'nin;

A- 6.4.2011 günlü, 6223 sayılı Kamu Hizmetlerinin Düzenli, Etkin ve Verimli Bir Şekilde Yürütülmesini Sağlamak Üzere Kamu Kurum ve Kuruluşlarının Teşkilat, Görev ve Yetkileri ile Kamu Görevlilerine İlişkin Konularda Yetki Kanunu'nun iptal edilmesi halinde dayanaksız hale geleceği yönünden ileri sürülen iptal istemi, 6.2.2013 günlü, E.2011/123, K.2013/26 sayılı kararla reddedildiğinden, Kararname'nin tümünün yürürlüğünün durdurulması isteminin REDDİNE,

- B- 1- 8. maddesinin (1) numaralı fıkrasının (ç) bendi,
- 2- 21. maddesinin (1) numaralı fıkrasının (e) bendi,
- 3- 23. maddesinin (1) numaralı fıkrasının (e), (f) ve (g) bentleri,
- 4- 27. maddesi,
- 5- 37. maddesinin (7) numaralı fıkrası,
- 6- 42. maddesi,
- 7- Eki (II) Sayılı Cetvel'i ile bağlı listeleri,

hakkında, 6.2.2013 günlü, E.2011/123, K.2013/26 sayılı kararla karar verilmesine yer olmadığına karar verildiğinden, bu maddelere, fıkraya, bentlere, cetvele ve listelere ilişkin yürürlüğün durdurulması istemleri hakkında KARAR VERİLMESİNE YER OLMADIĞINA,

C- Kapsam yönünden;

1- 1., 2., 3., 4., 5., 6., 7. maddeleri, 8. maddesinin (1) numaralı fıkrasının (ç) bendi dışında kalan bölümü, 9., 10., 11., 12. maddeleri, 13. maddesinin (1) numaralı fıkrasının (a), (c) ve (ç) bentleri, 14., 15., 16. maddeleri, 17. maddesinin (1) numaralı fıkrası ile (2) numaralı fıkrasının birinci cümlesinin "*gerçek ve*", "*gizli dahi olsa*" ibareleri dışında kalan bölümü, 18., 19., 20. maddeleri, 21. maddesinin (1) numaralı fıkrasının (a), (b), (c), (ç), (d) bentleri ile teselsül ettirilen (g) bendi, 22. maddesi, 23. maddesinin (1) numaralı fıkrasının (a), (b), (c), (ç), (d) ve (ğ) bentleri ile (2), (3), (4), (5) ve (6) numaralı fıkraları, 24., 25., 26., 28., 29., 30., 31., 32., 33., 34., 35., 36. maddeleri, 37. maddesinin (1), (2), (4), (5), (6) ve (8) numaralı fıkraları ile (3) numaralı fıkrasının son cümlesi dışında kalan bölümü, 38., 39. maddeleri, 40. maddesinin (1) numaralı fıkrası, 41., 43., 44., geçici 1., geçici 2., geçici 3., geçici 4. maddeleri, geçici 5. maddesinin (1) numaralı fıkrası, geçici 6., geçici 7., geçici 8., 45., 46. maddeleri ile eki (I) Sayılı Cetvel'e yönelik iptal istemleri, 6.2.2013 günlü, E.2011/123, K.2013/26 sayılı kararla reddedildiğinden, bu maddelere, fıkralara, bentlere, bölümlere ve cetvele ilişkin yürürlüğün durdurulması istemlerinin REDDİNE,

D- 1- Anayasa'nın 91. maddesinin birinci fıkrası yönünden;

a- 1., 2., 3., 4., 5., 6., 7. maddeleri, 8. maddesinin (1) numaralı fıkrasının (ç) bendi dışında kalan bölümü, 9., 10., 11., 12. maddeleri, 13. maddesinin (1) numaralı fıkrasının (a), (c) ve (ç) bentleri, 14., 15., 16. maddeleri, 17. maddesinin (1) numaralı fıkrası ile (2) numaralı fıkrasının birinci cümlesinin "*gerçek ve*", "*gizli dahi olsa*" ibareleri dışında kalan bölümü, 18., 19., 20. maddeleri, 21. maddesinin (1) numaralı fıkrasının (a), (b), (c), (ç), (d) bentleri ile teselsül ettirilen (g) bendi, 22. maddesi, 23. maddesinin (1) numaralı fıkrasının (a), (b), (c), (ç), (d) ve (ğ) bentleri

ile (2), (3), (4), (5) ve (6) numaralı fıkraları, 24., 25., 26., 28., 29., 30., 31., 32., 33 ., 34., 35., 36. maddeleri, 37. maddesinin (1), (2), (4), (5), (6) ve (8) numaralı fıkraları ile (3) numaralı fıkrasının son cümlesi dışında kalan bölümü, 38., 39. maddeleri, 40. maddesinin (1) numaralı fıkrası, 41., 43., 44., geçici 1., geçici 2., geçici 3., geçici 4. maddeleri, geçici 5. maddesinin (1) numaralı fıkrası, geçici 6., geçici 7., geçici 8., 45., 46. maddeleri ile eki (I) Sayılı Cetvel'e yönelik iptal istemleri, 6.2.2013 günlü, E.2011/123, K.2013/26 sayılı kararla reddedildiğinden, bu maddelere, fıkralara, bentlere, bölümlere ve cetvele ilişkin yürürlüğün durdurulması istemlerinin REDDİNE,

b- 17. maddesinin (2) numaralı fıkrasının birinci cümlesinde yer alan "*gerçek ve*", "*gizli dahi olsa*" ibarelerine ilişkin yürürlüğün durdurulması istemlerinin, koşulları oluşmadığından REDDİNE,

c- 40. maddesinin (2), (3) ve (4) numaralı fıkralarına ilişkin iptal hükmünün yürürlüğe girmesinin ertelenmesi nedeniyle, bu fıkraların YÜRÜRLÜĞÜNÜN DURDURULMASI İSTEMİNİN REDDİNE,

2- Anayasa'nın 163. maddesinin birinci fıkrası yönünden;

a- Geçici 5. maddesinin (2) numaralı fıkrasına ilişkin yürürlüğün durdurulması isteminin, koşulları oluşmadığından REDDİNE,

E- İçerikleri itibariyle Anayasa'ya aykırılığı ileri sürülen;

1- 37. maddesinin (3) numaralı fıkrasının '*Bakanlıkça belirlenen özür gruplarına bağlı yer değiştirmeler ise yaz tatillerinde yapılır.*' biçimindeki son cümlesine ilişkin yürürlüğün durdurulması isteminin, koşulları oluşmadığından REDDİNE,

2- a- 2. maddesinin (1) numaralı fıkrasının;

aa- (a) bendine,

ab- (c) bendinde yer alan "*güncel teknik ve modeller ışığında*" ibaresine,

ac- (d) bendinde yer alan "*öğrencilerin*" sözcüğüne,

b- 23. maddesinin (5) ve (6) numaralı fıkralarına,

c- 37. maddesinin (8) numaralı fıkrasının birinci cümlesinde yer alan '*yazılı ve*' ibaresinden sonra gelen '*veya*' ibaresine,

d- Geçici 3. maddesinin (1), (2), (3) ve (4) numaralı fıkralarına,

yönelik iptal istemleri, 6.2.2013 günlü, E. 2011/123, K. 2013/26 sayılı kararla reddedildiğinden, bu fıkralara, bende, ibarelere ve sözcüğe ilişkin yürürlüğün durdurulması istemlerinin REDDİNE,

6.2.2013 gününde OYBİRLİĞİYLE karar verilmiştir.

VII- İPTAL HÜKMÜNÜN YÜRÜRLÜĞE GİRECEĞİ GÜN SORUNU

Anayasa'nın 153. maddesinin üçüncü fıkrasında, '*Kanun, kanun hükmünde kararname ve Türkiye Büyük Millet Meclisi İçtüzüğü ya da bunların hükümleri, iptal kararlarının Resmî Gazetede yayımlandığı tarihte yürürlükten kalkar. Gereken hallerde Anayasa Mahkemesi iptal hükmünün yürürlüğe gireceği tarihi ayrıca kararlaştırabilir. Bu tarih, kararın Resmî Gazetede*

yayımlandığı günden başlayarak bir yılı geçemez.' denilmekte, 6216 sayılı Anayasa Mahkemesinin Kuruluşu ve Yargılama Usulleri Hakkında Kanun'un 66. maddesinin (3) numaralı fıkrasında da bu kural tekrarlanmaktadır.

25.8.2011 günlü, 652 sayılı Millî Eğitim Bakanlığının Teşkilat Ve Görevleri Hakkında Kanun Hükmünde Kararname'nin 40. maddesinin (2), (3) ve (4) numaralı fıkralarının iptal edilmeleri nedeniyle doğacak hukuksal boşluk kamu yararını ihlal edecek nitelikte görüldüğünden, Anayasa'nın 153. maddesinin üçüncü fıkrasıyla 6216 sayılı Kanun'un 66. maddesinin (3) numaralı fıkrası gereğince bu fıkralara ilişkin iptal hükmünün, kararın Resmi Gazete'de yayımlanmasından başlayarak dokuz ay sonra yürürlüğe girmesi uygun görülmüştür.

VII- SONUÇ

25.8.2011 günlü, 652 sayılı Millî Eğitim Bakanlığının Teşkilat ve Görevleri Hakkında Kanun Hükmünde Kararname'nin;

A- 6.4.2011 günlü, 6223 sayılı Kamu Hizmetlerinin Düzenli, Etkin ve Verimli Bir Şekilde Yürütülmesini Sağlamak Üzere Kamu Kurum ve Kuruluşlarının Teşkilat, Görev ve Yetkileri ile Kamu Görevlilerine İlişkin Konularda Yetki Kanunu'na yönelik iptal istemi, 27.10.2011 günlü, E.2011/60, K.2011/147 sayılı kararla reddedildiğinden, Kararname'nin tümüne yönelik iptal isteminin REDDİNE, OYBİRLİĞİYLE,

B- 1- a- 8. maddesinin (1) numaralı fıkrasının (ç) bendi, 11.10.2011 günlü, 662 sayılı Aile ve Sosyal Politikalar Bakanlığının Teşkilat ve Görevleri Hakkında Kanun Hükmünde Kararname ile Bazı Kanun ve Kanun Hükmünde Kararnamelerde Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Hükmünde Kararname'nin 78. maddesinin birinci fıkrasının (a) bendi ile yürürlükten kaldırıldığından,

b- 37. maddesinin (7) numaralı fıkrası, 662 sayılı Kanun Hükmünde Kararname'nin 78. maddesinin birinci fıkrasının (e) bendi ile değiştirildiğinden,

c- 42. maddesi, 11.10.2011 günlü, 666 sayılı Kamu Görevlilerinin Mali Haklarının Düzenlenmesi Amacıyla Bazı Kanun ve Kanun Hükmünde Kararnamelerde Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Hükmünde Kararname'nin 1. maddesiyle yürürlükten kaldırıldığından,

d- Eki (II) Sayılı Cetvel'i ile bağlı listeleri, 666 sayılı Kanun Hükmünde Kararname'nin 1. maddesi ile yürürlükten kaldırıldığından,

konusu kalmayan bu maddeye, fıkraya, bende, cetvele ve listelere ilişkin iptal istemi hakkında KARAR VERİLMESİNE YER OLMADIĞINA, OYBİRLİĞİYLE,

2- 21. maddesinin (1) numaralı fıkrasının (e) bendi, 662 sayılı Kanun Hükmünde Kararname'nin 78. maddesinin birinci fıkrasının (c) bendi ile değiştirildiğinden, konusu kalmayan bu bende ilişkin iptal istemi hakkında KARAR VERİLMESİNE YER OLMADIĞINA, Fulya KANTARCIOĞLU'nun karşıoyu ve OYÇOKLUĞUYLA,

3- 23. maddesinin (1) numaralı fıkrasının;

a- (e) bendinde yer alan '*Bakanlık taşınmaz ve demirbaşlarını sigortalatmak, kiraya vermek, işletmek,*' ibaresi, 662 sayılı Kanun Hükmünde Kararname'nin 78. maddesinin birinci fıkrasının (ç) bendi ile yürürlükten kaldırıldığından, konusu kalmayan bu bende ilişkin iptal istemi hakkında KARAR VERİLMESİNE YER OLMADIĞINA, Fulya KANTARCIOĞLU'nun karşıoyu ve OYÇOKLUĞUYLA,

b- (f) ve (g) bentleri, 662 sayılı Kanun Hükmünde Kararname'nin 78. maddesinin birinci fıkrasının (ç) bendi ile yürürlükten kaldırıldığından, konusu kalmayan bu bentlere ilişkin iptal istemi hakkında KARAR VERİLMESİNE YER OLMADIĞINA, OYBİRLİĞİYLE,

4- 27. maddesi, 662 sayılı Kanun Hükmünde Kararname'nin 78. maddesinin birinci fıkrasının (d) bendi ile değiştirildiğinden, konusu kalmayan bu maddeye ilişkin iptal istemi hakkında KARAR VERİLMESİNE YER OLMADIĞINA, Fulya KANTARCIOĞLU'nun karşıoyu ve OYÇOKLUĞUYLA,

C- 1., 2., 3., 4., 5., 6., 7. maddeleri, 8. maddesinin (1) numaralı fıkrasının (ç) bendi dışında kalan bölümü, 9., 10.,11., 12. maddeleri, 13. maddesinin (1) numaralı fıkrasının (a), (c) ve (ç) bentleri, 14., 15., 16. maddeleri, 17. maddesinin (1) numaralı fıkrası ile (2) numaralı fıkrasının birinci cümlesinin "*gerçek ve*", "*gizli dahi olsa*" ibareleri dışında kalan bölümü, 18., 19., 20. maddeleri, 21. maddesinin (1) numaralı fıkrasının (a), (b), (c), (ç), (d) bentleri ile teselsül ettirilen (g) bendi, 22. maddesi, 23. maddesinin (1) numaralı fıkrasının (a), (b), (c), (ç), (d) ve (ğ) bentleri ile (2), (3), (4), (5) ve (6) numaralı fıkraları, 24., 25., 26., 28., 29., 30., 31., 32., 33., 34., 35., 36. maddeleri, 37. maddesinin (1), (2), (4), (5), (6) ve (8) numaralı fıkraları ile (3) numaralı fıkrasının son cümlesi dışında kalan bölümü, 38., 39. maddeleri, 40. maddesinin (1) numaralı fıkrası, 41., 43., 44., geçici 1., geçici 2., geçici 3., geçici 4. maddeleri, geçici 5. maddesinin (1) numaralı fıkrası, geçici 6., geçici 7., geçici 8., 45., 46. maddeleri ile eki (I) Sayılı Cetvel'i, 6223 sayılı Yetki Kanunu kapsamında olduğundan Anayasa'ya aykırı olmadıklarına ve bu maddelere, fıkralara, bentlere, bölümlere ve cetvele ilişkin iptal istemlerinin REDDİNE, OYBİRLİĞİYLE,

D- 1- 1., 2., 3., 4., 5., 6., 7. maddeleri, 8. maddesinin (1) numaralı fıkrasının (ç) bendi dışında kalan bölümü, 9., 10.,11., 12. maddeleri, 13. maddesinin (1) numaralı fıkrasının (a), (c) ve (ç) bentleri, 14., 15., 16. maddeleri, 17. maddesinin (1) numaralı fıkrası ile (2) numaralı fıkrasının birinci cümlesinin "*gerçek ve*", "*gizli dahi olsa*" ibareleri dışında kalan bölümü, 18., 19., 20. maddeleri, 21. maddesinin (1) numaralı fıkrasının (a), (b), (c), (ç), (d) bentleri ile teselsül ettirilen (g) bendi, 22. maddesi, 23. maddesinin (1) numaralı fıkrasının (a), (b), (c), (ç), (d) ve (ğ) bentleri ile (2), (3), (4), (5) ve (6) numaralı fıkraları, 24., 25., 26., 28., 29., 30., 31., 32., 33., 34., 35., 36. maddeleri, 37. maddesinin (1), (2), (4), (5), (6) ve (8) numaralı fıkraları ile (3) numaralı fıkrasının son cümlesi dışında kalan bölümü, 38., 39. maddeleri, 40. maddesinin (1) numaralı fıkrası, 41. maddesi, 43. maddesinin (1) numaralı fıkrası, 44., geçici 1., geçici 2., geçici 3., geçici 4. maddeleri, geçici 5. maddesinin (1) numaralı fıkrası, geçici 6., geçici 7., geçici 8., 45., 46. maddeleri ile eki (I) Sayılı Cetvel'in, Anayasa'nın 91. maddesinin birinci fıkrası uyarınca Anayasa'ya aykırı olmadıklarına ve bu maddelere, fıkralara, bentlere, bölümlere ve cetvele ilişkin iptal istemlerinin REDDİNE, OYBİRLİĞİYLE,

2- 17. maddesinin (2) numaralı fıkrasının birinci cümlesinde yer alan "*gerçek ve*", "*gizli dahi olsa*" ibarelerinin, Anayasa'nın 91. maddesinin birinci fıkrası uyarınca Anayasa'ya aykırı olduklarına ve İPTALLERİNE, OYBİRLİĞİYLE,

3- 40. maddesinin (2), (3) ve (4) numaralı fıkralarının, Anayasa'nın 91. maddesinin birinci fıkrası uyarınca Anayasa'ya aykırı olduklarına ve İPTALLERİNE, Haşim KILIÇ, Alparslan ALTAN, Engin YILDIRIM, Nuri NECİPOĞLU, Hicabi DURSUN, Celal Mümtaz AKINCI ile Muammer TOPAL'ın karşıoyları ve OYÇOKLUĞUYLA; iptal hükümlerinin, Anayasa'nın 153. maddesinin üçüncü fıkrasıyla 30.3.2011 günlü, 6216 sayılı Kanun'un 66. maddesinin (3) numaralı fıkrası gereğince, KARARIN RESMÎ GAZETE'DE YAYIMLANMASINDAN BAŞLAYARAK DOKUZ AY SONRA YÜRÜRLÜĞE GİRMESİNE, OYBİRLİĞİYLE,

4- 43. maddesinin (2) numaralı fıkrasının, Anayasa'nın 91. maddesinin birinci fıkrası uyarınca Anayasa'ya aykırı olmadığına ve bu fıkra ile ilişkili iptal isteminin REDDİNE, Fulya KANTARCIOĞLU, Mehmet ERTEN, Osman Alifeyyaz PAKSÜT ile Zehra Ayla PERKTAŞ'ın karşıoyları ve OYÇOKLUĞUYLA,

5- Geçici 5. maddesinin (2) numaralı fıkrasının, Anayasa'nın 163. maddesinin birinci fıkrası uyarınca Anayasa'ya aykırı olduğuna ve İPTALİNE, OYBİRLİĞİYLE,

E- İçerikleri itibariyle Anayasa'ya aykırılığı ileri sürülen;

1- 2. maddesinin (1) numaralı fıkrasının;

a- (a) bendinin Anayasa'ya aykırı olmadığına ve iptal isteminin REDDİNE, Fulya KANTARCIOĞLU ile Osman Alifeyyaz PAKSÜT'ün karşıoyları ve OYÇOKLUĞUYLA,

b- (c) bendinde yer alan " *güncel teknik ve modeller ışığında*" ibaresinin Anayasa'ya aykırı olmadığına ve iptal isteminin REDDİNE, Fulya KANTARCIOĞLU'nun karşıoyu ve OYÇOKLUĞUYLA,

c- (d) bendinde yer alan " *öğrencilerin*" ibaresinin Anayasa'ya aykırı olmadığına ve iptal isteminin REDDİNE, Fulya KANTARCIOĞLU'nun karşıoyu ve OYÇOKLUĞUYLA,

2- 23. maddesinin (5) ve (6) numaralı fıkralarının Anayasa'ya aykırı olmadıklarına ve iptal istemlerinin REDDİNE, Fulya KANTARCIOĞLU'nun karşıoyu ve OYÇOKLUĞUYLA,

3- 37. maddesinin;

a- (3) numaralı fıkrasının '*Bakanlıkça belirlenen özür gruplarına bağlı yer değiştirmeler ise yaz tatillerinde yapılır.*' biçimindeki son cümlesinin Anayasa'ya aykırı olduğuna ve İPTALİNE, OYBİRLİĞİYLE,

b- (8) numaralı fıkrasının birinci cümlesinde yer alan 'yazılı ve' ibaresinden sonra gelen '/veya' ibaresinin Anayasa'ya aykırı olmadığına ve iptal isteminin REDDİNE, Fulya KANTARCIOĞLU'nun karşıoyu ve OYÇOKLUĞUYLA,

4- Geçici 3. maddesinin (1), (2), (3) ve (4) numaralı fıkralarının Anayasa'ya aykırı olmadıklarına ve iptal istemlerinin REDDİNE, Fulya KANTARCIOĞLU'nun karşıoyu ve OYÇOKLUĞUYLA,

6.2.2013 gününde karar verildi.

Başkan
Haşim KILIÇ

Başkanvekili
Serruh KALELİ

Başkanvekili
Alparslan ALTAN

Üye
Fulya KANTARCIOĞLU

Üye
Mehmet ERTEN

Üye
Serdar ÖZGÜLDÜR

Üye

Üye

Üye

Osman Alifeyyaz PAKSÜT

Zehra Ayla PERKTAŞ

Recep KÖMÜRCÜ

Üye

Burhan ÜSTÜN

Üye

Engin YILDIRIM

Üye

Nuri NECİPOĞLU

Üye

Hicabi DURSUN

Üye

Celal Mümtaz AKINCI

Üye

Erdal TERCAN

Üye

Muammer TOPAL

Üye

Zühtü ARSLAN

KARŞIOY YAZISI

25.8.2011 günlü, 652 sayılı Millî Eğitim Bakanlığının Teşkilat ve Görevleri Hakkında Kanun Hükmünde Kararname'nin 40. maddesinin (2), (3) ve (4) numaralı fıkraları çoğunluk kararıyla Anayasa'nın 91. maddesine aykırı bulunarak iptal edilmiştir.

652 sayılı KHK'nin 40. maddesinin (1) numaralı fıkrasında Bakanlık merkez teşkilatında Millî Eğitim Uzmanları ve Uzman Yardımcıları ile Millî Eğitim Denetçileri ve Denetçi Yardımcıları istihdam edileceği belirtilmiş, (2) numaralı fıkrasında Millî Eğitim Uzmanları ve Uzman Yardımcıları ile Millî Eğitim Denetçileri ve Denetçi Yardımcılarının mesleğe giriş şartları, (3) numaralı fıkrasında yeterlilik alma ve kadroya atanma şartları, (4) numaralı fıkrada ise mesleğe alınma, yetiştirilme, yarışma sınavı, tez hazırlama ve yeterlik sınavı ile diğer hususların yönetmelikle düzenleneceği kurala bağlanmıştır.

6223 sayılı Yetki Kanunu'nun 1. maddesinin birinci fıkrasının (a-3) bendinde, Kanun'un amaçlarından birinin kamu hizmetlerinin Bakanlıklar arasındaki dağılımının yeniden belirlenerek, mevcut Bakanlıklar ile birleştirilen veya yeni kurulan Bakanlıkların görev, yetki, teşkilat ve kadrolarının düzenlenmesine, taşrada ve yurt dışında teşkilatlanma esaslarına ilişkin konularda düzenlemelerde bulunmak üzere Bakanlar Kuruluna kanun hükmünde kararname çıkarma yetkisi vermek olduğu belirtilmiş ve aynı Kanun'un ikinci fıkrasında da ilgili kanun ve kanun hükmünde kararnamelerde değişiklik yapılabileceği belirtilmiştir.

652 sayılı KHK'nin iptali istenen kurallarıyla Bakanlık Merkez Teşkilatında Millî Eğitim Uzmanlığı ve Uzman Yardımcılığı ile Millî Eğitim Denetçiliği ve Denetçi Yardımcılığına atanma koşullarının düzenlenmesi teşkilat ve kadroların belirlenmesine ilişkin bir husus olduğundan Yetki Kanunu'na aykırılık bulunmamaktadır.

Kamu görevlilerinin kadrolarının ve bu kadrolara atanacak kişilerde bulunması gereken niteliklerin de kanunla düzenlenmesi gerekmektedir. Ancak, kamu görevlisi olarak atanacak kişilerle ilgili tüm ayrıntıların sadece yasayla düzenlenmesi gerektiği ve bu konuda idarî düzenlemeler yapılmasının Anayasa'nın 128. maddesinin ikinci fıkrasına aykırı düşeceği iddiası yerinde değildir. Anayasa'nın bir maddesinin yasayla düzenleneceğini öngördüğü bir konunun, Anayasa'nın 91. maddesinin birinci fıkrasının açıkça yasakladığı hükümler ile doğrudan ilgili

olmadıkça, ya da KHK ile düzenlenemeyeceği Anayasa'da özel olarak belirtilmedikçe KHK ile düzenlenmesi Anayasa'ya aykırı değildir.

Anayasa'nın 70. maddesine göre, *'her Türk kamu hizmetine girme hakkına sahiptir. Hizmete alınmada görevin gerektirdiği niteliklerden başka hiçbir ayırım gözetilemez'*. Maddede Türkiye Cumhuriyeti Devletine vatandaşlık bağı ile bağlı olan herkesin görevin gerektirdiği nitelikler dışında, dil, din, mezhep, renk, siyasi düşünce, cinsiyet ve benzeri ayırım gözetilmeksizin kamu hizmetlerine girme hakkına sahip bulundukları belirtilmiştir. Böylece *'kamu hizmetlerine girme hakkı'* siyasi hak ve ödevler kapsamında, vatandaşlık bağına bağlı olarak kullanılabilen bir hak olarak düzenlenmiştir. Düzenlemenin temel hakka ilişkin niteliği bundan ibarettir. Yoksa, bunun dışında kamu görevlerine giriş, atanma, görev değişikliğine ilişkin tüm düzenleme ve uygulamaların temel hakkın düzenlenmesi ve 91. madde anlamında yasak alan kapsamında görülmesi yerinde değildir.

Anayasa'nın 91. maddesinin birinci fıkrasında, Anayasa'nın ikinci kısmının birinci ve ikinci bölümlerinde yer alan temel haklar, kişi hakları ve ödevleri ile dördüncü bölümünde yer alan siyasî haklar ve ödevlerin kanun hükmünde kararnamelerle düzenlenemeyeceği belirtilmiştir. Anayasa'nın belirtilen bölümlerinde birçok temel hak ve özgürlük düzenlenmiş bulunmaktadır. Söz konusu temel hak ve özgürlüklerin kapsama alanları ve ilgili oldukları hususlar geniş bir biçimde yorumlandığında KHK'lerle yapılacak tüm düzenlemelerin bu hak ve özgürlüklerle bağlantılarının bulunduğu ileri sürülebilecektir. Böyle bir yorumdan hareket edilmesi halinde yasak alan kapsamı oldukça genişleyecek ve KHK ile düzenlenebilecek alan kalmayacaktır. Nitekim Anayasa Mahkemesinin, 6.1.1987 günlü, E:1986/15 ve K:1987/1 sayılı kararında, dolaylı biçimde kişi hak ve özgürlüklerini ilgilendirmeyecek bir düzenleme düşünmenin oldukça güç olduğu, bu nedenle de dolaylı bir ilginin varlığına dayanılarak sonuca gitmenin isabetli sayılamayacağı belirtilmiştir. Buna göre, yasak alanın kapsamının, temel hak ve özgürlüklerle doğrudan ilgili düzenlemeleri kapsayacak, dolaylı olarak ilgili düzenlemeleri ise kapsam dışında bırakacak şekilde belirlenmesi gerekir.

Anayasa Mahkemesi, 16.5.1989 günlü, E:1989/4 ve K:1989/24 sayılı kararında, 3.11.1988 günlü, 347 sayılı *'233 Sayılı Kamu İktisadi Teşebbüsleri Hakkında Kanun Hükmünde Kararnamenin Bir Maddesinde Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Hükmünde Kararname'nin Genel Müdür olarak atanabilmek için, 'yükseköğrenim görmüş olmak, dört yılı kamuda, altı yılı özel sektörde geçmek şartıyla en az on yıl hizmeti bulunmak, kamu hizmeti bulunmayanlarda ise özel sektörde asgari onbeş yıl çalışmış olmak, Genel müdürlük görevini yerine getirebilecek yetenek, bilgi ve tecrübeye sahip olmak'* şartlarını getiren 1. maddesine yönelik iptal istemini reddetmiştir.

Anayasa'nın 91. maddesi kapsamına giren alanlarda düzenleme yapılmış olmasından söz edilebilmesi için 91. maddede belirtilen hak ve alanlarla ilgili doğrudan bir düzenleme yapılmış olması gerekir.

İptaline karar verilen kurallarda Yetki Kanunu kapsamında Bakanlık Merkez Teşkilatında Millî Eğitim Uzmanlığı ve Uzman Yardımcılığı ile Millî Eğitim Denetçiliği ve Denetçi Yardımcılığı kadroları oluşturulduğundan, zorunlu olarak bu kadrolara girişin koşulları da düzenlenmiştir. Bu nedenle anılan kuralların Anayasa'nın 91. maddesinde belirtilen yasak alana ilişkin düzenlemeler içerdiğinden söz etmek mümkün değildir.

Belirtilen nedenlerle, itiraz konusu kurallara yönelik iptal isteminin reddine karar verilmesi gerektiği düşüncesiyle kuralın iptaline yönelik çoğunluk görüşüne katılmadık.

Başkan
Haşim KILIÇ

Başkanvekili
Alparslan ALTAN

Üye
Engin YILDIRIM

Üye
Nuri NECİPOĞLU

Üye
Hicabi DURSUN

Üye
Celal Mümtaz AKINCI

Üye
Muammer TOPAL

KARŞIOY GEREKÇESİ

I- Dava Açıldıktan Sonra Değiştirilen Kurallar Yönünden

25.8.2011 günlü, 652 sayılı Kanun Hükmünde Kararname (KHK)'nin bazı maddelerinin iptali istemiyle 11.11.2011 tarihinde açılan davadan sonra 11.10.2011 günlü 662 sayılı KHK ile anılan KHK'nin 21. maddesinin (e) bendine bir ibare eklenmesi; 23. maddesinin (1) numaralı fıkrasının (e) bendinden bir bölümün çıkarılması; 27. maddesinin (1) numaralı fıkrasına da bir ibare eklenmesi sonucu yapılan değişikliklerin, ilgili oldukları dava konusu kuralların tümünü etkilediği gerekçesiyle bu maddelerin esasının incelenmesine gerek görülünceye 'karar verilmesine yer olmadığı' yolunda karar verilmiştir.

Anayasa Mahkemesine yapılan iptal başvurularının konusunu oluşturan kuralların tümüyle yasal değişikliğe uğramaları halinde, iptal davalarının doğrudan soyut norm denetimine ilişkin oldukları da gözetildiğinde, söz konusu başvurular hakkında esastan karar verilmesinde, hukuki yarar bulunmamakta ise de yapılan değişikliğin, dava konusu kuralın bir bölümüne yönelik olması durumunda, kalan bölüm hakkında incelemenin sürdürülmesi gerekir. Aksi halde dava konusu kurallarda, daha sonraki yasal düzenlemelerle yapılacak en küçük değişiklikler o kuralların, iptal davası yoluyla Anayasal denetiminin engellenmesi sonucunu doğurur. Böyle bir sonucu, Anayasa yargısının amacı ve işleviyle bağdaştırmak olanaksızdır.

Açıklanan nedenlerle 652 sayılı KHK'nin, tümü değiştirilmeyerek sadece ibare eklenen veya çıkarılan kurallarının kalan bölümlerinin Anayasa'ya uygunluk denetiminin yapılarak esas hakkında karar verilmesi gerektiği düşüncesiyle çoğunluk görüşüne katılmıyorum.

II- 43. Maddenin (2) Numaralı Fıkrası Yönünden

652 sayılı KHK'nin 43. maddesinin (2) numaralı fıkrasında, birinci fıkrada belirtilen eğitim hizmetini sunan veya yararlananların, gerçek dışı beyanda bulunmak suretiyle fazladan ödemeye sebebiyet vermeleri halinde karşılaşılabilecek yaptırımlar düzenlenmiştir.

Anayasa'nın 91. maddesinin birinci fıkrasına göre, Anayasa'nın ikinci kısmının ikinci bölümünde yer alan temel haklar, kişi hakları ve ödevlerinin KHK'lerle düzenlenmesi olanaklı değildir. Suç ve cezalara ilişkin esasların düzenlendiği 38. maddeye Anayasa'nın ikinci kısmının, ikinci bölümünde yer verildiğinden, yasaklanan eylemleri ve bunlara uygulanacak cezaları içeren kurallar, ancak yasa ile getirilebilir.

652 sayılı KHK'nin 43. maddesinin (2) numaralı fıkrasında, hukuka aykırı eylemler ve bunlara uygulanacak yaptırımlar belirtilerek, Anayasa'nın 91. maddesi uyarınca, KHK'lerle düzenlenemeyecek olan ikinci kısım, ikinci bölümde yer alan 38. madde kapsamına giren bir düzenleme yapılmıştır. Anayasa'nın 91. maddesine aykırı olan bu düzenlemenin iptali gerektiği düşüncesiyle çoğunluk görüşüne katılmıyorum.

III- Diğer Kurallar Yönünden

652 sayılı KHK'nin Anayasa'nın 91. maddesinde belirtilen KHK'lerle düzenlenemeyecek alana ilişkin hükümler içermesi nedeniyle iptal edilen hükümleri dışında kalan dava konusu maddelerinden, Anayasa'nın diğer maddelerine aykırı bulunarak iptal edilenlerin, öncelikle idarenin KHK'ler konusundaki yetkisinin sınırlı olup, yasama yetkisinin devredilmezliği ilkesiyle bağdaşmayacak biçimde geniş bir düzenleme yetkisi kullanamayacağına ilişkin E: 2011/113; K: 2012/108 sayılı karardaki karşıoy gerekçesi doğrultusunda farklı gerekçe ile iptaline karar verilmesi iptal isteminin reddedildiği maddelerin ise aynı gerekçe ile iptal edilmesi gerektiği düşüncesiyle çoğunluk görüşüne katılmıyorum.

Üye
Fulya
KANTARCIOĞLU

KARŞIOY GEREKÇESİ

6223 sayılı Yetki Yasası'na dayanılarak kararlaştırılan 652 sayılı (KHK) Kanun Hükmünde Kararname'nin 43. maddesinin iptali istenilen ikinci fıkrasında, özel eğitim sunan ve yararlananların gerçek dışı beyanla fazladan ödemeye neden olmaları halinde bu tutarların iki katının ilgililerden tahsil edileceği, bu fiillerin özel eğitim sunanlarca tekrar edilmesi durumunda ayrıca kurum açma izinlerinin de iptal edileceği öngörülmektedir.

Anayasa'nın 91. maddesinde, olağan dönemde çıkarılacak kanun hükmünde kararnameler ile Anayasanın ikinci kısmının birinci ve ikinci bölümlerinde yar alan temel haklar, kişi hakları ve ödevleri ile dördüncü bölümde yer alan siyasi haklar ve ödevlerin düzenlenemeyeceği öngörülmüştür.

Anayasa'nın '*Suç ve cezalara ilişkin esaslar*' başlıklı 38. maddesinde, suç ve ceza belirlenirken uyulması gereken temel ilke ve esasların neler olduğu gösterilmiştir. Suç ve cezaya ilişkin ilkeleri içeren bu kural, Anayasa'nın ikinci kısım ikinci bölümünde '*Kişinin Hakları ve Ödevleri*' ile ilgili düzenlemeler içinde yer almaktadır.

652 sayılı Kanun Hükmünde Kararname'nin 43. maddesinin ikinci fıkrasında, biri gerçek dışı beyanla fazla ödemeye neden olunması halinde tutarın iki katının tahsil olunacağı, diğeri de özel eğitim sunanlarca fiilin tekrar edilmesi durumunda kurum açma izninin ayrıca iptal edileceği düzenlenmektedir. İptali istenilen bu düzenlemelerin, suç ve cezaya ilişkin kurallar olduğunda ve Anayasa'nın ikinci kısım ikinci bölümündeki kişi hakları ve ödevleriyle ilgi yasaklanan alan içinde yer aldığı duraksama bulunmamaktadır. Buna göre, 652 sayılı KHK'nin 43. maddesinin ikinci fıkrası, olağan dönemde çıkarılacak kanun hükmünde kararnameler için yasaklanan alanı düzenlemekte ve bu haliyle de Anayasa'nın 91. maddesine aykırılık oluşturmaktadır.

Açıklanan nedenle kuralların iptali gerektiğinden, redde ilişkin çoğunluk görüşüne katılmadım.

Üye
Mehmet ERTEN

DEĞİŞİK GEREKÇE

6.4.2011 günlü, 6223 sayılı Yetki Kanunu'nun 1. maddesinin birinci fıkrasının (b) bendi 'Kamu kurum ve kuruluşlarında **istihdam edilen** memurlar, işçiler, sözleşmeli personel ile diğer kamu görevlilerinin çalışmalarında etkinliği artırmak üzere, bunların atanma, nakil, görevlendirme, seçilme, terfi, yükselme, görevden alınma ve emekliye sevk edilme usul ve esaslarına' ilişkin konularda düzenlemelerde bulunmak üzere, Bakanlar Kurulu'na Kanun Hükmünde Kararname çıkarma yetkisi vermektedir. 652 sayılı KHK'nin 40. maddesi memuriyet statüsüne alınmaya ilişkin bir düzenleme niteliğindedir. Oysa yukarıda ifade edildiği üzere 6223 sayılı Yetki Kanunu'nun belirtilen hükmü salt 'istihdam edilen' kamu görevlileri bakımından bir düzenleme yapılabilmesi konusunda yetki vermektedir. Diğer bir deyişle, söz konusu kural Yetki Kanunu kapsamı dışında kalmakta ve bu mahiyeti itibarıyla de Anayasa'nın 91. maddesine aykırı düşmektedir.

Açıklanan nedenle, anılan kuralın iptaline bu gerekçeyle katılıyoruz.

Üye
Serdar ÖZGÜLDÜR

Üye
Burhan ÜSTÜN

KARŞIOY YAZISI

1- KHK'nin 43. maddesinin (2) numaralı fıkrasında, maddenin birinci fıkrasında belirtilen eğitim hizmetini sunan veya yararlananların gerçek dışı beyanda bulunmak suretiyle fazladan ödemeye sebebiyet vermeleri durumunda bu tutarların, iki katı ve kanuni faiziyle birlikte ilgililerden müteselsilen tahsil edileceği, bu fiillerin özel eğitim okulları ile özel eğitim ve rehabilitasyon merkezleri tarafından tekrarı halinde ayrıca kurum açma izinlerinin iptal edileceği öngörülmüştür.

Fıkranın öngördüğü düzenleme, belli eylemlere para cezası verilmesi ve izin iptali niteliğindeki yaptırımlardır. Anayasa'nın 91. maddesinin birinci fıkrası gereğince, temel haklar kanun hükmünde kararname konusu yapılamaz. Kanun hükmünde kararname ile bir takım cezai yaptırımların düzenlenmesi Anayasaya aykırı olduğundan, kuralın iptali gerekir.

2- KHK'nin 2. maddesinin Milli Eğitim Bakanlığının görevlerinin sayıldığı (1) numaralı fıkrasının (a) bendinde '*okul öncesi, ilk ve orta öğretim çağındaki öğrencileri bedeni, zihni, ahlaki, manevi, sosyal ve kültürel nitelikler yönünden geliştiren ve insan haklarına dayalı toplum yapısının ve küresel düzeyde rekabet gücüne sahip ekonomik sistemin gerektirdiği bilgi ve becerilerle donatarak geleceğe hazırlayan eğitim ve öğretim programlarını tasarlamak, uygulamak, güncellemek, öğretmen ve öğrencilerin eğitim ve öğretim hizmetlerini bu çerçevede yürütmek ve denetlemek*' yer almaktadır.

Anayasa'nın 2. maddesinde Türkiye Cumhuriyetinin demokratik, laik ve sosyal bir hukuk devleti olduğu, 17. maddesinde herkesin yaşama, maddi ve manevi varlığını geliştirme hakkına sahip olduğu, 42. maddesinde eğitim ve öğretimin Atatürk ilke ve inkılapları doğrultusunda çağdaş bilim ve eğitim esaslarına göre yapılacağı belirtilmiştir.

Kuralda, okul öncesi, ilk ve orta öğretim çağındaki öğrencilerin küresel düzeyde rekabet gücüne sahip ekonomik sistemin gereklerine göre yetiştirilmeleri öngörülmekte ise de anılan sistemin hukuken geçerli ve toplum tarafından benimsenmiş bir tanımı bulunmamaktadır. Dünyada ve toplumumuzda önemli bir kesim tarafından finansal işlemlerle sağlanan yapay ve temelsiz ekonomik büyümenin ve reel üretime dayanmaması nedeniyle iflası şimdiden belli olan geçici bir sistemin gerekleri olarak görülen global ekonomi politikalarının, milli eğitime esas alınamayacağı açıktır. Öğrencilerin, okul öncesi dönemden başlayarak devlet eliyle, global kapitalizmin gereklerine uygun olarak zihinsel yönden şekillendirilmelerinin ve özgür düşünce yetenekleri kazandırılmadan yüksek öğrenime hazırlanmalarının Milli Eğitim Bakanlığının görevi olduğu anlamına gelen kural, gerçekte kamu yararı amacına yönelik olsa bile salt lafzı itibarıyla dahi Anayasa'nın 2, 17. ve 42. maddelerine aykırıdır. Bu nedenle iptali gerekir.

Üye

Osman
Alifeyyaz
PAKSÜT

KARŞIOY GEREKÇESİ

25.8.2011 günlü, 652 sayılı Milli Eğitim Bakanlığının Teşkilat ve Görevleri Hakkında Kanun Hükmünde Kararname'nin 43. maddesinin (2) numaralı fıkrasında '*Birinci fıkrada belirtilen eğitim hizmetini sunan ve yararlananların gerçek dışı beyanda bulunmak suretiyle fazladan ödemeye sebebiyet vermeleri durumunda bu tutarlar, iki katı ve kanuni faiziyle birlikte ilgililerden müteselsilen tahsil edilir. Bu fiillerin özel eğitim okulları ile özel eğitim ve rehabilitasyon merkezleri tarafından tekrarı halinde, ayrıca kurum açma izinleri iptal edilir.*' denilmektedir.

Anayasa'nın 91. maddesinde düzenlenen Kanun Hükmünde Kararname çıkarma yetkisi verme sınırlı bir yetki olup, maddenin ikinci fıkrasında da '*Yetki kanunu, çıkarılacak Kanun Hükmünde Kararname'nin amacını, kapsamını, ilkelerini, kullanma süresini ve süresi içinde birden fazla kararname çıkarılıp çıkarılmayacağını gösterir.*' denilmek suretiyle bu yetkinin kapsamı da gösterilmiştir.

Anayasa'nın 148. maddesinde Anayasa Mahkemesi, Kanunların, Kanun Hükmünde Kararnamelerin Anayasa'ya şekil ve esas bakımından uygunluğunu denetleyeceği hükme

bağlanmıştır. Anayasa Mahkemesi içtihatlarına göre, Anayasa Mahkemesi bu denetimi yaparken Kanun Hükmünde Kararname'nin sadece Anayasa hükümlerine uygunluğu değil, aynı zamanda Kararname'nin dayanağı olan Yetki kanununu hükümlerine de uygunluğunu incelemektedir.

Dava konusu 652 sayılı Kanun Hükmünde Kararname'nin dayanağı olan 6.4.2011 günlü ve 6223 sayılı Yetki Kanununda;

Bu Kanunun amacı, kamu hizmetlerinin düzenli, süratli, etkin, verimli ve ekonomik bir şekilde yürütülmesini sağlamak üzere;

a) Kamu hizmetlerinin bakanlıklar arasındaki dağılımının yeniden belirlenerek;

1) Mevcut bakanlıkların birleştirilmesine veya kaldırılmasına, yeni bakanlıklar kurulmasına, anılan bakanlıkların bağlı, ilgili ve ilişkili kuruluşlarıyla hiyerarşik ilişkilerine,

2) Mevcut bağlı, ilgili ve ilişkili kuruluşların bağlılık ve ilgilerinin yeniden belirlenmesine veya bunların mevcut, birleştirilen veya yeni kurulan bakanlıklar bünyesinde hizmet birimi olarak yeniden düzenlenmesine,

3) Mevcut bakanlıklar ile birleştirilen veya yeni kurulan bakanlıkların görev, yetki, teşkilat ve kadrolarının düzenlenmesine, taşrada ve yurt dışında teşkilatlanma esaslarına,

b) Kamu kurum ve kuruluşlarında istihdam edilen memurlar, işçiler, sözleşmeli personel ile diğer kamu görevlilerinin çalışmalarında etkinliği artırmak üzere, bunların atanma, nakil, görevlendirilme, seçilme, terfi, yükselme, görevden alınma ve emekliye sevk edilme usul ve esaslarına,

ilişkin konularda düzenlemelerde bulunmak üzere Bakanlar Kuruluna kanun hükmünde kararname çıkarma yetkisi vermektedir.

Görüldüğü gibi 6.4.2011 günlü, 6223 sayılı Yetki Kanunu'nda; müeyyide uygulanması konusunda idareye Kanun Hükmünde Kararname ile herhangi bir düzenleme yapma yetkisi verilmediği açıktır. Bu durumda Yetki Kanunu'nun amacı ve kapsamı dışında kalan konularda kanun hükmünde kararname ile bir düzenleme yapılması Anayasa'nın 91. maddesi karşısında mümkün değildir.

Açıklanan nedenle 25.8.2011 günlü, 652 sayılı Kanun Hükmünde Kararname'nin 43. maddesinin (2) numaralı fıkrasının Anayasa'nın 91. maddesine aykırı olduğu ve iptali gerektiği düşüncesiyle çoğunluk kararına katılmıyorum.

Üye
Zehra Ayla
PERKTAŞ